

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 210. SZÁM,

Debrecen, 1938 szeptember 18 vasárnap

ÁRA: 24 FILLÉR.

Népszavazást a Felvidéken!

Az egész Európa, de lehet mondani, az egész világ emésztő izgalomban van az úgynevezett cseh válság miatt. A béke és a háború gondolata viaskodik egymással, gyújtó szikrák lobbanak fel, melyek azt a veszélyt jelentik, hogy újra lángborul az egész világ, mint történt 1914-ben.

A szerencsétlen és igazságtalan békeszerződések által elvetett mérgecske hozza meg most a maga pusztító mérgecske gyümölcsét. A békeparancsok által életrehozott, mesterségesen összeállított ország okozza a válságot. Csehszlovákia nem volt a háború előtt, a háború után tákolták össze ama wilsoni elvre támaszkodva, melynek népek önrendelkezési joga címét adták. De mint ma már az iskolásgyermekek is tudják: a szépen hangzó elv csak cégtábla volt, mögötte a „győztes államok” vegyeskereskedésében a legrutábbul becsapták a népeket, melyeket ide, vagy oda csatoltak megkérdezésük és akaratuk nélkül.

A sors keserű, de igazságos iróniája, hogy most az az állam issza meg a levét annak, hogy nem érvényesült a háború után annyira fennhangoztatott önrendelkezési elv, amely állam annak köszönheti létét, hogy Wilson kitalálta, jobban mondva megformálta és a háború véres piacára dobta az önrendelkezés jelszavát. Ugy lehet, hogy miként Csehszlovákiát az önrendelkezési jog jelszavának hangoztatása hozta létre, most ugyanaz az elv, de most már igazságosan érvényesített elv fogja bukásba dönteni.

Wilson és az 1918-ak idők államférfiai a háború orvosságának szánták az önrendelkezési elvet. Ezt be is adták a népeknek, de meghamisítva. — A hamisított gyógyszer most aztán éreztetni hatását, nem gyógyított, hanem rombolt Európa testében, nem hozta helyre a háború által feldúlt állapotokat, hanem újabb válságokat keltett. Az orvosság azonban jó, de nem szabad meghamisítani. Most eredeti és valódi állapotban kell általa meggyógyítani a népeket.

A népek önrendelkezési jogát érvényesíteni kell igazságosan és pártatlanul. A magyar nemzet, melyet Trianonban a minden idők legnagyobb igazságtalansága ért, joggal követelheti, hogy elszakított magyar véreinek adják meg azt a jogot, hogy maguk döntsenek sorsuk felől. Ezt súlyosan elmulasztották húsz évvel ezelőtt, — az elmulasztottakat most kell pótolni!

Kétségtelen, hogy a világot első sorban a szudéta német kérdés érdekli, azonban ugyanolyan fontos a felvidéki magyarság kérdése. A történelmi jog ebben az esetben még erősebb,

Fegyvert ragadnak a szudétanémetek

Henlein elrendelte szudétanémet szabadcsapat felállítását

A felvidéki magyarok népszavazást követelnek

A magyar Revíziós Liga kiáltványa

Az angol minisztertanács kibontakozási tervvel fogadott el, a francia miniszterelnök és külügyminiszter Londonba utaznak

Felháborító cseh tulkapások a felvidéki magyarsággal szemben

merthisz a felvidéki magyarságot az anyaország testéről tépték le. Eppen azért a világ urainak meg kell látni, hogy a szudétanémet kérdés mellett magyar kérdés is van és lengyel kérdés is. A cseh elnyomatás ellen egy fronton küzdő felek tudatában is voltak az együttes küzdelem jelentőségének, együtt léptek fel jogaik érvényesítéséért. Ujabb események ugyan azt mutatják, hogy külső erők fogják megoldani a kérdést. Eppen ezért fontos, hogy a magyarság joga is az igazság világosságába helyeztessék.

Ezer év jogán minden formáság nélkül követelhetnők, hogy az elszakított felvidéki magyarság által lakott területet adják vissza, a szudétanémetek ime minden további nélkül az Anschluss álláspontjára helyezkednek. Nincs kizárva, hogy az események sodra ilyen irányba viszi a magyar kérdést is, de az kétségtelen, hogy legkevesebb ami történhetik a békés kibontakozás érdekében az, hogy az önrendelkezési jog alapján megkérdetessék a Csehszlovákiában élő népek és a felvidéki magyarság is, hogy mindegyik a maga szabad akaratából semleges ellenőrzés alatt döntsön sorsáról.

Csonkaország közvéleménye szívvel, lélekkel álljon felvidéki vérei mellé és követelje számukra az önrendelkezési jogot!

Berlin, szept. 17. Aschból jelentik a Német TI-nek: Henlein Konrád elrendelte, hogy a szudétanémetek szombaton hazájuk határára állítsák fel a „szudétanémet szabadcsapatot”. A szudétanémet pártvezetőség ezzel kapcsolatban a következő rendelkezta ki:

Szudétanémetek!

Henlein Konrád 1933 október 1-én felhívott Benneteket, hogy tömörüljétek a szudétanémet hazai arcvonalban azzal a becsületes céllal, hogy a cseh néppel való igazságos kiegyezéssel biztosítható a cseh államban élő németek életjogait.

A legutóbbi hetekben a hatalmon levő csehek levetették álarukat. A prágai kormány már nemura a helyzetnek, a bolsevista-huszita elemekkel szemben. Benes ur még ebben a pillanatban is hazug beállítással, csalárd módon ismerteti népével a helyzetet. Tul gya, semhogy beismerje a cseh parasztok és munkások előtt politikája összeomlását. Végső reménye már csak az európai katasztrófa. A következmények teljes tudatában, a gyűlölettel eltelt soldatesko egyenruhájába öltözött bolsevista-huszita hordákat szabadít a védetlen szudétanémetekre. Kimondhatatlan szedvedés ideje következett el szudétanémet hazánkra.

Néptársaink, akik nem követtek el mást, csak kitartottak népi mivoltuk mellett, kénytelenek voltak elmenekülni a határon túlra, hogy meg ne öljék, vagy védtelen tuszként el ne hurcolják őket. Míllók vannak azonban a kegyetlen erőszaknak kiszolgáltatva. A legvégső szükség esete áll fenn, a népek minden időben gyakorolt önvédelmi jogát vesszük tehát igénybe, amikor fegyverhez nyulunk és felállítjuk a szudétanémet szabadcsapatot.

A felvidéki egyesült magyar párt kiáltványa

Pozsony, szeptember 17. Az egyesült magyar párt törvényhozői klubja, mint a Csehszlovákiában élő magyar nép törvényes képviselője, szombat délután Pozsonyban tartott ülésen foglalkozott a cseh

köztársaság politikai helyzetével, az ezzel kapcsolatos európai feszültséggel, valamint az általa képviselt magyar népcsoport sorsával és a következő határozatot hozta a magyar nép és az egész

P
PARATLAN
MINŐSÉGEK
BENYÁTS
-URIAI NŐI-
CIPŐ
különlegességei

világ közvéleményének tudomására:

A csehszlovákiai magyar népcsoport sohasem hagyott kétséget az iránt, hogy részese kíván lenni mindazoknak a jogoknak, amelyek minden nemzetet, vagy népcsoportot isteni és emberi erkölcsi törvények alapján megilletik. A Wilson elnök által hirdett alapelveket, amelyeket az önrendelkezés fogalma foglal magában, a népcsoport nem gyakorolhatja és meg volt fosztva attól a lehetőségtől is, hogy az új államkeret alkotmánytörvényének megalkotásánál különleges érdekeit érvényesíthesse. A magyar népcsoport mégis húsz éven át a tényleges körülmények számbavételével teljesítette néhez állampolgári kötelességét.

Most húsz év elmúltával ismét meg kell állapítani, hogy az államhatalom birtokosai sohasem mérlegelték kellő gondossággal a különböző népcsoportok s köztük a magyarság érdekeit, sőt elhatárolásaikkal kizárólag a cseh nemzeti állam eszméjét szolgálták. Ez a politika elhibázott volt s ma olyan helyzetet teremtett, hogy a csehszlovák köztársaság belügyei megszűntek belügyek lenni s áttolódtak egy olyan síkra, amely az európai politika és világképe kérdését jelentik.

Hatalmas törekvés indult el különösen a brit birodalom kezdeményezésére, amely azt célozza, hogy a csehszlovák köztársaság problémakomplexusát békésen oldják meg.

Felöltségünk népünkkel szemben, felelősségünk jelenlegi államunk felé azt kívánja, hogy ösztönözte, egyenes szóval fogalmazzuk meg álláspontunkat. A csehszlovákiai magyar népcsoport önmaga kívánja kezébe venni sorsának intézését, e célból szükség van arra, hogy biztosítsák részére az önrendelkezés jogát.

Mi, magyarok ellene vagyunk minden olyan megoldásnak, amely az erőszak eszközével kívánja az új becsületes élet alapjait lerakni.

Hungária filmszínház
Ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9 órákor
Hétfőn, d. u. 5, 7, 9-kor
utoljára
DANIELLE DARRIEUX
mulatságos vígjátéka:
Mégis ártatlan
Schmeling—Louis Loxmérékőzés
és
Paramount Világhíradó!

Meg vagyunk róla győződve, hogy nemzet és nemzet megértésének vannak más békés eszközei is. Az önrendelkezési jogot és a népszavazást ilyen eszköznek tekintjük. Az igazság erejébe vetett mely meggyőződés diktálta határozatunkat és azt a béke szellemében kívánjuk érvényesíteni.

Prága, szept. 17. A kormány szombat este elhatározta, hogy a köztársaság egész területén rendkívüli intézkedéseket léptet életbe, amelyeknek érvényét egyelőre 3 hónapban szabták meg.

A magyar nemzet várja az igazságos elrendezést.

Budapest, szeptember 17. Az egyesült magyar pártok pozsonyi határozatával kapcsolatban hivatalos helyről a következőket jelentették ki:

— A Csehszlovákiában élő magyarságnak hivatott képviselői hallatták szavukat. Az ő szavuk az egész magyarságé. Magyarország külpolitikája mindig az igazságos elrendezés szükségességét

gét hangoztatta. A magyar nemzet elvárja, hogy az igazságos elrendezés s az ennek előfeltételeit alkotó önrendelkezési jog gyakorlati érvényesülésre fog jutni. A magyar kormány külpolitikájának eszközeit igénybe vette és igénybe veszi, hogy ez a jogos követelés a csehszlovák békés megoldásnál érdekelt nemzetiségek valamennyie tekintetében érvényre jusson.

5 óra hosszat tanácskozott az angol minisztertanács

A francia miniszterelnököt és külügyminisztert vasárnapra várják Londonba

London, szept. 17. A minisztertanácsot déli 1.27 órákor közel 2.5 órai tanácskozás után rövid ebéd-szünetre félbeszakították. A kabinet tagjai elszéledtek s a kora délutáni órákban folytatták tanácskozásait. A japán ügyvivő a déli órákban a külügyi hivatalban járt.

London, szeptember 17. A miniszterek délután három órákor újabb minisztertanácsra ültek össze és 5.40 óra tájban távoztak a miniszterelnöki palotából. A délelőtti és délutáni minisztertanács együttvéve öt óra hosszat tartott.

A Press Assotiation megjegyzi, hogy délután kettes-hármas csoportokban távozó miniszterek látványlag elég jó hangulatban voltak. A délután folyamán Grandi gróf olasz nagykövet ismét a külügyi hivatalban járt. Chamberlain este felé Kennedyt, az Egyesült Álla-

Az angol kormány terve

Páris, szeptember 17. Beavatott körökben tudni vélik, hogy az angol kormány mai tanácskozásán megegyezett a szudétánémet kérdés megoldására irányuló tervben.

Ezt a tervet vasárnap a francia miniszterek elé terjesztik. Chamberlain, mint ezekben a körökben mondják, úgy hiszi, hogy lehetséges a békés megoldás.

A Reviziós Liga 12 millió magyar nevében népszavazást követel

Táviratot intézett az európai kormányférfiakkhoz.

Budapest, szept. 17. A Magyar Reviziós Liga elnöki tanácsa összes szervezetének megbízásából ülést tartott, amelyen elhatározta,

hogy alábbi kiáltvánnyal fordulnak a világ sajtóján keresztül a világ népének lelkiismeretéhez:

A Magyar Reviziós Liga a világ népehez fordul és a 19 év óta cseh rabságban sínylődő, elnyomott, több mint egymillió magyar számára a Wilson elnök által ünnepelesen proklamált önrendelkezési jog alapján ugyanazt a megértést és emberi igazságot követeli, amelyet a szudétánémetek számára már elismert a világ közvéleménye. A Reviziós Liga Duna völgyében ezeréves joggal élő 12 millió magyar nevében népszavazást követel a cseh rabságban szenvedő, több mint egymillió magyar részére azzal, hogy ezt haldéktalanul azonnal le kell folytat-

Oszi és téli angol és belföldi gyapjuszövet különlegességek nagy választékban

FELDHEIM IMRE „Posztóház”
Svetits palota.

ni, még pedig pártatlan ellenőrzés alatt.

A Magyar Reviziós Liga elnöki tanácsa egyuttal a következő táviratot küldte Hitler kancellárnak, Mussolini miniszterelnöknek, Chamberlain, Daladier miniszterelnöknek és Felician Skadkovski lengyel miniszterelnöknek:

A Magyar Reviziós Liga tisztelettel felhívja a figyelmet a csehszlovákiai magyar kisebbség helyzetére és az igazságos, tartós európai és világképe biztosítása végett az egész magyar nép nevében követeli a népek önrendelkezési jogának azonnali alkalmazását, az ezeréves Magyarországtól elszakított és a csehszlovák államhoz csatolt területen.

Három nagy kérdés a londoni tanácskozáson

London, szeptember 17. A Press Assotiation írja: A tények ismerete híján nem lehet tudni, milyen problémák várnak holnap az angol és francia államférfiakra, de általában a következő kérdések merülnek fel:

1. Lesz-e népszavazás a szudétánémet vidéken; 2. felmerül-e az a követelés, hogy a szudéták földjét engedjék át Németországnak; 3. fenyeget-e az a veszedelem, hogy az események kirobbanása megsemmisítheti Chamberlain és munkatársai békemertő eljárását.

A szudéta párt nem ismeri el a felosztását

Berlin, szeptember 17. Asehből jelentik a Német Távirati Irodának: A szudétánémet párt sajtóirodája ezeket közli: A prágai kormány péntek éjszaka bejelentette a szudétánémet párt működésének megszűnését. A szudétánémet párt ezzel kapcsolatban ezeket állapítja meg:

1. A prágai rendelkezés törvényellenes.

2. Minthogy a betiltás törvénytelen, hatálytalan is.

3. A párttevékenység megszüntetése ténylegesen is hatálytalan, mert a szudétánémet politikai szervezete nem fogadja el olyan kormányzat előírásait, amely már magát is rég törvényen kívül helyezte. A szudétánémet párt valamennyi tisztségviselője és tagja továbbra is követi a rádión adott utasításokat.

Víg színház

Ma 3-5-7-9 órákor,
holnap 5-7-9 órákor
a legremekesebb új magyar vígjáték:

Nebéz apának lenni!

PAGER — SZÉLECZKY —
MALY GERŐ — EGY Mária
— Vaszary Piri — CSÖPI
FERKÓ.

Az Apollóban

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9-kor
és hétfőn 5, 7 és 9 órákor,
utoljára
a páratlanul izgalmas, elegáns,
milióben játszódnó bűnügyi
film: a

Frakkos sátán

Főszerepben: Akim Tamyoff és
Anna May Wong.
Értékes kiegészítő filmek!

Az 1938—9
uj típusu összes
Rádiókat
bemutatja, az új tanévre

Kerékpárokat
ajánl olcsón részletre
**Soltész Kálmán-
tér 2.**

Cseh terrorhullám a felvidéki magyarsággal szemben

Komáromi jelentés szerint Csalóközben magyar földre menekült lakosok elkeseredetten panaszkodnak az utóbbi napok elviselhetetlen terrorja miatt.

A cseh katonai hatóságok úgy bánnak a magyar öslakossággal, mintha a Csalóköz meghódított ellenséges tartomány lenne.

Házkutatásokkal, rekvirálásokkal zaklatják a lakosságot s az asszonyokat és gyermekeket sem kímélik. Aki állampolgári jogaira hivatkozik, annak sorsa még keservebb, mert

szinte elképzelhetetlen brutálitásnak van kitéve.

Balassagyarmatról jelentik, hogy reggel egy szlovák altiszt több szlovák katonával magyar földre menekült.

Kihallgatásuk során hangoztatják, hogy

minden szlovák katona az ő példájukat követné legszívesebben, mert a szlovákok nem hajlandók a cseh uralomért harcolni.

Elmondták azt is, hogy a csehek az elfogott magyar legénységet azzal próbálja befolyásolni, hogy a magyaroknak a németek ellen harcolniuk kell, mert Németország Csehszlovákia után Magyarország ellen fog támadni. A legénység nemzetiségekre való tekintet nélkül részben derültséggel, részben felháborodással fogadja ezeket a híreket.

Sátoraljai hely környékére mind nagyobb tömegekben menekül át magyar területre a vidéki lakosság. Elkeseredetten panaszkodnak

az erőszakoskodások miatt, amelyekkel a cseh hatóság és a felvonultatott legionisták minden látható ok nélkül elnyomni igyekeznek a magyarság legegységesebb életnyilvánulásait is.

Az elviselhetetlen nyomás nemcsak a magyarokra nehezedik, de a szlovákokra és ruténekre is. Az elkeseredés minden pillanatban kirobbanásra vezethet.

A határra rendelt szlovák és szudétanémet csapatok számos katonája, valamint igen sok hadimunkára behívott rutén magyar területre jött át.

Ungvárról érkező jelentés szerint a ruszinszkói öslakosság, különösen a ruszinok, mozgalmat indítottak meg, hogy a békeszerződésben biztosított önrendelkezési jogokat érvényesítsék. A politikai vezetők igen élénk tevékenységet fejtenek ki ebben az irányban s hangoztatják, hogy

a szudétanémet kérdés rendezésével kapcsolatban most már a rutén föld kérdéseinek is haladéktalanul meg kell oldódnia.

Mértékadó körök véleménye szerint a mai helyzet tovább nem tartható fenn. A ruszinok követeléseiket igen erélyes formában hozták az illetékes tényezők tudomására s hangoztatják, hogyha a cseh hatóságok továbbra is elutasítják magatartást tanúsítanak a ruszin nép legegységesebb jogaiival és igényeivel szemben, ez beláthatatlan következményekkel járhat. A legkomolyabb formában tudtára adták a rend fenntartásáért felelős tényezőknek, hogy a ruszinszkói lakosság elégedetlensége és elkeseredése ma már alig fékezhető és attól lehet tartani, hogy súlyos kirobbanások formájában fog megnyilatkozni.

Cseh detektívek a Magyar Párt kassai irodájában

Kassa, szept. 17. Szombat délelőtt detektívek jelentek meg az egyesült magyar párt kassai irodájában. A detektívek magukkal hozták a kassai Henlein párt egyik vezetőjét és a magyar párt főtájkárától követeltek egy levelet,

amelyet állítólag annak idején hozzá intézett. A levél kiadását követelő detektívek házkutatással fenyegetőztek. A magyar párt főtájkára kijelentette, hogy semmiféle levélről nem tud, mire rövid kihallgatás után a detektívek eltávoztak.

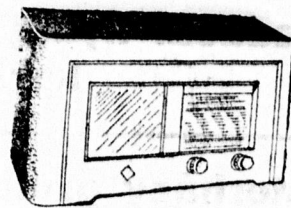
Orvul lelőtt szudéta vezető

Pfortner Schlappenhoferi szudétanémet pártbizalmi a szombatra virradó éjjel cseh őrjárat elvitte hazulról, mégpedig azzal az indokolással, hogy mint a szudétanémet párt vezetőségi tagját a prágai börtönbe szállítják. Röviddel a helység elhagyása után felszólították, hogy menjen néhány lépést előre, a következő pillanatban több lövés dördült el és Pfortner holtan rogyott össze. A cseh járőr hátulról lelőtte. Az esetet több szudétanémet figyelte meg.

A cseh csapatok Egerben levegőbe röptették a szudéták székházát

Waldsassen, szept. 17. A birodalmi német területen szombatra virradó éjszaka Egerből nagy robbanásokat hallottak. Szombat reggel Waldsassenbe érkező menekülők elmondották, hogy az egeri cseh csapatok a szudétanémet párt épületét az éjszaka levegőbe röptették. Eddig még meg nem erősített

Nagy IXX hangszóró
van az új TELEFUNKEN 239

Rádióban.

Ha meghallja, meggyőződik róla.

A szudétanémet szociáldemokraták a német haza mellé állottak

Aussigból jelentik a Német Tűz: Szombaton Aussig, Brüx, Reichenberg, Gablonz és Warmisdorf kerületekben a német szociáldemokraták és ifjúsági szervezeteik határozatot hoztak, amely a következőket mondja:

Mi, a csehországi német szociáldemokrata párt vezetői és tagjai hazánk legnagyobb veszedelmének órájában kijelentjük, hogy minden osztálykülönbséget és eddigi ellentétet félretéve, kezét akarunk nyújtani néptársainknak azzal az erős elhatározással, hogy a veszély órájában nem tagadjuk meg a vér szavát és velük együtt akarunk küzdeni hazánk szabadságáért és önrendelkezési jo-

gunkért. Amikor Németországban 1933-ban a nemzeti szocializmus győzedelmeskedett, mi fasiszta-ellenes létünkre ennek a birodalomnak legnagyobb ellenségei lettünk. Mint becsületes német munkásoknak azonban ma már el kell ismernünk, hogy a német birodalomban legalább is a munkanélküliséget megszüntették és a munkások szociális helyzete olyan színvonalat ért el, amelyet nekünk is legnagyobb mértékben el kell ismernünk. Hazánk ma a legnagyobb veszélyben forog. Dönté-
nünk kell. Társaink! Mint munkásnémetek, álljatok hazánk és gyermekeink jövője érdekében ünneplésen a nép és a haza mellé.

Pozsonyból menekülnek a csehek

Budapesti Értesítő: Pozsonyból érkezett hírek szerint a cseh hatóságok lázasan készülnek a város elhagyására. A tartományi hivatal főnöke már elutazott a városból. A felső bíróság és a rendőrigazgatóság is megtett minden intézkedést a gyors költözködéssre. Gyors ütemben folyik tovább a cseh tisztviselők családtagjainak és gyermekeinek visszaköltöztet-

tése a történelmi határokon belül fekvő területekre. Minden vasúti kocsit lefoglaltak, a szállítókat teljes mértékben igénybe veszik és a készüldés olyan nagy, hogy ládákat már nem is lehet kapni Pozsony kereskedéseiben.

x SZÉKELY, GYÖRI és MORVAI raglánjai elegánsak.

CSAK CSOLLOVAL
teheti
BENYÁTS
SZÖVETET

**Külön asztalokon
nagy mennyiségű
maradék szövet**

düftin matlassé és flanell, egész ruhára is alkalmas darabokban
Nagyon olcsón **Klein divatházban**

A legnemesebb csak a Csonkoni színház remek nagyszerű előadásai nyújtják. Váltson olcsó bérletet. Nagy megtakarítás! Kedvező részletfizetés!

Esterházy grófot nem engedték át a csehek Magyarországra

Pozsony, szept. 17. Esterházy János gróf, az egyesült magyar párt ügyvezető elnöke szombaton délután szabályszerű utlevéllel Magyarországra akart utazni. Oroszvárnál a cseh határ közelében elvették tőle utlevelét azzal a

kijelentéssel, hogy csehszlovák állampolgársága, 18-60 éves férfiak nem léphetik át a határt. Esterházy János gróf hosszabb vitatkozás után visszakapta ugyan utlevelét, de a határról kénytelen volt visszafordulni.

Pozsonyban több magyart letartóztattak

Plauen, szeptember 17. A Csehországból német földre szökött szudétanémetek közleményei szerint Csehország magyarlakta területein is megkezdődött a csehek túlkapásainak sorozata. Részletes jelentések még nem állanak rendelkezésre, de megállapítható, hogy a cseh hatóságok a szudéta-

német területeken alkalmazott terroreselekményeket úgy látszik alkalmazni akarják a többi nemzeti-ségi területen is.

Pozsonyban — ideérkezett hírek szerint — több magyart letartóztattak és a letartóztatások alkalmával kisebb összetűzések voltak csehek és magyarok között.

Orosz tisztek és katonák a felvidéki városokban

Sátoraljaújhely, szept. 17. (Magyar Távirati Iroda.) Csehországból érkező utasok szerint a csehek körében pánikszerű a hangulat. Bizonyos nyugtalanságot kelt azonban a magyarok és tótok között is, hogy a városokban — különösen Ungváron — egyre több cseh egyenruhába öltözött orosz tisztet és katonát látni. Azt beszélik, hogy a szovjetrepülőkhöz kívül egyéb fegyvernemek is vannak már a Felvidéken és állítólag nem repülőgépen érkeztek. Hírek érkeznek arról is, hogy a kommu-

nista agitátorok is erősebb munkába kezdtek a Ruténtöldön.

Más forrásból viszont azt jelentik: Nem lehetetlen, hogy az orosz tisztek állítólagos megjelenése csupán csalafintaság. Nagyon valószínű, hogy egykori cseh légionistákat, akik jól beszélnek oroszul, miután orosz földön voltak évekig, beöltöztették orosz egyenruhába és oroszul beszélgették őket, azt a hitet keltve, hogy a szovjet máris segítségére siet Csehországnak.

Hajtóvadászatot rendeznek a csehek a szudétanémetek ellen

Waldenburg (Szilézia), szept. 17. (Német Távirati Iroda.) Állandóan emelkedik a német területre menekülő szudétanémetek száma. Mindenekelőtt asszonyok és gyermekek menekülnek a csehek brutalitása elől. Braunauban tizenkét páncélos gépkocsis állomásozik és a cseh iskolába beszállásolták a 501. számú cseh tüzezredek 300-400 katonáját. A cseh rendőrök valóságos hajtóvadászatot rendeznek a szudétanémet párt bujdosó vezetőire.

A Ringelkoppére három nehéz ágyút vontattak fel és az ágyúk csövét Wünschelberg német vá-

roska felé irányították. Az a pár hémet állami tisztviselő, aki még Braunauban maradt, a legszigorúbb ellenőrzés mellett dolgozik. A halálra rémített lakosság már nem is meri ott hagyni házaikat.

A kommunisták között tovább osztják ki a fegyvert és lőszert. A Teplitz-Schönan, Görkau és Graslitz közötti szudétanémet területen tehergépkocsik szedték össze a kommunistákat, akik egy idő múlva egyenruhába öltöztetve, teljes katonai fegyverzettel térnek vissza. A titkos „fekete listán” szereplő szudétanémet vezetőket egymásután tartóztatják le.

Egy szudéta község egész vezetősége átszökött a határon

Pénteken Falkenau község egész vezetősége egy ember kivételével átszökött német területre, mert a cseh hatóságok elfogató parancsot adtak ki ellenük.

Az átszökött községi vezetők elbeszélése szerint egy társukat letartóztatták, azért nem jöhettek

velük át a határon. Letartóztatott társukat tizenhárom cseh csendőrhöz öltözött ember, akik között több községbeli ismert kommunista is volt csendőregyenruhában, súlyosan bántalmazta és az ország belsejébe szállította. A községben a szudétanémet párt egyik vezető tagját pénteken délután a csehek agyonlőtték.

Gyilkosság a börtöncellában

Ugyancsak Falkenauban az egyik fogságban levő szudétané-

metet pénteken délután börtönében felakasztva találták. A jelek arra mutatnak, hogy nem öngyilkosságról van szó.

Cseh fenyegetőzés

A határszáron fekvő magyar

— Erőteljes, vérmes, kővér embe-
rekkel reggelként éhgyomorral egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz kiadós bélürülést biztosít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét s a vérkeringést az egész szervezetben megélénkíti. Kérdezze meg orvosát.

Pácín községben, ahol szeptember 25-én avatja fel Serédi Jusztinián hercegprímás az új római katolikus templomot, nagy felháborodást keltett a község másik végén lévő cseh pénzügyőrök és csendőrök üzenete. Azt üzenték a plébánosnak, hogy »jól készüljön fel, mert a templomot nem a hercegprímás, hanem már ők fogják felavatni«.

Finom bőrkabátokat

olcsón vásárolhat

Barოსnál

a Svetits palotában

Nagy választék!

Olcsó árak!

A cseh hadsereget mozgósítják

Miskolc, szept. 17. A Hidasnémeti és Aggtelek felől jövő utasok egybehangzóan azt állítják, hogy a cseh hadsereget mozgósítják. Állítólag 18 évtől 45 évig behívtak

mindenkit. A vasuti vonalakon katonavonatok robognak tömve emberrel és felszereléssel. A személy- és gyorsvonatok emiatt nagy késéssel közlekednek.

Hitler három pontja

Páris, szeptember 17. Párisban úgy hiszik, hogy Hitler kívánságait három pontban lehet összefoglalni:

1. a szudétanémet területeknek a birodalomhoz való csatolása,
2. a német rendőrség bevonulása után népszavazás,
3. Csehszlovákia semlegesítése valamennyi szomszédjának és Olaszországnak garanciájával.

A francia közvélemény nagy része meg akarja várni a londoni híreket, mielőtt végleg állást foglalna a propositiók illetőleg.

Feltűnő beállításban közli a felhivatalos Petit Parisien, hogy Hitler kancellár a szudétanémet kérdés megoldására a következő javaslatot tette:

1. Népszavazás útján azokban a kerületekben, amelyeknek lakossága túlnyomó többségben német, meg kell adni a szudéta-

németek önrendelkezési jogát.

2. A vegyesen csehek és németek által lakott területeken fedratív rendszer szerint kell a közigazgatást szabályozni, de ezek a területek továbbra is a cseh köztársaság keretében maradnának.

3. Csehország új határait a nyugati nagyhatalmak biztosítanák, de ennek fejében a prágai kormánynak meg kell szüntetnie eddigi szövetségeit. A kisantantnak fel kell oszlania.

Ezekhez a pontokhoz azt jegyzi meg a felhivatalos francia lap, hogy ennek a tervnek gyakorlati megvalósítása Csehország részéről előreláthatólag nagy ellenállással találkozni fog, de fel kell vetni azt a kérdést, hogy nem előnyösebb-e a cseh állam fennmaradásának szempontjából, ha kivádnak belőle azok a néptörzsek, amelyek nem akarják Csehországhoz tartozni.

Ismeri az Orosz-Lengyel szalon

olcsó árait?

Tökéletes kabát, kosztüm, ruhavarrás.

Piac u. 42

Mussolini beszédét ismertetik a magyar rádión

Mussolini olasz miniszterelnök ma, vasárnap mondja el Triestben világszerte nagy érdeklődéssel várt beszédét, melyben foglalja a nemzetközi helyzettel és a cseh kérdéssel. A magyar rádió kapcsolja Mussolini triestri beszédét és 12 óra 30 perckor magyar nyelven is ismerteti.

Elmarad a prágai magyar és

cseh labdarugómérkőzés közvetítése.

Lekvár főzésre

Bóni muskultály magvaváló szilva megrendelhető leraktnál Werbőczy ucca 4.

x VÁSÁROLJON Székely, Győri és Morvainál.

Ha elegáns akar lenni kalapot SÉLLYEI-nél kell venni

Megérkeztek az őszi kalapkülönlegességek nagy választékban Piac ucca 61.

Két szoba konyhás lakás csillárberendezése

1 db 3+1 lg. ebédlőcsillár
1 db hálószobaampolna
1 db konyhalámpa
6 db vilanykörte
complett felszerelve

P 38'40

METEOR Piacu. 9

Ezen árukkal viszonteladókat nem szolgálunk ki.

A cseh kormány tiltakozott Berlinben az elhurcolt cseh határőrök fogvatartása ellen

Prága, szeptember 17. (Cseh TI.) A cseh kormány berlini követe útján szombaton tiltakozott Berlinben a Schwaderbachból a birodalmi német területre elhurcolt cseh határőrök fogvatartása ellen és követelte azok haladéktalan szabadonbovosátását és fegyverzetük visszaszolgáltatását. A cseh követ egyben tiltakozást jelentett be cseh állampolgároknak több német birodalmi városokban történt letartóztatása ellen.

A Magyar Távirati Iroda munkatársa a péntekről szombatra virradó éjszakán meglátogatta a Szászország és Csehország közötti határvonal egy részét.

Schwaderbach községnél mind a vámország, mind a határország elhagyta a határország épületeit és a község mögött emelkedő Bleiberg

vonalaira vonult vissza. Az események időrendben a következőképpen folytak le: Csüförtökön a határőrség és a szudétanémet lakosság között összetűzésekre került sor. Az összetűzések során a szudétanémet lakosság lefegyverezte a határőrséget és átadta a német területen álló őrségeknek. A cseh határőröket német területen internálták.

A cseh esendőrség két társaságkocsin erősítést küldött a határra és ekkor újabb összetűzések támadtak a lakosság és a esendőrök között. Két esendőrt a gépkocsiból való kiszállása közben agyonlőttek. A többi esendőr részben visszavonult a határ mentéről, részben pedig önként letette fegyverét. Ezeket német területen szintén internálták.

Régi rádióját ujjá varázsolja Földes Sándor cég

Püspöki palota

Gablonczot katonaság zárta körül

Bautzen, szept. 17. (Német TI.) A Gablonzból elmenekült szudétanémetek közölték, hogy a várost már csütörtökön katonaság zárta körül. Valamennyi katonaköteles ebert összefogtak, azonnal beöltöztettek és a behívóparancsok szerint mintegy 200-1000 km. nyíre, a Magastátra vidékére, Colingba és Münchengraetzba vitték őket.

Berlin, szept. 17. Gablonzból jelentik a Német TI-nak: Gablonzban még mindig a legnagyobb fokú idegesség tapasztalható. A szudétanémetek minden lehetőséget megtesznek családjuk és vagyonaik biztonságának megővésére. A kommunisták és csehek fegyveresen cirkálnak az utcákon.

Drezda, szept. 17. Német TI. A cseh üldözések elől német területre menekült szudétanémetek száma 27 ezerre emelkedett.

Boroszló, szept. 17. (Német TI.) A cseh katonai behívóparancs elől német területre menekült szudétanémetek a következőket közölték: Cseh részről teljesen nyíltan bejelentették, hogy komoly háborús viszály esetén a szudétanémeteket

a legelső vonalba küldenék, hogy ott a németekre tüzeljenek. Ha pedig menekülni akarnának, hátuk mögött tüzelésre álló cseh csapatok várnák a visszaözönlő szudétanémeteket.

Prága, szept. 17. Megbízható forrásból származó hír szerint, a szudétanémeteknek megtiltottak mindenféle egyenruhaviselést. A rendőrhatalóságokat utasították, hogy kobozzanak el mindenféle rádiókészüléket, amelyeken esetleg nagyobb csoportok hallgatnak híreket.

Prága, szept. 17. Mint az Express jelenti, szombat délután rendőrség szállta meg a szudétanémet párt prágai sajtóirodájának helyiségeit.

Glatz, szept. 17. Szombaton ímet 5 egyenruhás teljesen lefegyverzett tót katona érkezett Glatzba. Kijelentették, hogy eszük ágában sincs Csehországról vásárra vinni bőrüket.

x SZÉKELY, GYÖRI és MORVAI divatruhái tartósak.

Hotel August Abbázia

Felvilágosítást nyújt magyarul fenti szálloda.

MAGYAR SZALLODA. - Központi fekvés
Elsőrendű magyar konyha. - Olcsó árak.

Legujabb

Berlin, szept. 17. Falkenauból jelentik a Német TI-nek: Henlein Konrad szombaton Egerből jövet látogatást tett Falkenau városában.

Varsó, szept. 17. Ide érkezett jelentések szerint a csehek több helyen lezárták a lengyel-cseh határt. A varsói cseh követség megtagadta az utlevél-láttaozást olyan utasoktól, akik át akartak utazni Csehországba.

Prága, szept. 17. Eisenlohr, Németország prágai követe szombat délelőtt Berlinbe utazott, Csehország berlini követe jelenleg Prágában tartózkodik.

Pozsony, szept. 17. Az első ukrán nemzeti bizottság központi tanácsa Ungvárott határozatot hozott, amelyben megállapítja, hogy a rutén föld önkormányzata egy lépéssel sem haladt előre. A nemzeti tanács elhatározta, hogy megszakítja a prágai kormánnyal folytatott tanácskozásait.

Bukarest, szeptember 17. A sajtó egy részében az a hír terjedt el, hogy a lőszer- és fegyverszállítmányokat szállító vonatok haladtak át román területen. Illetékes helyek ezeket a híreket a leghatározottabban megeafolják.

Róma, szeptember 17. Virginio Gajda a Giornale d'Italiában írt vezércikkében megállapítja, hogy Csehország kisebbség problémái teljes egészükben feltáruhnak s ezeket az egész vonalon meg kell oldani. Sziláziában, a szudétahegységben és egyebütt 3.5 millió szudétanémet mellett egymillió magyar lakik, a Dunamentén és Szlovenszkóban cseh uralom alatt ott van a 2.5 millió tótság és a 175 ezer főnyi lengyel kisebbség, a rutén és egyéb kisebbségeket nem számítva, ezek mind elnyomás alatt álló népek. Ezeket a népeket nem világnézeti kérdések, hanem a nemzeti öntudat mozgatja.

A Regime Fassistá hangoztatja, hogy Olaszország a cseh kérdésben mindvégig kitart Németország mellett.

Róma, szept. 17. A Giornale d'Italia ezeket írja:

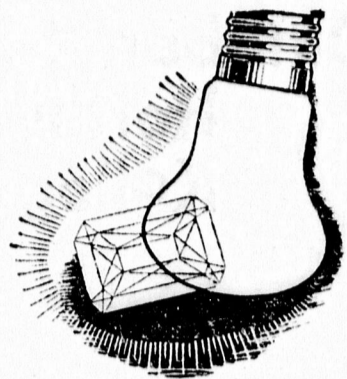
Benes kiszolgáltatta magát a kommunistáknak és felborította a béke megtartására irányuló nemzetközi mozgalom végső lehetőségét. Németország nagyfokú felelősségérzetének köszönhető, hogy a példátlan kihívások ellenére mind eddig nem történt helyrehozhatatlan esemény.

Ratibor, szept. 17. Troppai menekültek egybehangzó elbeszélése szerint Troppau városa katonai táborhoz hasonlít. Szakadatlanul érkeznek csapatszállítmányok. A tereken sűrű sorokban ágyuk, harciokcsik és páncélos gépkocsik állanak. Az otendorfi nagy lőszerraktárból csütörtök óta lőszerzállítványok érkeznek a határmenti megerősített állásokba. A városban csak csapatokat lehet látni. A polgári lakosság este 6 óra után alig mrészelt kijönni az utcákra, amelyeknek minden sarkán géppuskák állanak. A határon többiben összetűzésekre került sor.

x SZÉKELY, GYÖRI és MORVAI öltönyei divatosak.

Hölgyeim! a ködötvel!

Itt a XX. század szencziója szab. „RAPID” kézi kőti készülő Munkia kézimunka. Minden kőti mint kőthető. Nehány óra alatt kőthet magának pullover, bluzt, vagy ruhát, kezelésc egyszerű. Ár 30.- P. Kérje 12. sz. ismertetőt. Aruforgalmi Kft., Budapest, VI., Sütő-ucca 2. félem. 3. Tel. 188-865.

Értékes nemesgáz

VAN MINDEN

TUNGSRAM KRYPTON

LÁMPÁBAN,

EZÉRT OLYAN RAGYOGÓ A FÉNYE.

AZ ELHASZNÁLT

GOMBAALAKU KRYPTON LÁMPÁT

A NEMESGÁZTARTALOM ÉRTÉKÉBEN

KERESKEDŐJE VISSZAVÁSÁROLJA.

Imrédy miniszterelnök a kormányzónál

Budapest, szept. 17. Imrédy Béla miniszterelnök szombaton délelőtt feltizenegykör Gödöllőn kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzó előtt. A miniszterelnök az időszerű kormányzati kérdésekről tájékoztatta az államfőt.

Véres késelés a Nyugati uccán

Terták József Bajnok uccai lakost tegnap éjszaka a Nyugati uccán ismeretlen tettes megtámadta s késel hátbaszurta. Az erősen vérző ember saját lábában a mentőállomásra ment, ahol bekötözték. Alapota nem súlyos.

Állampolgársági és illetőségi ügyek

A hatóságokhoz augusztus 485 állampolgársági és illetőségi ügy érkezett. Községi kötelékbe 10 egyént vettek fel, állampolgársági esküt tett 5 visszahonosított egyén.

Irodai szaktanfolyam a Naményi Gyorsiróiskolában

A Naményi Gyorsiró, Gépíróiskolában „Irodai Szaktanfolyam” kezdődik. Állásba menőknek gyorsított kiképzés. Tanfolyam után államvizsga, állami hivatalokra is képesítő államérvényes bizonyítvány. (Eddig 154 bizonyítványt adott ki az iskola s a végzetek majdnem valamennyien állásban vannak!) Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. (Rákóczi u. 17.)

Október 4-ikén reggel érkezik Horthy kormányzó Debrecenbe a Kollégium jubileumi ünnepségeire

A Kollégium 400 éves jubileuma ünnepségeinek végrehajtó bizottsága már összeállította a hatalmas ünnepség programját. Fényes és nagyjelentőségű az az ünnepélyeknek az, hogy Horthy Miklós kormányzó megjelenik az ünnepségen, sőt beszédet is mond.

Az ünnepségek tudvalevően október 4-én, kedden és 5-én, szerdán lesznek. Az ünnepségek programja a következő:

Október 4 kedd

Gyülekezés és csoportosulás helyfoglalási rend szerint és bevonulás a Nagytemplomba. Gyülekezés a Kollégium hátsó udvaron 8 óra 15 perckor, illetőleg rossz idő esetén a Kollégium dísztermében és első emeleti folyosóján. Tekintettel a Kormányzó úr Ötömdöntésére jövetelére, templomi helyét 8 óra 45 perckor mindenkinek el kell foglalnia.

8 óra 30 perckor: A főméltóságú Kormányzó urat és kíséretét üdvözlő és fogadja az állomás a megbízott küldöttség. Bevonulás a Nagytemplomba.

8 óra 55 perckor: A Kormányzó urat fogadja a tiszántúli református püspök a Nagytemplom ajtajában.

9 órakor: Ünnepi istentisztelet a nagytemplomban. Az istentisztelet lefolyása a helyszínen külön kiosztott sorrend szerint. A templomba belépni csak helyjeggyel lehet.

Istentisztelet után kivonulás és átvonulás a Kollégium udvarára ugyanolyan sorrendben, mint a bevonulás. 10 óra 15 perckor mindenkinek el kell foglalni számozott ülőhelyét a Kollégium első udvarán.

10 óra 28 perckor: A Kormányzó úr fogadása a Kollégium kapujában.

10 óra 30 perckor: Ünnepi közgyűlés a Kollégium udvarán.

A közgyűlés programjából kiemeljük a következőket:

Elején és végén énekel a Kántus.

A közgyűlést megnyitja a püspök lelkéje és imája és báró Vay László főgondnok magyar- és franciayelvű rövid beszéde.

A Kormányzó úr szól. A kormány képviselője, a kultuszminiszter szól. Az egyetemes református egyház és a magyar egyetemek egy-egy képviselője szól. Az írásbeli üdvözlések bejelentése.

Rövid ünnepi beszédet mond magyar és latin nyelven: Dr. Kállay Kálmán kollégiumi igazgató, egyetemi professzor.

Határozat a négyvázados Kollégium tiszteletbeli tanárai megválasztásáról.

Határozati javaslat a Kollégium 22 kiváló patronusa, tanára, növendéke bronzplakettjének létesítéséről, leleplezéséről és a négyvázados jubileum megünnepléséről.

Díszközgyűlés után kivonulás az Arany Bika előtt várakozó külön vilamos kocsihoz a Nagyerdőbe, az Egyetem központi épülete elé.

12 órakor: Az Egyetem Aulájában villásreggeli ad a Rector.

12 óra 40 perckor: Az egyetemi templom alapletétele és a négy reformátori szobor leleplezése (Méliusz Juhász Péter reformátor, Huszár Gál nyomdaalapító, Szenci Molnár Albert zsoltárfordító, Komáromi Csipkés György bibliafordító) külön program szerint.

13 óra 15 perc: Indulás a nagyerdői diakonissza székházhoz.

13 óra 30 perckor: A református Diakonissza Intézet felavatása külön program szerint.

14 óra 45 perckor: Ebéd az Arany Bikában (adja Debrecen sz. kir. város közönsége).

Ebéd után a kollégiumi Nagykönyvtár, Déri Múzeum és az iskolatörténeti kiállítások megtekintése.

19 órakor: Egyházzenei hangverseny a Csokonai Színházban külön program szerint, amelyből kiemeljük, hogy szünet előtt régi kollégiumi egyházi énekek, szünet után pedig Kodály Z. Psalmus Hungaricus kerül előadásra a mester vezényletével.

21 órakor: Vacsora (adja a debreceni Református Egyház).

Október 5 szerda

9 órakor: Sub auspiciis gubernatoris doctorjelöltek avatása az Egyetem Aulájában.

10 órakor: Honoris causa doktorok avatása (kilenc theologiai, egy jogi, egy államtudományi, egy orvosi és két filozófiai).

11 óra 30 perckor: A tiszántúli református püspök és főgondnok átadja a négyvázados debreceni Kollégium tiszteletbeli főiskolai tanárai megválasztottak részére diplomájukat.

12 óra 30 perckor: Sportbemutató a Stadionban, külön program szerint.

14 óra 30 perckor: Ebéd (adja a Tiszántúli Református Egyházkerület). Délután a Déri Múzeum, a város és a Kollégium megtekintése. Csoportos vezetőkről gondoskodunk.

20 órakor: A kultuszminiszter fogadja az Egyetemi központi épületnek díszudvarán.

11 óra 30 perckor: A tiszántúli református püspök és főgondnok átadja a négyvázados debreceni Kollégium tiszteletbeli főiskolai tanárai megválasztottak részére diplomájukat.

12 óra 30 perckor: Sportbemutató a Stadionban, külön program szerint.

14 óra 30 perckor: Ebéd (adja a Tiszántúli Református Egyházkerület). Délután a Déri Múzeum, a város és a Kollégium megtekintése. Csoportos vezetőkről gondoskodunk.

20 órakor: A kultuszminiszter fogadja az Egyetemi központi épületnek díszudvarán.

Október 6 csütörtök

Elutazás, illetőleg kirándulás Hortobágyra, Lillafüredre, Budapestre stb.

Gimnáziumi formaruha szövetek

ISMÉT raktárra érkeztek.

BESZEREZHETŐ

Mikó László posztókereskedésében

FERENC JÓZSEF UT. 4.

FERENC JÓZSEF UT. 4.

A múlt század 70-es éveiben Tisza Kálmán, mint Debrecen követe szólalt fel a népoktatási törvény tárgyalásán

Kiss József debreceni tankerületi főigazgató érdekes előadása.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 70 éves jubileuma alkalmából a Magyar Pedagógiai Társaság felkérésére Kiss József, a társaság rendes tagja szeptember 17-én, szombaton d. u. Budapesten a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében nagyérdéki előadást tartott.

Kiss József felolvasásának címe Az 1868. évi XXXVIII. évi t.-c. parlamenti tárgyalása volt. Ismertette népoktatásunk alaptörvényének keletkezését, a képviselőház elé való terjesztését és bizottságok által beterjesztett jelentéseket. E jelentésekből kiténik a bizottság munkájának alaposága és gondossága. A tárgyalás előtt az egyházak által kiküldött 32 legkiválóbb szakember véleményét hallgatta meg a bizottság. Az Eötvös-féle eredeti javaslat a bizottság tárgyalásai folytán annyiban módosult, hogy a javaslatból kimaradt a kisdudorodák ügye, mint amely nem „oktatási” ügy és az elemi és felsőbb népoktatás mellé felvették a polgári iskolák. A képviselőházban november 17, 19 és 21-én tárgyalták a javaslatot. Először Eötvös József báró és Tisza Kálmán, utóbbi akkor Debrecen követe szólalt fel.

Tisza Kálmán is a javaslat mellett szólt, mert az „a népoktatás ügyét úgy kívánta fejleszteni, hogy az állam és a községek jogai mellett az egyházak iskolafenntartási joga is teljes mértékben fennmaradjon”. A részletes tárgyalásnál két kérdés körül folyt a nagyobb vita. Egyik az iskolák fenntartási költsége, melyet a törvény úgy igyekezett szabályozni, hogy az erre a célra szedhető községi adó az egyházak érdekeit ne sértse. A másik a nemzetiségi iskolák tanítási nyelve, a nemzetiségek által kívánt nemzetiségi történelem és földrajz tanítása. Nagyobb vita még a tanítói fizetések minimumának és a tanfelügyelőségek székhelyének megállapításánál volt. A képviselőház általánosságban és részleteiben három nap alatt fogadta el a ja-

vaslatot. A részletekhez igen sok elmélyülő tudásról és tapasztalatról tanuskodó hozzászólás volt, mely dícséretre szolgált az akkori képviselőháznak.

A főrendiház december 1-én és 2-án tárgyalta a javaslatot. Eötvös nagyszabású bevezető beszéde után Simon János hercegprímás szólalt fel. A javaslatot elfogadta, de azt kívánta, hogy az ú. n. (állami és községi) iskolák lehetőleg ne létesüljenek s maradjanak meg a hitfelekezetek által fenntartottak mint amelyek a nevelésre alkalmasabbak. Haynald Lajos kalocsai érsek, Tisza Lajos bihari főispán, báró Vay Miklós koronaőr és mások felszólalásai azt mutatták, hogy a népoktatás kérdése nemcsak érdekelte a főrendiház tagjait, hanem azzal minden vonatkozásban sokat foglalkoztak. Sok olyan beszéd hangzott el, mely ma is teljesen helytálló kultúrpolitikai és pedagógiai elveket állított fel. Így Haynald érsek már akkor hangzott, hogy nem az oktatás a fontos, hanem a nevelés. És csak azok az iskolák értékesek, amelyek nevelnek, nem pedig csak tanítanak.

A javaslatot a főrendiház is elfogadta minden változtatás nélkül. Nem voltak szenvedélyes viták, mindössze az egyházi iskolák hívei hangzottak a felekezeti iskolák fontosságát és elcsőséget a tervezett községi és állami iskolákkal szemben. Mások az állam köteleességét helyezték előtérbe polgári műveltségének emelésére.

December 5-én a törvény már szentesítést is nyert.

Sietni kellett a tárgyalással, mert az 1865 december 10-ére összehívott képviselőház mandátuma 1868 december 10-én lejárt. Akkor még hároméves ciklusok voltak. A gyorsabb ütem elenére a parlament két házban lefolyt tárgyalás bölcse engedékenységekben, jóakarásban és az ország javának keresésében örök dicsősége marad a halvas évek magyarságának. Az-

óta 70 év múlt el. Most ez évfordulón és a törvény alkotójának, báró Eötvös Józsefnek születése 125. évfordulóján időszerű a törvényről való megemlékezés. Egyrészt azért, mert a népoktatás kérdése ma is előtérbe került és még jobban előtérbe fog kerülni. Akkor is, most is a polgári jogok és kötelességek kiterjesztése és a népműveltség általános emelése volt az állam szükségszerű kötelessége. Másrészt azért jó a visszaemlékezés, mert az elmúlt 70 év megmutatta, hogy ez a törvényünk milyen bölcse előrelátással, tényleg az elkövetkező idők számára készült. Megmutatta azt is, hogy a helyesen megalkotott törvény alapján az állam, a községek, az egyházak és egyéb iskolafenntartók jogai és kötelességei teljesen és közmegnyugtatóra szabályozottak. Ma az állam a legnagyobb iskolafenntartó és támogató, mert a saját állami iskoláin kívül szinte minden községi és felekezeti iskolát segít a közös cél, a nemzeti érzésű, vallásos és erkölcsös emberek nevelésének megvalósításában.

A Légoltalmi Liga közgyűlése

Mint már jelentettük, a Légoltalmi Liga Debreceni Csoportja f. hó 20-án délután 4 órai kezdettel az Ipartestület Simonffy uca 1/c. II. emeleti dísztermében rendes évi közgyűlést tart, melyre a Liga elnöksége a Liga tagjait ezúton hívja meg.

A közgyűlésen szavazati, felszólalási és indítványozási joga azon rendes tagoknak van, akiket a csoport tagokként nyilván tart, igazolvánnyal vannak ellátva és akiknek nincsen három havi, vagy ezt meghaladó tagdíjhátralékuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A csoport elnökség jelentése.
2. A csoport költségvetésének megállapítása és a zárszámadás tudomásul vétele.
3. A csoport elnök, alelnök, tiszteletbeli elnökök, titkár és gazdasági főnök választása.
4. A kerületi és az országos közgyűlésre kiküldöttek megválasztása.
5. A csoport számvizsgáló bizottságba 3 rendes és egy póttag választása.
6. Felszólalások, indítványok.

Építési engedélyt kértek

Bartha Antal Lőcsé u. 3. told. lakóház, dr. Erdős Károly Kálvin tér 9. sz. W. C., Papp József Vörösmarty u. 32. toldalak, dr. Balogh Zoltán Honvéd u. 28. lakóház, Angel Királyi szálloda Kossuth u. 21. atalkútás, Debreceni Közraktár Híd u. 16. tartározás.

Nem fogadta el a bíróság a terhelő vallomásokat egy izgatási bűnperben

A debreceni törvényszék ötös tanácsa elé került kormányserkés és állam, társadalmi rend elleni izgatással vádolva Balogh István hajdúnánási gazdálkodó. A tárgyaláson dr. Jeney Sándor a törvényszék elnöke elnökölt. A vádlott tagadta, hogy a terhelő írt ki-fejezéseket használta volna és csak bosszú művének jelentette ki a feljelentést. A bíróság előtt két tanu igazolta a vádat, de a bíróság mégsem fogadta el a terhelő vallomásokat, mert megállapította, hogy a tanuk a vádlottal ellenséges viszonyban vannak.

A gazdálkodó felmentését kérte dr. Gájassy védő. Dr. Bényey Zoltán ügyész elítélést kért. A bíróság felmentette bizonyíték hiányában a vádlottat. Az ítélet jogerős.

x SZEKELY, GYÖRI és MOBVAI-nál nagy választékot talál

**HOZZÁSZÓLÁS
A HOMOKKERTI AUTÓBUSZJÁRAT
MEGINDÍTÁSÁHOZ**

Amily örömmel várta a Homokkerti és környéke közönsége az autóbussz megindítását, éppoly kedvetlenül fogadta azt és lért napirendre annak üzembehozatala fölött, mert nem kapta meg azt, amit joggal várt volna.

Kétségtelen, hogy az új vonalra szükség van, mert a családanyák, iskolásgyermek és alkalmazottak szárai sietnek mindennap a városba. De ugyanakkor tekintetbe kell venni azt is, hogy a Homokkertnek és környékének lakossága többnyire szegény emberekből áll, akik nagyon is megfontolják, mire adják ki filléreiket és csak akkor szánják rá magukat arra, ha valóban kifizetődik. A jelenlegi helyzet u. i. az, hogy aki autóbusszon utazik akár a Gróf Vécsey utcai végállomásra, akár a vasúti állomás közvetlen közeléből, kénytelen 16 fillért fizetni a rövid, alig másfél kilométeres, esetleg párszáz méteres úttól és ha a városba akar menni, kénytelen még egy egész villanyosjegyet váltani 16 fillérért, ami oda-vissza összesen 64 fillér. Hogy láthassuk, hogy ez a rendszer mennyire ellentétes a közönség érdekeivel és mennyire más lehetne, vessünk egy pillantást a nyilastelepi autóbusszüzemre. Ez az egyébként magánkézben levő vállalat nemcsak aránylag olcsóbb menetjegyeket ad ki, hanem 30 filléres átszállójegyet is, amely bármely villamos vonalra érvényes. Ezenkívül azonban vannak a távolság arányában fokozatosan esőkönő árú átszállójegyek is. Pl. ha valaki a Máv. műhely kapujában felszáll és a Nagyerdőre akar menni, 22 fillért fizet, a Homokkertből 40-et. Megértjük, hogy a magánvállalat kevesebb üzemköltséggel dolgozik, de nem értjük, miért ne lehetne bevezetni ilyen változatos és olcsó jegytípusokat ezen a vonalon is, annál is inkább, mert a homokkerti vonal kb. 1500 méter hosszú egyetlen ucca, szemben a 2500 m-es nyilastelepi vonallal. Ez a tarifareform nem jelentene veszteséget a HÉV számára, hanem biztosítaná a közönség megalégedését és meghozhatná az eddig egészen érthető okokból elmaradt utasforgalmat.

Ezek alapján javasoljuk új, a szegényebb emberek zsebéhez szabott tarifa bevezetését olcsóbb vonaljeggyel, a Bujdosó utca sarkától érvényes esőkönő árú távolsági jeggyel, returjeggyel és főként kedvezően megállapított átszállójegyekkel.

Amennyiben ez a HÉV számára áldozatot jelent, megtakarítást lehetne elérni a járatok ritkításával, hosszabb várakozási időkkel. Gondolni kellene már most a környékbeli telepek bekapcsolására, ha mindjárt a vonal meghosszabbításával is.

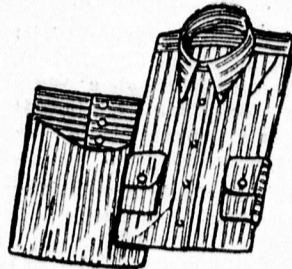
Ha mindezek a reformok megvalósulnak, a vonal életképessé válhat, a HÉV pedig e szociális intézkedéssel sok munkába járó emberen, bevásárlásra járó családnyán és iskolás gyermekén segítene.

Tisztelettel
Homokkerti.

HIRDETMEY.

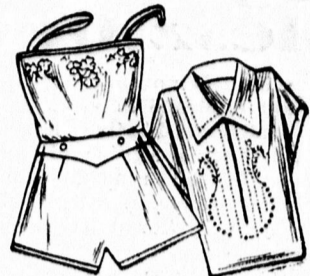
A m. kir. debreceni 6. sz. honvéd és közrendészeti helyőrségi kórház 1939. évi január hó 1-től 1939. évi december hó 31-ig terjedő időre hús, élelmicikkek, fűszer, stb. és tej szállításra 1938. évi október hó 12-én 10 órakor nyilvános verseny-tárgyárást hirdet.

Bővebb felvilágosítást az érdekelteknek a kórház gazdasági hivatala hétköznap 8 órától 13 óráig

Csillag

fehéreneműt viselni,
igazán kellemes.

Nyakkendő ujdonságok		Női bőrkesztyű		Divat muslin kendő		
Divat minták	Tiszta selyem	minden szín, divat fasonokban		a legújabb divat mintákban		
1:50 098 0:78	3:30 2:90	4:50	3:90	2:28	1:80	9:98
Férfi divat			Ernyők	Női divat		
Puflinet ing sport vagy 2 galléros lason 4:20	Hálóing mosott sifonból 3 szép fasonban 5:80 5:20	Alsónadrág hosszu prima raye köppreből 3:60 3:20	Férfi ernyő erős buza tal és állványai 6:20 4:95	Ing-nadrág sveicr kötösű fehér-nemű színekben 1:48	Matt kombiné himzett vagy sima ciejjel 2:75	Selyem harisnya erős száru műselyem tonaltól 1:78
3:60	3:90	2:80	4:20	1:28	1:90	1:48
Fehér ing selyemfényű egész puflin 6:80 5:80 ciejjel 4:80	Színes hálóing szintartó minőség szép színekben 6:50	Flanelnadrág prima sport flanelből hosszú 2:50 rövid 1:80	Női ernyő fekete szép fogóval tartós minőség 5:90 4:20	Svájci nadrág patent kötésű pastell színekben 1:10	Batizsd kombiné szintartó pastell színekben 2:28	Hajszálvékony harisnya d. vatszínekben 2:20
3:60	4:90	1:80	3:60	0:98	1:98	1:95
Puflin sport ing garantált szintartó új m. ntákban 5:80	Pijama divatcsikos flanelből esőrángu szabás 9:80 8:80	Férfi sokni tartós minőség s. ma vagy beszövött mintás 0:88 0:78	Női divat ernyő színes bordúros divat nyéllel 5:90 5:50	Selyem nadrág erős száru sármöz műselyemből 1:96	Matt hálóing prima műselyemből szép fasonokban 6:50	Harisnyatartó és csiposított prima b.o. átból 1:90
4:80	6:50	0:58	4:90	1:65	5:40	0:98
Puflin ing selyemfényű kemény vagy puha gallerral 6:50	Rövid alsónadrág szintartó puflinettől 1:80 sefirből	Férfi harisnya gumis vagy hosszuszáru 1:28 1:20	Baklis ernyő bordúros vagy sima színekben 4:90 3:90	Gyermek nadrág telj. nélett vagy svájci kötösű 2/6-ás 1:35	Gyerm. kombiné svájci kötösű szép színekben 2/0-ás kötösű 1:35	Melltartó kötösű szabás rissettből vagy batistból 0:78
5:50	1:25	0:88	3:30	0:90	0:90	0:78

Maradékot
minden méretben és
minőségben hihetetlen
olcsón árusítunk

CSILLAG TESTVÉREK
Piac- és Simonffy-utca sarok

**Hitelekezet elleni izgatás miatt
egy hónapi fogházra ítélt a debreceni
ötös tanács egy volt számvevőségi
igazgatót**

Érdekes ügyben tárgyalat szombaton délelőtt a debreceni ötös tanács dr. Jency Sándor elnöke alatt. A vádlottak padjára Piliš József, volt honvéd számvevőségi igazgató került, aki a debreceni Beke nyomdában egy könyvet adott ki. A zsidók címen. szegint Piliš József elkövette a zsidók elleni izgatást azzal is, amit a könyvében írt, hogy az országból eltávolítandók a zsidók és azzal is, hogy könyvének címlapján kifigurázta a zsidókat.

A vádlott azzal védekezett, hogy ő tudományos munkát adott ki és könyvek, statisztikai adatok alapján írta meg könyvét. A könyv kiadására hazafias érzése kényszerítette. A könyvet 500 példányban nyomatta ki és zárt borítékban elküldötte a kormányzóknak, a képviselőknak és magasrangú katonatiszteknek.

A bíróság elrendelte a könyv teljes ismertetését, mely közel két óras felolvasásban történt meg.

A vád képviselője dr. Bényey Zoltán ítéletet kért, mert gyűlöltre izgatott a vádlott a zsidóváltás magyar állampolgárok ellen. Dr. Gájassy védő felmentést kért és rámutatott arra, hogy tudományos munkáról van szó és általában a zsidók szerepéről írt a vádlott, nem csak a magyar zsidókról. A címlapot nem lehet izgatásnak tekinteni, mert a figurák élő alakjai megtalálhatók az életben. A könyvnek azok az áll-

ításai, melyeket a vád felsorol a védő szerint, nem izgatásra alkalmasak. A zsidó törvény tárgyalásakor az igazságügyminiszter is fajnak, fajtának jelölte meg a zsidóságot és a szónokok nemzetvédelmi szempontból tartották szükségesnek velük szemben törvényt hozni.

Az utolsó szó jogán a vádlott azt hangoztatta, hogy nem hitelekezetet

támadott meg könyvében, hanem írt a zsidó emberről, mint nem kívánatos emberről a magyar emberek sorában. Írtak már — mondotta — a román és cseh emberek ellen is cikkeket, könyveket, de nem került senki még a vádlottak padjára. Kérte felmentését.

A bíróság rövid tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, melynek értelmében bűnösnek mondták ki a vádlottat és elítélték egy hónapi fogházra, enyhítő körülménynek vették, hogy hazafias cél vezette és hogy könyve tudományos működés eredménye. Az enyhítő körülmények figyelembevételével az ítélet végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztették. Az ítélet jogerős.

**Hattagu tolvajbandát
tartóztatott le a rendőrség**

Kerékpárlopásokat és más bűlörekeket követtek el.

Sikerült fogást csinált a napokban a debreceni rendőrség a csendőrség segítségével. Leleplezték azt a bandát, melynek tagjai már hosszabb idő óta folytatják a kerékpárlopásokat Debrecenben s közel félszáz biciklilopás elkövetésével gyanúsítják őket. Ezenkívül ez a — részben fiatalokból álló — banda követte el a közelmúltban a Vásárpénztár irodájában az írógéplaszt, amikor az ablakot benyomva behatoltak a helyiségbe s aztán társaiknak kiadták az értékes írógépet.

A társaság hat tagját a város különböző külsőségein fogták el s beszállították őket a rendőrség fogdájába,

ahol megkezdtek kihallgatásukat. A lettesek részben még tagadásban vannak, azonban a bizonyítékok annyira ellenük szólnak, hogy a nyomozás már erősen befejezéshez közeledik s a hattagu bandát valószínűleg már hétfőn átadják az ügyészségnek.

Műhelyellenőrzése!

A hatóság augusztusban 39 üzletben végzett ellenőrző vizsgálatot. Négy cukrászdában, 8 sütőüzemben volt ellenőrzés.

Légoltalmi gyakorlat lesz Debreczenben

Már a múlt év november 22-én este megtartott elsőtétőt és riasztási gyakorlat alkalmával közölte a közönséggel, hogy a légvédelmi gyakorlatokat — felsőbb rendelkezésre — többször megismételik. A legközelebbi időben újabb gyakorlat lesz, ezúttal azonban

nem előre bejelentett időpontban, hanem meglepetésszerűen.

A cél ugyanis az, hogy a közönség lehetőleg a valóságnak megfelelő körülmények között tanulja meg, hogy miként viselkedjék „légvédelmi riadó” esetén.

A közönség magatartására vonatkozólag ezúttal is falragaszok hívják fel a figyelmet, lapunk azonban már jóelőre tájékoztatja olvasóit.

A legfontosabb tudnivalókat a következőkben ismertetjük.

1. A „légvédelmi riadó” jelet a Kistemplom tornyában elhelyezett sziréna időnként változó magasságú, úgynevezett „üvöltő hang”-gal jelzi,

amely jelet a sziréna ötször ismételi. Egy jelzés időtartama 1 perc, az öt ismétlés között félperces szüneteket tagnak tartani.

E riadójelet kívül a Nagytemplom tornyában lévő harangot ugyanekkor 5 percig félrevertik, a MÁV műhely és a városi világítási vállalat telephelyén levő gőzkürt pedig sok rövid jelzést, bugást fog leadni.

2. Amennyiben a riadó éjjel történik, az összes világításokat azonnal ki kell oltani vagy gondoskodni arról, hogy semmiféle fény a szabadba ki ne sugározzék.

Félreértések elkerülése végett: nemcsak az uccai, hanem az udvari világításokat is el kell oltani, úgy, hogy kívülről semmiféle fény ne legyen észlelhető.

3. A „légvédelmi riadó” jel közlése után minden sínpályához vagy vezetékhez nem kötött járműnek az úttest balszélén, szorosan a járda mellett kell megállnia.

Gépjárműveknél a hajtóerő működését meg kell szüntetni. A vezetőnek az összes lámpákat el kell oltania, kivéve a hátsó rendszám tábla megvilágítására szolgáló lámpát a gondoskodnia kell arról, hogy a jármű meg ne indulhasson.

Sínpályához kötött járművel ott kell megállni, ahol annak vezetője a légvédelmi riadójelet hallja, útkereszteztől azonban minden körülmények között szabadon kell hagyni.

A jármű utasának a járműből ki kell szállni s a legközelebbi kapualjál bíróságnak bejárata alá kell menni.

A vasúti felüljáró hidakon haladó járművel a hidat mielőbb el kell hagyni.

4. Uccán, téren és hidon tartózkodó gyalogjárók kötelesek a legközelebbi olyan ház bejárata alá menni, amelynek kapualja van és ottan csak a „légvédelmi riadó” jelzésre szabad távoznok.

Ha ilyen ház nincs a közelben, szét kell széledni vagy más olyan helyre távozni, ahol az ember repülőket elől rejte maradhat.

5. Kerékpárosoknak kerékpárjukat is a ház bejárata alá kell vinni.

6. Járművel csak a „légvédelmi riadó” jelzésre szabad elindulni.

7. A helyi hatóságok, a közbiztonság és karhatalmi szervek a mentők és tűzoltók szolgálatban levő járművei, továbbá a m. kir. postának járművei, a közüzemek segélykocsijai, végül az életveszélyes beteghez hívott orvosok járművei — amennyiben erre mulhatatlanul szükség van — légi riadó tartama alatt is közlekedhetnek. Természetesen éjjeli időben a lámpákat megfelelően burkolni kell.

8. Azoknak a bérházaknak a tulajdonosai, amely házaknak kapualjuk van, tünt kötelesek, hogy az uccáról a közönség a ház bejárata alá, vagy a ház udvarára mehessen és a légítámasztás tartama alatt ott tartózkodhassék.

9. A „légi riadó” tartama alatt nem szabad az ily bérházak kapuját kulccsal bezárni vagy a közönségnek az ily bérházak kapujába vagy udvarába való bejutását megakadályozni.

10. Olyan házakban, ahol van ren-

des vagy szükségóvóhely, a riasztójelzésre a lakók kötelesek az óvóhelyre lemenni és ott tartózkodni.

11. A „légveszély megszűnt” jelet a szirénák és gőzkürtök hosszú, állandó jelzésű bűgással, a Nagytemplom tornyában elhelyezett harang pedig 1 percig tartó harangozással jelzi.

Felhívjuk a közönség figyelmét arra is, hogy a hatósági rendelkezéseknek be nem tartása kihágást képez és elzárással büntethető. Egyébként pedig mindenkinek saját jól felfogott érdeke és hazafiai kötelességéből is oda kell hatni, hogy ezek a gyakorlatok sikerüljenek.

A nemzet és a hadsereg kapcsolata

A kapcsolat ma közvetlenebb, mint valaha volt. A mai hadsereg néphadsereg a szó legszorosabb értelmében, mert háború esetén a legszélesebb néprétegek töltik fel az aránylag kicsi tényleges keretet. Ez azt jelenti, hogy a mozgósított hadsereg szelleme és erkölcsi értéke olyan lesz, amilyen a nemzet maga a háború kitörésének pillanatában. A háborúban, a multtal ellentétben, a háború hatásai a hátszínre is érintik. A korszerű háború tehát nemcsak a hadsereggel szemben támaszt új és a multnál nagyobb követelményeket, hanem próba alá veti az egész nemzetet. Így a hadsereggel kapcsolatban nagy kötelességek hárulnak a vezetésre a nemzetnevelés, a szociálpolitika és a gazdaságpolitika terén is.

Rengeteg feladat hárul a tanítói és tanári karra, mert ők foglalkoznak a nemzet fiataljával. Minden hadsereg minden tagja és különösen a magyar hadsereg őszinte megbecsüléssel és tisztelettel néz fel a tanári és tanítói karra, mert hisz abban, hogy olyan nemzeteket nevelnek, amely méltó a magyar nemzet történelmi nagy-

ságához. A tisztikar pedig folytatni fogja azt a nemzetnevelő munkát, amelynek kezdetéért és alapjáért az elismerés elsősorban az elemi és középiskolákat illeti meg.

Közel két évtizede az egész világon eddig soha nem látott nemzetnevelő munka folyik. Csak így lehet ma helyt állani a népek között. Nem közömbös, hogy az egész nemzet együttérez-e az állam politikai célkitűzéseivel.

A hadsereg azonban nemcsak az erkölcsi és szellemi javakra támaszkodik, hanem a gazdasági életre is.

A hadvezetés e sokirányú munkáját nem tudja támogatás nélküli megoldani. Sohasem arról van szó, hogy öncélú katonai érdekek érvényesüljenek, mert a kitűzött cél mindig egy: erőssé tenni a nemzetet.

Erőssé kell tenni a nemzetet a külső propaganda alattomos fegyverével szemben is. A hátszínre kitarthatása nélkül nincsen győzelem. Ezért kell érdeklődésben, hitben, áldozatkészségben és kitartásban egyseges nemzet és hadsereg.

Lossonczy István főispán megleghangu elismerő levele a TIKAV nagysikere alkalmából

23—24 ezer ember jött be vidékről és a fővárosból Debreczenbe

A folyó évi TIKAV alkalmából mindenkinek feltűnt az a meleg érdeklődés és szeretet, amivel Lossonczy István főispán a kiállítás iránt viselkedett. Ő maga is a kiállítók között szerepelt és mint kiállító a legbüszkébb látogatója volt a kiállításnak.

A kereskedelmi és iparkamara elnökségének szóban is több alkalommal kifejezte legmelegebb elismerését s most a kiállítás bezárása után Sesztina-Nagybáky Jenő kereskedelmi és iparkamara elnökhöz a következő megleghangu levelet intézte:

„Kedves Barátom!

A negyedik Tiszántúli Ipari és Kereskedelmi Árumintavásár bezárása alkalmából nem mulasztatom el, hogy a magam részéről elsősorban Neked, mint a kamara elnökének s így az egész vásár megrendezése főirányítójának, valamint a kamara hivatalosa magaslatán álló tisztikarának, de különösen azoknak az iparosoknak és kereskedőknek, akiknek áldozatkészsége és magasabb szempontok által vezérelt nemes fáradozása ezen Debreczen városára, de az egész Tiszántúltra is oly nagy jelentőséggel bír. Vásár megrendezését lehetővé tette, hálás köszönetemet és legteljesebb elismerésemet ne nyilvánítsam.

Tiszántúli és főként Debreczen iparossága és kereskedői kara ezen kiállítás és árumintavásár kapcsán életem tanubizonyosságát adta élniakarásának,

kiváló munkateljesítményekre való felkészültségének s bizton remélem, hogy az immár országos hírvé vált TIKAV-on látható komoly eredmények az illetékes felsőbb körök jóindulatú figyelmét is rá fogják irányítani a Tiszántúli megoldásra váró ipari és kereskedelmi problémákra s ennek kapcsán sikerülni fog közéletünk ezen igen értékes rétegének kedvezőbb életlehetőségeket biztosítani. Ilyen irányú tevékenységekben mindenkor számíthatok legteljesebb támogatásomra.

Fogadd kérlek őszinte baráti üdvözlétem nyilvánítását, mellyel vagyok kész híved

Lossonczy István s. k.”

A TIKAV igazgatósága folyó hó 20-án, kedden tartja meg záró ülését, amelyen már a TIKAV folyó évi mérlege is tárgyalás alá kerül. Az igazgatósági ülést követően a TIKAV igazgatósága jelentését a sajtóban is publikálni fogja.

Már ez alkalommal is megállapíthatjuk azt, hogy az 1936-ban tartott legutolsó TIKAV-val szemben a folyó évi TIKAV Debreczen város idegenforgalmának jelentős emelkedését hozta.

Míg 1936-ban filléres vonattal és félárújeggyel összesen 13.648-an jöttek Debreczenbe, addig a folyó évben filléres vonattal és félárújeggyel összesen 16.603-an érkeztek Debreczenbe a TIKAV alatt. Ha figyelembe vesszük

azt, hogy féláru jegyet váltani csak 30 km-es távolságon túl kifizetendő, továbbá, ha figyelembe vesszük azt, hogy a tisztviselők jelentős száma TIKAV igazolvány beszerzése nélkül utazott Debreczenbe, akkor a folyó évben 23—24 ezerre tehető azoknak a száma, akik a TIKAV alkalmából Debreczen felkeresték. Ez a hatalmas szám mindennél többet beszél és igazolja a TIKAV rendkívül nagy jelentőségét Debreczen város közigazgatási életében.

Kollégium Jubileuma

A jubileumi ünnepélyre szóló jelentkezések lezárattak, a felajánlott lakások beosztása kedden délután kezdetét veszi. Hogy a szállást beosztó bizottság eljárása nehézségbe ne ütközzék, felkéri mindazokat, akiknek kezei között elszállásolási jegyzék van, vagy akik lakásszerzést végezt elszállásolási jegyzéseket vettek át, szíveskedjenek a jegyzéket hétfőn délután 6 óráig a Kollégiumba beszovalgatni. Különösen kérjük azokat, kiknek kezei között megajánlott lakáscím van, szíveskedjenek ugyancsak azokat hétfőn délután 6 óráig ugyancsak a Kollégiumba beszovalgatni.

Ismételten kérjük városunk társadalmát, szíveskedjenek a szállásolási bizottságnak segítségére sietni, mert valóban minden lakásra nagy szükség van.

Kollégium igazgatósága.

Jó termést ígér a tengeri de az időjárás késlelteti érését

A földművelésügyi miniszterium előzetes jelentése szerint a kapásnövényekből várható termés mennyisége még mindig az időjárás további alakulásától függ. A termésbecslés szerint tengeriből 26 millió, cukorrépából pedig 9.6 millió, burgonyából 24.3 millió mázsás termést lehet várni, ehhez azonban megfelelő időre volna szükség.

A korai érésű tengerit helyenként már török, a késői tengeri a sok esőzés és hűvös időjárás miatt nagyon lassan érik, sok helyen pedig egészen zöld. A esővek általában tartós meleg, napos időre volna szükség. Mindazonáltal tengeriből ezidőszert jó termés várható. A burgonya töveit alatt sok a gumó, egyes vidékeken azonban igen aprók s a sok eső következtében csirázik és fogasodik.

A cukorrépa az esőzésre sokat javult és felrészült s ezidőszert jó termés várható. A kerti vetemények kielégítő, viszont gyenge a lucerna és a lóhere. A gyümölcsféléknél dióból gyenge termés várható, míg a szőlők beérésére az elmúlt hetek időjárása kedvezőtlen volt. Több helyen meg kellett a bogycok rothadása miatt kezdeni a szüretet.

Rendőri büntető bíraskodás

A rendőri büntető bírósághoz a múlt hónap folyamán 2976 kihágási és 469 közigazgatási ügydarab érkezett. Új kihágási feljelentést 659 esetben tettek, ezek közül 117 mezőgazdasági termékek hamisítása miatt, 32 állategészségügyi kihágás, 20 iparrendőri, 27 mezőrendőri, 42 piacrendőri, 24 közegészségügyi kihágásra vonatkozott. Kihágás miatt 542 férfit és 117 nőt jelentettek fel.

**Férfi átmeneti kabátok,
Női átmeneti kabátok,
Női ruhák,
Férfi ruhák, bőrkabátok.
Óriási választékban!
Takarékosság bevásárló helye.
MAGYAR RUHAIPAR
Bika szálló.**

**A Piarista iskola megnyitotta
a kereskedelmi tagozatot**

A Piarista iskola egyik legfőbb jellemzője, hogy tanulmányi rendjét mindenkor a haladó idők szellemében tudja alakítani — mondotta dr. Bátori József igazgató

A Szent Anna utca fülévszázados fáiak susogó lombjai boldogan üdvözlik a régi ismerősöket, az új évet kezdő diákfiukat, akik boldogan sietnek az iskolába, hogy újra megkezdhesék a munkát, hogy tovább fejleszthessék tudásukat, gyarapodjanak és növekedjenek...

Megnyit a Piarista gimnázium nagy rácsos kapuja, hogy ismét magába fogadja az egy évre rájuk bízott fiukat és áthassa a Piarista szellem teremtő erejével, vallási és hazafias eszméinek érzésével.

Dr. Bátori József igazgató a tőle megszokott kedvességével és szívességével nyilatkozott, hogy milyen eszmék és érzések vezették a Piarista rendet, a kereskedelmi tagozat létrehozásában.

Dr. Bátori József igazgató munkatársunknak ezeket mondotta:

— Ma már alig van magyar ember, aki előtt kétséges lenne, hogy nemzetünk sorsdöntő éveket él át. Egmást követő nemzeti katasztrófákat kellett elszenvednünk és élni akarásunk minden erejét megfeszítve kerestük az utakat az újbóli felemelkedés felé. Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy ez a felemelkedés csak úgy lehetséges, ha ráébredünk elesettségünknek azokra a tényezőire is, melyeket nem ellenségeink goncszása, hanem saját magunk hibái okoztak. Egyre

szélesebb körben alakul ki az a felismerés, hogy ezek közül a hibák közül az egyik legjelentősebb a nemzeti társadalom túlnyomóan és egyoldalúan elméleti pályákra való todulása és a gazdasági pályáktól való irtózása. Ma már törvény szabályozza a nem magyar elemeknek bizonyos pályákon való arányszámát. De a magyar jövő kérdése csak úgy oldódik meg, ha széles magyar rétegek szabnak az eddigiekhez képest egészen új irányt gyermekeik életpályájának, azaz ha az elméleti pályák helyett gyakorlati pályákra küldik fiaikat. Az 1938. évi törvény úgy szervezi át a középiskolát, hogy a gazdasági pályára készülő fiatalember éppen olyan urt ember számba megy és kap olyan értékű érettségi bizonyítványt, mint az elméleti gimnáziumot végzett társa.

— Azért, hogy ez a nagy magyar cél megvalósulhasson, — folytatta beszámolóját az igazgató, — hogy t. i. minél szélesebb magyar rétegek induljanak el a gyakorlati életpályák felé, ezért ragadta meg a magyar piarista rend a kultuskormány nyújtotta lehetőségeket és ezért fogott a kétségtelenül sok nehézséget magában rejtő vállalkozáshoz.

— Nem más iskolának akartunk konkurenciát csinálni, nem az a célunk, hogy tanulóink számát növeljük, hisze csak az egpik V. osztályból csináltunk kereskedelmi tagozatot, ha-

nem azt akartuk, hogy saját diákjaink jelentékeny része terelődjék át a gyakorlati pályák felé. A beiratkozások igazolták elgondolásunkat és azt, hogy a szülők megértéssel fogadták terveinket s megértették az idők szavát s így most iskolánk falai között nemcsak a tudományos pályák felé folyik a kiképzés, hanem a gyakorlati életre is. Harmincnál több azoknak a száma, akik vállalkozásunk nélkül továbbra is az elméleti pályák felé erőltették volna magukat, most pedig nemzetnek is és önmaguknak is sokkal inkább megfelelő a gyakorlati életpályákra nevelődnek.

— Ez a szám — fejtette tovább érveit az igazgató, — évről évre nőni fog s amikor 4 év múlva teljesen kiépül a kereskedelmi tagozat, diákjainknak kb. a fele a gyakorlati pályák felé fog iparkodni és hozzá abban a piarista magyar szellemben, amit sok helyen annyira nélkülözünk.

Az egészen gyakorlati ismeretek tanítására a Rend civil szakembereket alkalmaz és minden tantárgynál gondoskodik, hogy a kereskedelmi iskolai tanárképzőben a szükséges átképzés megtörténjék. Van annyira komoly testület a Piarista rend, hogy nem kell féltetni attól, hogy új vállalkozásánál nem gondoskodik kellő szakértelemről.

— Galasanzai Szent Józsefnek — folytatta az igazgató — a nevelésből vallott felfogása és utmutatása nyomán, mely tradícióként él tovább a rendtagok munkásságában. A piaristák a szegény gyermekeknek a reális életre való nevelését tekintették kezdettől fogva feladatuknak. A hazai piarista rend tanulmányi rendjében már a leg-

régibb időktől fogva megtaláljuk a matematikát és a geográfiát. A tatabányai gimnázium alapítólevele szerint már 1874-ben a VI. osztályban tanították a kereskedelmi és a gazdasági könyvvitelt.

— A Piaristák előtt, tehát — fejtette be szavait az igazgató — nem ismeretlen a szakoktatás és a Piarista iskola egyik legfőbb jellemzője éppen az, hogy tanulmányi rendjét mindenkor a haladó idők szellemében tudja alakítani.

Érzések és gondolatok kerménynek agyamban, amikor elhagyom az igazgatói irodát és lassan megyek ki a folyosóra, ahonnan látni lehet a tornázó fiuk mozdulatait és boldog arccal néztem ezeket a lesült arcú, izmos karú fiukat és valahogy úgy érzem, aki csak látja, hogy csakugyan igaz az, amit az igazgató megnyitójában mondott: „Hogy a mai magyar diáknak szíve gyökeréig kell érezni a magyar élet problémáit.” Igen, ezek a bátor kezű életerős fiuk karjainak lendületéből mintha azt lehetne ki olvasni, hogy a mai vérzivataros életből egy szebb, boldogabb magyar jövő felé fogunk kivezetni.

(pák.)

WERNER

Férfi ruha osztályán
olcsón és elegánsan
ruházódhat.

Régen volt a debreceni közönségnek oly jó operettszezonja, mint az idén lesz

Nagyszerű gárdával jön Horváth Arpád — A legjobb művésznöket és művészeket szerződtette

A debreceni közönség érthető érdeklődéssel várja, milyen lesz a Csokonai Színház új társulata, — amelyről már a pesti lapok útján is hallott jó híreket. A Debreczen

fővárosi munkatársa bemutatja az új társulat tagjait, akikkel beszélgetést is folytatott. Ime a társulat kiváló tagjai:

Vonzó egyéniség lesz a szerelmes színész: Bálint György

A színtársulat szervezésénél nagyon fontos a szerelmisszínész szerepkörének betöltése. E szerepkör betöltője csak vonzó egyéniség lehet, akinek a kedvéért a közönség bemegy a színházba. Jaj annak a színgazgatónak, aki téved, amikor ezt a szerepkört betölti. Ha olyan embert szerződtet, akit a közönség — hogy színházi szakkifejezéssel fejezzem ki magamat — nem vesz be...

Katasztrófát jelent ez a kasszára. A szerelmes színésznek vonzónak, kedvesnek kell lenni. Azt hiszem Horváth Arpád ebben az évben olyan egyént talált erre a szerepkörre, aki mindezeknek a kellékeknek megfelel. Jó kiállású, nagyon jó színész az új debreceni szerelmes színész: Bálint György. Pesti színpadról jön Debreczenbe. A múlt évben a Magyar Színház társulatához tartozott. Horváth Arpád innen hódította el. Bálint György intelligens ember, aki belátta, hogy rangot jelent a Csokonai Színház kötelékébe tartozni, ahol a tehetség adja a szerepeket, ahol nem kell kifécselni, udvarolni a színésznek a szerepért.

— Én már voltam Debreczenben — kezdő Bálint György, amikor felkeresem öltözőjében — 9 év előtt ott kezdtem Kardos Géza társulatánál. Sőt más emlék is fűz ehhez a városhoz. Ott nőültem. — de most nőlen vagyok. Mióta elkerültem Debreczenből 3 évig a kassai társulat kötelékébe tartoztam, játszottam a sopron-székesfehérvári társulatnál, aztán Pesten a Belvárosi és Magyar Színházaknál. Horváth Arpád hívott; és én jöttem. Ma valóban az a helyzet, hogy a pesti direktorok, ha színészre van szükségük a debreceni társulathoz fordulnak és előbb észrevesznek Debreczenben valakit vezető

szerepkörben, mint saját társulatuknál pár szavas szerepben. Nagy ambícióval készülök a debreceni bemutatkozásra. Nagyon nehéz feladat elé állított direktorom: a Sasfiók címszerepében lépek fel először. — Tudom, a debreceni közönség előtt a Sasfiók címszerepében hallatlanul nehéz dolgom van a színésznek. Halassy Mariska emlékével kell megküzdenie, akinél nagyobb Sasfiók alig volt ebben az országban. Nekem az a bátorítóm, hogy ez a nagy művész, ez a nagyszerű kolléga, bűbajos ember segít nekem a szerepre való készülődésben. Megmagyaráz dolgokat, tanít, segít; ami kimondhatatlanul jól esik nekem.

— Hiszem, nem vallok majd kudarcot október 7-én.

Bálint György.

Az ország egyik legjobb bonvivánja Márkus Lajos is Debreczenbe jön

A Csokonai Színház tavalyi együttesének — valljuk csak be — fogadtékossága volt az operett bonviván szerepkör nem megfelelő betöltése. Ennek volt a következménye, hogy a prózai színészekkel is kísérletezni kellett és bizony ez nem mindig vezetett sikerre.

Magyarországon ma nagyon nehéz operett bonvivánt találni. Alig hal olyan színész van ebben az országban, akül el lehet fogadni ebben a szerepkörben. A direktorok legnagyobb problémája ennek a szerepkörben a betöltése. Horváth Arpádnak is fölt a feje, míg megkötölte azzal a színésszel a megállapodást, aki ma legjobb ebben a szerepkörben.

Márkus Lajosról van szó, a debreceni közönség régi kedvencéről. Amikor Debreczenben játszott rajongott érte a közönség. Érthető is. Remek kiállású, kitünő hangú színész. A kitünő hang pedig de nagyon ritka ma az operett színpadon.

A Legyen úgy, mint régen volt-ban játszotta Jávor szerepét. Hallatlan sikerrel. Pedig a szerep nem is egészen leslére szabott. Negyvenen felüli hadifoglyot játszik és Márkus Lajos maszkja dacára se néz ki többnek huszonévesnél. Az öltözőjében látogattam

meg.

— Nem tudom megmondani, milyen nagy az örömem, hogy újra a debreceni közönség előtt játszhatom majd. Tudja, én Pestet hagyom itt Debreczenért. Pedig itt is sikereim voltak, itt is

Márkus Lajos.

nagyon szerettek. De valami egészen más az, ahogya a debreceni közönség tudja kedvelt színészét megbecsülni.

— Hat éve kerültem el Debreczenből, abból három évet Szegeden töltöttem, az utolsó éveket Pesten. Közben filmetem is, az Iglói diákok főszerepét

Csupa temperamentum az új szubrett: Kondor Ily

Eleven, csupa temperamentum fekete kis nő Kondor Ily a Csokonai Színház új szubrettje, akinek hivatása elfoglalni Jurik Julcsi örökét. Pest-szenterzsébeten már elfoglalta. Ott már kedvenc. Ott már nem győz újrázni estéről-estére a Legyen úgy, mint régen volt című operettben, melyet szeptember elsején mutattak be és azóta minden este telt ház előtt játszanak.

Kétségtelen, hogy a nagy sikerben része van ennek a nagyon tehetséges, kedves, franciásan gamin kis színésznőnek: Kondor Ilynak az új szubrettnek.

— A Király Színház színpadán kezdtem — kezdő Kondor Ily — ahol giriből ugrottam ki szubrettnek. Onnan a Fővárosi Operett Színházhoz kerültem és higye el nekem, az a színház se miattam múlt ki.

— Aztán mert akkor nem maradt Pesten egyetlen operett színház se, vidékre, Miklóssy Imréhez mentem Szolnok—Kecskemét—Újpestre. Évekig játszottam — talán szerénytelenség nélkül mondhatom — nagy sikerrel ezekben a városokban, míg aztán szegény Miklóssy Imre halálával feloszlott a társulat.

— Akkor Pozsonyba szerződtem, míg a múlt évet a Sopron-székesfehérvári társulatnál töltöttem.

— Most itt vagyok és hiszem, sem a direktoromnak, sem a debreceni közönségnek nem lesz oka panasza rám. Azért említem csak a debrecenit, mert

Hamvay Lucy utja az iskolából — a diadalokig

Hamvay Lucy a Csokonai Színház új primadonnája fiatal színésznő. A Színiakadémiába járt, de azt nem fejezhette be, mert Sebestyén Mihály, a miskolci színház igazgatója egy vizsgaelőadáson meglátta és a színpadra csábította az iskola padjai közül. Olyan remek feltételekkel hívta színházához, hogy Hamvay Lucy nem tudott ellenállni: ott hagyta az iskolát, elment

Hamvay Lucy.

játszottam és énekeltem.

— Hiszem Debreczen közönsége épen olyan szeretettel vár engem vissza, mint amilyen boldogan és jövőre a Tiszántúl fővárosába.

— Talán nem kell jóstehetség ahhoz, ha azt mondom, régen volt debreceni közönségnek olyan jó operett szezonja, mint az idén lesz — megfellelő darabokkal. Horváth direktor úr nagyszerűen válogatta össze gárdáját — a régiakkal összetanulva olyan együttest alkotunk, amilyen alig akad még egy az országban. Ilyen együttesrel és olyan akarattal, mint ahogy mi dolgozunk: csak sikeres előadások lehetnek.

Erzsébeten már megnyertük a csatát. Estéről-estére zsúfolt ház előtt adjuk a Legyen úgy, mint régen volt-at és ha nem tetszenék, akkor a közönség biztosan nem jönne a színházba.

— Debreczenbe nagy ambícióval készülök. Meg akarom hódítani azt a várost. Tudom, ez nem lesz könnyű feladat, mert hiszen elődömet, aki két éven át volt a társulatnál, nagyon szerették. Remélem, ki fogom majd érdemelni én is a közönség szeretetét.

Kondor Ily.

Miskolcra primadonnának. Két évig maradt Sebestyén Mihály társulatánál sikert sikerre halmozva. A múlt évet Szegeden töltötte. Eredeti bemutatáson vitt diadalra darabokat.

Szeptember elseje óta játszik Erzsébeten. Már meghódította közönségét. Színpadraléptekor taps fogadja, minden számtal megimléltetik. Elegáns, fess, szőke nő az új primadonna. És van egy hallatlan nagy erénye. Kitünő prózai színésznő is. Szívet is érezni jótékában, prózájában Valami melegség vonul át játékán. Ambícióval, lelkesedéssel játszik.

Az Erzsébeti színház kertjében kerestem fel, a kis padon ültünk és ott adott a Debreczen számára nyilatkozatot:

— Boldog vagyok, hogy Horváth Arpád társulatához Debreczenbe kerültem. Jó iskola a debreceni színház és én még sokat akarok tanulni. Jó tanítómesterek vannak ennél a színháznál. Maga a direktor úr, no és Szabó Ernő, a kitünő operettrendező. És öröm számomra az együttes, mellyel együtt dolgozom. Csupa kellemes, kedves kolléga, akikkel vállelve dolgozunk a sikerért.

— Tudom, a debreceni közönség nagyon igényes a színészekkel szemben. Igazuk is van. Pénzünkért legjobbat akarnak kapni és a mi kötelességünk, hogy ezt nyújtuk is. Minden erőmmel igyekezni fogok, hogy ami engem il-

let, legjobb tudommal szolgáljam a közönséget.

— Persze: a darabtermésről is függ, hogy mit tudok majd nyújtani. Pár jó szerepre már van kilátásom, remélem

a téli új darabokban is lesznek majd jó szerepek.

— Pár hét még és felgördül a debreceni színház függőnye. Magamnak csak azt kívánom, hogy *olyan gyorsan*

tudjam majd ott is meghódítani a közönséget, mint azt Pestszenterzsbéten sikerült elérni.

F. F. A.

Debrecen városának 131 millió tiszta pengő vagyona, 37 millió pengő adósága van

Majdnem minden városi vállalat több jövedelmet hoz, mint az előző évben. — A Világítási Vállalat kétféle méter gázt és tizenkétféle kilowatt áramot termel.

Debrecen város költségvetésében érdekes számokat találhatunk a vagyongazgatásra vonatkozó részekenél.

A honvédelmi kincstár 267.000 P-t fizet az általa bérelt területekért és épületekért, ezzel az összeggel együtt lakásokból, üzletekből stb. a város összesen 798.000 pengő bért kap.

A földbérleteknél a 100 holdnál kisebb ingatlanok után, melyek a debreceni határban fekszenek, 1260 holdért 56.580 pengő bért kap a város, a 15.375 holdat kitevő 100 holdnál nagyobb ingatlanok bérösszege fejében 341.768 pengő a város.

Az összes birtokok után 582.723 P bérösszeget kap a város.

A városi épületek fenntartására 100.000 pengőt, 36.000 pengővel többet, mint az előző évben irányoznak elő. Most szerepel először a városi lakások légóltalmi kiadása 5700 pengővel.

A Hortobágyon legelőbér fejében 225.600 pengőt, 35.600 pengővel többet, mint az előző évben, vesz be a házipénztár, szénatermelésből 21.000 pengő a bevétel, de közel 16.000 pengő a kiadás. A költségvetésben a hortobágyi pusztá fedezeti részében 295.000 pengőt irányoztak elő, a kiadási részében pedig 237.000 pengőt.

A városi kertészet, eltekintve attól, hogy rendkívül értékes gazdanevelői munkát fejt ki, szép hasznot is hajt már a város közönségének. Növények eladásából 62.000 pengőt, a mintagyűléséből 40.000 pengőt, 9000 pengővel többet, mint az előző évben, végeredményben összesen 120.000 P-t vesz be, amivel szemben csak 64.000 pengő a kiadása, ebből is 35.000 pengő munka- és napszámbevételek meg.

Jelentős haszna van — 414.000 P — a közönségnek az erdőgazdaságból, a bevétele feladásából, 154.000 pengővel több, mint az előző évben. Az erdőgazdaság összes bevételei 1.404.037 pengőre rúgnak, 176.000 pengővel több, mint az előző esztendőben volt, a kiadásai pedig 990.000 pengőt tesznek ki 188.000 pengővel többet, mint az előző évben.

A városi tisztviselők és alkalmazottak illetményeire összesen 1.805.062 P szükséges, a nyugdíjasoknak 465.000 pengőt, az öregeknek 250.000 pengőt, az árváknak 3500 pengőt fizetnek ki. Kegydíjakra a város 11400 pengőt fizet ki. A vállalati nyugdíjasok 40.000 pengőt, az utadói nyugdíjasok 12.000 pengőt kapnak.

Debrecen tiszta vagyona 131 millió pengő

Debrecen városi vagyon ingatlanokból 77.885.117 pengő, ez két csoportra oszlik és pedig a jövedelmező ingatlanok 65.782.553 pengőt, a nem jövedelmezők 12.102.563 pengőt érnek. Az épületekben fekvő vagyon 37.094.142 pengőt jelent, ebből a jövedelmezők 24.287.719 pengőt, a nem jövedelmezők 12.806.422 pengőt jelentenek. A város ingóvagyont 674.546 pengőre értékelik. A házipénztári és letétszerű alapok, valamint külön rendeltetésű pénztárak készlete 722.909 pengőre rúg, amely jövedelmez is.

A városnak összesen 132.397.706 pengőnyi jövedelmező és 36.095.439 pengőnyi nem jövedelmező, tehát összesen 168.493.136 pengőt érő vagyona van.

Ezt a vagyonállagot a következő tartozások terhelik:

Törlesztéses kölcsönök: bankszerű tartozások 23.772.498 pengő, belkörü tartozások: 802.332 P, függőkölcsönök: bankszerű tartozások: 5.884.354 pengő, vállalkozói tartozások 478.419 pengő, belkörü tartozások 72.814 P, egyéb tartozások 1.066.378 P.

Egyéb tartozásokkal együtt a városnak ez idő szerint kerekén 37 millió pengő adósága van, így tehát a tiszta vagyona 131.481.488 pengőt tesz ki.

A városi vállalatok költségvetése

Sok érdekes adatot találunk a vállalatok költségvetésében is.

A Világítási Vállalatnál például érdekes, hogy 2.100.000 köbméter gázt tud a vállalat termelni és ennyit termel is. Ebből maga a vállalat elhasznál 40.000 köbmétert, óriási a hálózati veszteség: 291.000 köbméter, az utcák világítására pedig 331.100 köbméter gázt használnak el. Összesen 663.000 köbméter ez a mennyiség, míg az órán át való fogyasztás 1.435.000 köbmétert tesz ki, még pedig a városi épületekben 38.000 köbméter, a városi tisztviselők 80.000 köbméter és az egyébfogyasztás 1.317.000 köbméterre megy. Pengőértékben kifejezve: a városi épületek gázfogyasztása 7.600 pengőbe kerül, a városi tisztviselők 11.200 pengő értékben, egyéb fogyasztásra 266.034 pengő értékű és az utcavilágításra 66.200 pengő értékű gázt használnak fel, összesen ez 351.034 pengő értéket jelent.

1939-ben kerekén 100.000 köbméterrel és 16.134 pengővel több gázt termelnek, mint az előző évben.

A villamos gyár is a teljes termelési képességét kihasználja. Ugyanis a költségvetés szerint 12.850.000 Kw. villamosáram termelhető és ezt a mennyiséget előirányozzák 1939-re. Ebből a vállalat maga elfogyaszt 1.560.000 Kw-t, a hálózati veszteség Debrecenben 1.960.000 és a vidéken 432.000 Kw-t tesz ki, az áramátalakítási veszteség 210.000 Kw, közvilágításra 460.000 Kw-t, órán át való fogyasztásra pedig 8.227.150 Kw-t számítanak.

Az utcák villanyvilágítása 78.000 pengőbe kerül, a lakások 960.000 Kw-t fogyasztanak 480.000 P értékben, az üzletek, műhelyek, irodák 340.000 Kw-t 204.000 P, végeredményben a világítási áramból 1.037.080 pengő bevétele van a vállalatnak. A motorikus áramból 636.061 pengőt vesznek be.

A debreceni árambevétel összesen 7.331.000 Kw villanyáramért 1.682.941 pengő. Az inszégadóra 70.000 pengőt szed be a vállalat a fogyasztóközösségtől.

A vállalatnál a személyi vonatkozású összes kiadások 901.882 pengőt tesznek ki.

Végeredményben a Világítási Vállalat 388.531 pengő nyereséget mutat ki a „Központi vezetés költsége” címén elszámolt 43.575 pengő mellett.

A városi nyomda 80.000 pengő üzemi felesleget mutat

Szép eredményre van kilátás a Városi nyomdánál 1939-ben. Először is

a nyomda 640.000 pengő bevételt irányoz elő, ami 40.000 pengővel több az előző évinél, másodsor az üzemi felesleg címén 80.947 pengőt, tehát 40.947 pengővel többet várhat a közönség, mint az előző évben.

A többi vállalatok

A téglá- és cserépgyár vesztesége 21.174 pengő, csökkent 2347 P-vel. Téglá, klinker és cserépgyártásból 111.720 P-t, 13.120 P-vel többet vettek be, mint előző évben.

A szeszüzletnél a veszteséget eltüntették.

A gyógy- és ásványvízüzemnél még mindig feltűnően alacsony a bevételi összeg. Az 1937. évi zárószámadási eredménnyel szemben, mely 46.263 pengőt mutat, mindössze csak 5877 pengővel nagyobb forgalom mutatkozik.

Kettős gyilkosság a Szombathelyi gyermekmenhelyen

Megölte ikreit egy bestiális anya

A szombathelyi gyermekmenhelyre felvették Holdosi Etel 26 éves leányt, aki ikreknek adott életet. A leány a gyermekeit gondozta, de az ingyenes elhelyezés fejében szolgálatot is kellett végezni Holdosi Etelnek.

Az egyik iker július 21-én hirtelen meghalt. A másik iker is meghalt hirtelen augusztus 8-án. Ez

már gyanús lett a menhelyen és a vizsgálatnál megállapították, hogy a kis gyermekeket megfojtották.

A leány a kihallgatáson beismerte, hogy ő fojtotta meg két gyermekét. A bíróság már tárgyalást is tartott az ügyben és elítélte a bestiális anyát négyévi fegyházra.

A kereskedelmisták cserkészcsapata gyűjtést indított a repülőalpra

Nemes mozgalmat indított Debrecenben a 43. Munka cserkészcsapat. A csapat tagjai, ezek az ifjú kereskedelmisták a hazaszórtak, bátorságnak, élni akarásnak olyan nemes példáját adták, melyben a társadalom segítségével nagyon szép eredményeket érhetnek el.

A derék cserkészek gyűjtést indítottak a repülőalpra, mégpedig teljesen eredeti módon. *Egy kis koscsit húzva házról házra járnak és kéri a lakókat, hogy adják nekik mindazt, ami használhatatlan a háztartásban: csontot, vasat, ónt, ólmot, rezet, papírost, ócska belyegeket és mindent, ami ügyisze-*

métombrára kerülne. Az amerikai és német diákok között már régen megindult hasonló mozgalom, míg aztán most teljesen eredeti formában a debreceni cserkészek is megvalósították.

A derék cserkészek megérdemlik, hogy a közönség szeretettel fogadja őket és segítse nemes mozgalmukat, melyet a haza szent ügyének: a repülőalpnak szolgálataiba állítottak. Ők leküzdötték azokat a kiesnyes nézeteket, hogy szegény diáknak koscsit húzni, kérni. Megtanították rá, hogy a haza érdekében semmi nem szegény. Derék fiúk, debreceni cserkészek: jó munkát végeznek.

Előkelő vendégek a Hortobágyon

Tegnap előkelő vendégek érkeztek a Hortobágyra, gróf Khuen-Héderváry Károly több előkelő angol úr társaságában. Az angolok főleg a vadászati lehetőségek felől érdeklődtek. Az ősszel nagyobb társasággal jönnek a Hortobágyra vadászni. Megállapították, hogy jó vadászatok lesznek, mert vadkacsa és vadliba máris van elég a Hortobágyon.

Ugyanezest megérkezett a Hortobágyra dr. Bogsch Aladár, az Országos Idegenforgalmi Hivatal

elnökhelyettese. Kisérletében voltak dr. Milkker Rezső egyetemi tanár és Graessl Herbert idegenforgalmi hivatali igazgató. Bogsch Aladár fontos idegenforgalmi kérdésekben tárgyalt Debrecenben Lossonczy főispánnal és Kölessey Sándor polgármesterrel, majd kiment a Hortobágyra, ahol egy napot tölt.

ISKOLAI IRÓ-, RAJZSZEREK, IRKÁK és FÜZETEK KAPHATÓK A „MELIUSZ” KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDESBEN.

Cicuska

doromból a ragyogóan bevált Gyöngy kályha előtt, amely a legolcsóbb szénfajta, a gyöngyszén tüzelése mellett ontja a meleget. Ha este a Gyöngykályhát megrakják, reggel még meleg a szoba, könnyű a korai felkelés. A Gyöngykályha tetszetős, olcsó és könnyen kezelhető. Nagy megtakarítás érhető el. Cserépkályhájába is beépíthető a hasonló rendszerű Gyöngy előtét. Gyártja: Magyar Radiátorgyár R. T., Budapest, Városi útlelet: VI., Andrássy út 13. — Kapható minden jobb vaskereskedésben.

zik az előirányzatban, összesen 46.429 pengő összegben. Napi 1200 liter víz eladását veszik fel. Kétségtelen, hogy megfelelő propaganda és fejlesztési törekvés mellett ez a mennyiség lényegesen magasabbra lenne emelhető. Most az üzemi felesleget összesen 5108 pengőben irányozzák elő. Ennél feltétlenül több haszna kell, hogy legyen a város közönségének a gyógyvíz és ásványvíz üzeméből.

Lossonczy Istvánnét ünnepélyesen iktatták be a Mansz elnöki tisztjébe

Tormay Gézáné is megjelent a MANSz díszülésén

Tegnap délután ünnepélyes gyűlést tartott a helybeli MANSz. Ekkor iktatták be a megüresedett elnöki tisztségre Lossonczy Istvánnét, a főispán nejét. Az ülésen teljes számban megjelentek a MANSz vezetői és más nőegyletek elnökei is.

Uray Sándor püspökhelyettes nyitotta meg az ülést, üdvözölve Tormay Gézánt, a díszülés illusztris vendégét, aki annyira szíven viseli a MANSz minden ügyét, mint elődje, Tormay Cecil. Uray Sándor ezután bemutatta a volt elnököt, Fáy Istvánné levelét, melyben azt kéri, hogy tartsák meg szívükben őt olyan melegséggel, mint ahogy ő érzi a debreceni asszonyok meleg szeretetét.

Ezután a díszülés egyhangú lelkesedéssel tudomásul vette, hogy az elnöki tisztségre Lossonczy Istvánnét kérték fel, aki az elnöki tisztséget elfogadta. Ezek után meghívták a díszülés az új elnököt, kit beüvösekor hosszantartó lelkes tapsal üdvözölték és virágcsokrot nyújtottak át neki. Uray Sándor szívesen szavakkal üdvözölte az új elnököt. Az országos MANSz nevében Tormay Gézáné mondott üdvözlő szavakat. Rámutatott arra, hogy az új elnököt nehéz időben veszi át a MANSz vezetését.

Majd szólott arról, hogy a MANSz immár húsz éven át dolgozik a krisztusi gondolat védelmében a szegényekért és elesettekért. Ezalatt az idő alatt semmiféle eszméramlat nem tudta a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét megbontani. Továbbra is Tormay Cecil eszméje uralkodik a MANSz munkásságán.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az új elnököt az egyes egyesületek üdvözölték és lelkes szavakban, virágcsokrok kíséretében nyilvánították iránta szeretetüket. Kárpáthy Józsefné a MÁV műhelytelepi MANSz, özvegy dr. Sass Béláné a Debreceni Jótékony Nőegylet nevében, özv. dr. Szabó Mihályné az iparos MANSz képviselőjében, dr. Margitfalvy Istvánné a postás MANSz nevében, Bogdánffy Istvánné a homokkerti egyesületek és Fehértói Dánielné a Revíziós Leánykör képviselőjében üdvözölték meleg szavakkal az új elnököt.

Lossonczy Istvánné közvetlen,

szívből jövő szavakkal válaszolt. Szíve minden melegével igyekezni fog — mondotta —, hogy megfeleljen a szép hivatásának. Kéri, hogy a MANSz tagjai támogassák, melyet biztos remél. A díszülés résztvevői lelkes orációban részesítettek a főispánét.

Ezután a MANSz működéséről

Borzalmas rablógyilkosság a szoboszlói úton

Véres rablótámadás történt tegnap az éjszakai órákban a hajdúszoboszlói úton, a 43-ik kilométerkönel. Eddig még nem állapították ki a 40 év körüli férfit ismeretlen tettesek az esti órákban, a sötétség leple alatt megtámadták és tompa tárgyval többször fejbeverték.

A szerencsétlen embert elborította a vér és eszméletlenül esett össze. A rablók azután kifosztották áldozatukat és a földön agyták. Éjjel felé vették észre egy arra haladó szekeren ülők és értesítették a csendőrséget s a debreceni mentőket.

A mentők az életveszélyes állapotban levő, eszméletlen embert a debreceni sebészeti klinikára szállították.

szóló jelentés felolvasása következett. Széleskörű karitatív munkásság tárult fel a jelentésben. Az ideai gyermeknyaralás nagyszerűen sikerült és annak agilis szervezőjét, Kovássy Kálmánét megeléjenzék.

Uray Sándor ismertette a jövő évi programot, ezúttal is megrendezi a MANSz az Anyák Iskoláját és kiveszi részét a szegénygondozásból, részt vesz a MANSz a kollégiumi ünnepségeken, magyar ruhás küldöttséggel jelenik meg a

fogadtatási ünnepségeken. Az egyes szakosztályok működéséről szóló bejelentések során Fehértói Dánielné felvetette a gondolatot, hogy a magyar tánc ügyét jobban fel kellene karolni.

A gyűlés kegyeletes aktussal végződött. Megemlékeztek a MANSz tagjai néma felállással dr. Maklár Károly püspök haláláról. Mély részvétellel vesznek részt Maklár Károlyné gyászában, ki a MANSz elnöki tisztségét viseli. (Pák.)

ahol nyomban kezelés alá vették. Állapota válságos, s az orvosok nem sok reménnyel bíznak megmaradását illetően.

Az éjjeli órákban a debreceni rendőrségtől is detektívek szálltak ki a helyszínre.

Éjszaka két óraker nyert értesülésünk szerint a rablótámadás áldozata félórával azután, hogy a sebészeti klinikára szállították, anélkül, hogy pillanatra is eszméletre tért volna, meghalt. Az áldozatnak tarkójánál teljesen szét volt verve a feje s borzalmas sérülését valószínűleg baltacsapástól szerezte. A gyilkosság egyébként a város szikgati majorjának

közeliében történt. A hatóságok erőlyes nyomozást indítottak a bestiális gyilkosok kézrekerítésére.

A hajnali órákban a csendőrség és a debreceni rendőrség együttes nyomozással megállapította az áldozat kilétét. A borzalmas rablógyilkosság áldozata Kecskés József csesi földműves, aki az éjszakai órákban ment hazafele tanyájára s ekkor érte az éj leple alatt a támadás. A szerencsétlen embert vérbefagyva, kifosztva, eszméletlenül találták meg s pár óra múlva meghalt. A hatóságok erőlyes nyomozást indítottak a bestiális gyilkos kézrekerítésére.

Debrecenben él a milliárdos Schaffer örökség egyik várományosa

Hosszú évtizedek óta nem foglalkoztatta örökség annyira az emberek fantáziáját, mint a felesztendővel ezeltört közludomásra jutott pittsburgi Schaffer örökség, mely legendás összegével méltán felkeltette az emberek érdeklődését.

Kétségtelen, hogy a Schaffer-örökség jogos várományosa Magyarországon lakik. Az örökgyógy Schaffer Henriette, innen vándorolt ki a múlt század végén, ahol különböző konzervgyárak révén csakhamar óriási vagyontartást szerzett. Schaffer Henriette pár hetes betegeskedés után 1937 elején halt meg s a múlt év februárjában érkezett az első értesítés Magyarországra, hogy az illetékes rokonok és leszármazottak jelentkezzenek.

A felhívásra megindult az ostrom az örökségért és alig négy hónap alatt mintegy 200 Schaffer jelentkezett és jelentette be igényét az örökségre.

A hatalmas túlekedés az örökség iránt, egyáltalán nem csodálható. Az elhunyt Schaffer Henriette hagyatéka, mely főleg készpénzből, házakból és gyárakból áll, magyar pénzben több milliárdra tehető.

Ez a mesés kincs minden körülmények között magyar ember birtokába jut. Schaffer Henriette csak az óhazában élnek rokonai s a szerencsés örökös, aki az ország egyik leggazdagabb embere lesz, innen fog kikerülni.

Fiatall 17 éves fiú Seres József, bellegelői lakos, aki szintén egyik aspiránsa a pittsburgi konzervkirálynő örökségének. Nagypját még Schaffernek hívták, de később megmagyarosította nevét.

Honnan tudja, hogy rokona az örökgyógy? — érdeklődtünk a fel-tűnően értelmes fiatalembertől.

— A családban sokat beszéltek az amerikai rokonról. A háború utáni években, amikor szokásbajött az amerikai szeretetszervezetek küldése, minden évben karácsony előtt kapunk

egy hatalmas csomagot tőle. Aztán hirtelen elmaradtak a csomagok. Az apám azonban, aki néhány esztendője halt meg, jól emlékezett még Henriette nénjére. Gyermekkorában sokszor volt nála Kiskunfélegyházán.

— Tett már valami lépést az örökség megszerzése ügyében?

— Hogyne. Legelőször is tanácsot kértem illetékes helyről, hogy mit csináljak az örökség megszerzése érdekében? Aztán, mikor a választ megkaptam, beszereztem az iratokat. Ezekből kétségtelenül kiderül a rokonság. Most csak az a kérdés...

— Szóval vannak kétségei?

— Igen, hogy nem él e közelebbi rokona valahol az elhunytnak? Tudunkkal nincsen ilyen, mert a Schafferek hármán voltak testvérek: Henriette, aki kivándorolt Amerikába, István az én nagypapám és Olga nevű lánytestvérem, aki nem ment férjhez. Az én apám egyetlen gyermek volt.

— Még nem kapott értesítést?

— Nem. Az ügyvédünk viszont biztat, hogy nagyon kedvezően áll az ügy.

— Még egy utolsó kérdést — mondjuk búcsúzóul. — Mit csinál a pénzzel, ha a maga kapja meg az örökséget?

A fiú halkán válaszol.

— Legelőször egy síremléket csináltatok a meghalt apámnak és átvitetem a tetemeit a Köztemetőbe. Aztán áthoztam Amerikából a Henriette néni holttestét is és melléje temettetem.

— Aztán?

A fiatal fiú szeme felesillan. Olyan lesz, mint egy repülő vágyó, nagy madár.

— Aztán körül utazom a világot. Mindenfelé elmegyek. Tíz évig csak utazom és keresem, hogy mit érdemes leginkább csinálni. Aztán, ha hazajövök, ahhoz fogok hozzákezdeni.

A program kész és teljes. Reméljük egy napon előáll a milliárdok aranyfogata is hozzá, hogy elrepüljön a fiatal örökösrel valóra váltani a tervekké

álmodott esodákat.

Mert örökölni mindig jó. De fiatalon milliárdokat örökölni: ez minden dolgok teteje.

(parvus.)

A hatóság augusztusi tevékenysége

A múlt hónap folyamán az I. fokú hatósághoz érkezett többek között 1073 polgármesteri, 4525 közigazgatási, 2973 kihágási, 1376 szegénységi, hatósági bizonyítvány és 419 bizalmas természetű ügyirat, összesen 10.371 darab.

ORSZÁGOS VÁSÁROK.

Szeptember 18: Baja, Turkeve; 19: Arló, Bátaszék, Csípkerek, Gamas, Fehérgyarmat, Gyöbre, Gyón, Hédervár, Jánoshalma, Jászárók-szállás, Káll, Kóka, Kötögyán, Kőtelek, Magyaróvár, Mezőkeresztes, Paks, Szany Tatabánya (országos), Tiszacségo, Tokaj, Veresegyháza, Veszprém felsőváros; 20: Bieske, Gyölle, Gyulaj, Harta, Bereg, Tamási, Vajszló (havi); 21: Alsónémedi, Alsóság, Bieske, Erdősokonya, Iharosberény, Körmen, Püspökhatvan, Rudabánya, Somogyvár, Somogyoszob, Szabad-szentkirály és Tab; 22: Hajdúhadház, Keszthely, Koppányszántó, Nemesnép, Óesöd, Sajtoskál, Süttő, Toposár (pót).

— Lőrincz Endre irodalmi sikere. Lőrincz Endre járásbírósi végrehajtó, ismert debreceni költő részt vett az országos Tinódy-pályázaton több versével és a sok pályázó között egyik versével ezüst érmet, másan aranycsoklevet nyert. A pályázat eredményét a Magyar Muzsikás Ujság legújabb száma közölte. A hírt boldog örömmel vette tudomásul Lőrincz Endre, aki súlyos operáció után lábadozik éppen. Lőrincz Endrének nem ez az első és reméljük nem utolsó ki-tüntetése.

Körlevelet,
levelezőlapot

olcsón, gyorsan, ízlésesen készít

Lapunk nyomdája

Tiszántúli
Könyv-és
Lapkiadó rt.

József k. herceg-u. 1.

Bika-bérház

SUPER Bally (Sveic)
Lichtmann
Dixi
Pepper

MÁRKÁS CIPŐK egyed-
árusítása

MANDELLIPÓTR.T.

Trapoz
Mont
Blanc
Caryk
cipő
Piac u. 29

HIREK

Mindenben első
a „Debreczen”

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
szeptember 18-tól szeptember
25-ig: »Kossuth«, Piac u. 26. Te-
lefon: 29-56. — »Isteni gondvise-
lés«, Petőfi tér és Teleki ucca-
sarak. Telefon: 29-81. — »Csoko-
nay«, Mester u. 43. Telefon:
10-15. — »Árpád fejedelem«, Csa-
póker, Jánosi u. 44.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20 45.

„Dolgoztass,

hogyan dolgozhass!”

Dr. Hegyaljai Kiss Géza
beiktatására

Hozsánna néked!

Kiáltja lelünk — pásztorunk — feléd!
Ime eljöttél...
S bompölygött szádból az aranybeszéd,
Sóváran vártunk...

Göröngyös utunk egyenesed — kérünk
Égnek küldötte!
Zengő igéddel maradj mivélünk!
Aldásos legyen
Nagy munkád amit értünk vállaltál
A pásztorunk amit!
Keresztel szivet? ... Meglásd, hogy
kaptál!

GAYNÉ EDY.

x **Ovodás** gyermekek beiratása
német délelőtti órára, iskolásoknak
délutáni nyelvtanításra Bathhány
ucca 16. Német Gyermekotthon.

— **Vasárnapi istentisztelet** a
református templomokban: Nagy-
templomban délelőtt 10 órakor dr
Farkas Pál, délután 5 órakor Szenes
László. — **Kistemplomban** délelőtt
9 órakor Kiss Antal Jenő, délelőtt 11
órákor dr Soós Béla, délután 5 óra-
kor Csutoros Sándor — **Kossuth uccai**
templomban délelőtt 10 órakor Mol-
nár Ferenc, délután 5 órakor Bartha
Tibor dr. — **Károli Gáspár téri** tem-
plomban délelőtt 9 órakor Baja Mihály,
délután 4 órakor Siposs Imre. — **Is-
potály templomban** délelőtt 10 órakor
Uray Sándor, délután 5 órakor Csánki
Gábor. — **Árpád téri templomban** dél-
előtt 10 órakor dr H. Kiss Géza, dél-
után három órakor Márki Kálmán. —
Homokkerti templomban délelőtt 10
órákor Kovács József, délután 5 óra-
kor Szilágyi László. — **Nyilastelepi**
templomban délelőtt fél 9 órakor gyer-
mekistentisztelet Orosz János, dél-
előtt 10 órakor Nagy István, délután
5 órákor dr Juhász László. — **Csapó-
kerti templomban** délelőtt 10 órakor
Tömör Lajos, délután 3 órakor He-
retek Antal. — **Kerekestelepi** tem-
plomban délelőtt 10 órakor Kulcsár
Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Fe-
renc. — **Nyulási állami iskolában** dél-
előtt 10 órakor dr Lencz Sándor. —
Tégláskerti állami iskolában délelőtt
10 órakor Birinyi János. — **Téglavetői**
gyülekezeti háznál délután 3 órakor
Kováts Árpád. — **Olajútói imaházban**
Jélután 3 órakor Orosz János. — **Sze-
csevnyházban** délelőtt 9 órakor Szanes

László. — **Tanyai istentisztelet**:
Hortobágy délelőtt 9 órakor Halász A.
Nagyhegyesen délelőtt 9 órakor Rá-
polti Árpád. — **Óndód I. Kádár dűlő**
délután 11 órakor Rápolty Árpád. —
Cuca délelőtt 10 órakor vitéz Szabó
Endre. — **Kishegyesen Kéki-tanya dél**
után 2 órakor vitéz Szabó Endre. —
Nagymacs délelőtt 10 órakor László
Lipót. — **Kisacsacs délután 3 órakor**
László Lipót. — **Pallag délelőtt 9 óra-
kor** Erdei Mihály. — **Pac délelőtt 10**
órákor Papp Géza. — **Mézeshegyen**
délután 2 órákor Papp Géza.

— **Vasárnapi misered a Szent**
Anna uccai róm. kat. templomban
és a kertsegekben. Rendes mise 6,
7, 8.20 órakor, diákmise 9 órakor,
fél 10 órakor nagymise, melyet
tart Láng Pál pápai kamarás, a
szentbeszédet szintén ő mondja. —
További misered: 11, háromne-
gyed 12 és 1 órakor. Kertsegekben:
Homokkerti: Kummergruber Emil,
Csapóker: dr Raszovszky Kálmán
piarista tanár, Nyilastelepi: Kiss
László segédlelkész, Józsa: Szabó
János káplán, Hajdusámon: No-
vák Gyula segédlelkész, Augusztia
szanatórium: Horváth István pia-
rista tanár, Pallagpuszta: dr
Bátky Miklós rendháziönök.

— **Istentisztelet a görög katolikus**
templomban: Reggel 7 órakor reggeli
istentisztelet. — **Délelőtt 8 órakor**
diák- és katonamise együtt. — **Dél-
előtt 10 órakor** nagy szentmise, a
szentbeszédet dr Nyika Béla hitoktató
mondja. — **Délelőtt háromnegyed 12**
órákor csendes szentmise. — **Délután**
fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. —
Délután 4 órakor vespere, utána
szentségimádás.

— **Az evangélikus templomban**
vasárnap d. e. 9 órakor középisk.
ifjúsági istentisztelet. Prédikál
Labossa Lajos. D. e. 10 órakor és
esté 5 órakor gyülekezeti istentisz-
telet, Prédikál mindkét alkalom-
mal Pass László. Szórványisten-
tisztetést tart és prédikál Derecs-
kén, Berettyóújfaluban, Biharke-
resztesen Böjtös Sándor.

— **Istentisztelet a baptista**
templomban. A Szappanos uccai
imaházban vasárnap d. e. fél 9-től
fél 10-ig imaájtat, fél 10-től fél
11-ig prédikáció, d. u. 6—8-ig val-
lásokestély, vegyeskar és zeneszá-
mokkal, fél 9-től fél 10-ig légol-
talmi előadás. — **Szerdán este**
7—8-ig bibliaóra, 8—9-ig légol-
talmi előadás. Péntek este 7—8-ig
imaóra.

— **Déri Muzem** ma, vasárnap 9—1
óráig nyitva. Belépődíj nincs. A Bal-
tazár Dezső u. 2. sz. iskolaépületben
elhelyezett Thaly-szoba kívánatra az
igazgatóság engedélyével megtekin-
thető. Belépődíj 20 fillér. A múzeumi
közművelődési könyvtár egész nap
zárván.

— **A Kerekestelepi Olvasókör-
ben** a Nemzeti Egység Párt 39.
körzetének ifjúsága belépődíj nél-
küli táncestet rendez. Zenél: Uj-
várossy Béla. (:)

x **„Inecő Rapid” a hajfestékek ki-
rálynője.** Egyedárusítás Debreczenben
fodrászok és privát vevők számára
Komárominénál, Bika-bérház, telefon:
19-56. szám.

x **Zongoratanítást vállalok** zene-
iskolai módszerrel. Hatvan u. 24.
Unitárius ház, első ajtó.

— **Borzalmasan összeszurkálták**
a pestszenterzsébeti határban
Varga Ferenc 32 éves pestszent-
erzsébeti lakost, akit a bokrok kö-
zött vérbefagyva, eszméletlenül
találtak meg. Varga Ferencet élet-
veszélyes állapotban szállították
kórházba. A rendőrség megindí-
totta a nyomozást.

x **SZÉKELY, GYÓRI és MOR-
VAI** diákruhái tartósak.

— **Angol képviselők érkeztek**
Simongátra, ahol a magyarbarát
angol képviselők Mándy Sándor
vendégei. Simongátról Pécsre,
majd Szegedre utaznak.

— **Anglia az USA legnagyobb**
hadianyag vásárlója. Az amerikai
külkereskedelmi hivatal kimuta-
tása szerint Anglia augusztusban
700.000 dollárért vásárolt repülő-
gépeket az Egyesült Államoktól.

— **15 napos betiltás után szeptember**
20-án, kedden a szokott időben újból
megjelenik Az Est.

Írógép-
kölesőzése **HURAY,** parkomero
T: 17-93

— **Szeriem miatt félrevezette a**
hatóságot Birkányi Sándor nevű
25 éves fiatalember. A rendőrség-
gen izgatottan előadta, hogy meg-
támadták, leteperték és ki akar-
ták rabolni. A detektívek hamar-
osan megállapították, hogy az iz-
galmas rablási történetből egy szó
sem igaz. Birkányi a rablótörté-
netet azért koholta, hogy egy fia-
tal lány előtt érdekessé tegye ma-
gát. Az ifju hős ellen azonban ha-
tóság félrevezetése miatt megin-
dult az eljárás.

.....
**HAJFESTÉS? DAUER? KOZ-
METIKA? Bizalommal keresse fel**
Debrecen legrégebbi szaküzletét.
KOMAROMNE, Bika-bérház, —
telefon: 19-56.

.....
— **Iparok forgalma.** Új iparok: Bé-
res Gyula tűzifa, szén és építkezési
anyagok kereskedés, vitéz Madarassy
Tibor ecetkészítés. — **Megszűnt ipa-
rok:** Benyáts Emil fehérnemű-készít-
és, Somogyi Sándor fuvaros, özvegy
Gortva Péterné női szabó, Széll Géza
és fia cég kőművesmester, ácsmester,
építési vállalkozó.

— **Halálra verte a jégeső.** Hegyi
György bajesi gazdálkodót, aki
ökrös szekéren igyekezett Nagy-
kanizsáról hazafelé s utólérte az
itéletidő. A gazda futni engedte
ökreit s egy boglya tövébe menek-
ült, ahol reggel holtan találták
meg.

— **A Függetlenségi Kör** kebelé-
ben alakult Kalászgárda vigalmi
bizottsága október 1-én szüreti
mulatságot tart. Akik meghívót
igényelnek, a Kör helyiségében
jelentkezzenek.

x **Díjtalan angol, francia, lengyel,
német, orosz román nyelvtanfolyamok**
és olcsó rajztanfolyam kezdődnek ok-
tóber elsején az egyetem Népszerű
Főiskoláján, telefon: 25-00. (:)

Ne vegyen zongorát,
amíg nem kéri az ország
egyetlen zongoragyára, a

MUSICA

Budapest, VII., Erzsébet-kr. 43.
(Royal). Telefon: 145-063
díjmentes képes prospektusát
és közismerten olcsó árajánlatát
Klónyos fizetési feltételek!

ANYAKÖNYVI
HIREK

Házasság: Barta László ny. máv. ka-
lauz Vasútsor 35—Zagyva Júlianna
Apaffy u. 27. Szabó Imre okl. gépész-
mérnök Szigetszentmiklós—Wirth Má-
ria Maes 71—73. Menyhárt János asz-
talos s. Hold u. 3—Pál Zsuzsanna
Késes u. 14.

Születés: Herperger Kálmán asztalos
Cserei u. 1. fiú, András. Dr Csap Ti-
bor orvos Szt. Anna u. 51. fiú, Előd.
Győri Gábor fm. Balmazújvárosi leány.
Piroska. Dicső Sándor asztalos Szabo-
les u. 20. leány, Edit. Darvay Elek
OTI irodatiszt Szoboszlai út 4/d. fiú,
Miklós. Szabó András tetőfedőmunkás
Arva u. 6. fiú, András. Veszprémi
Gyula könyvkötő segéd Kemény u. 9.
/fiú, Gyula. Gyökér József máv. laka-
tos Vecsés, leány, Judit.

Eljegyzés: Nagy Károly droguista-
segéd Acél u. 2.—Fehérvári Aranka
Csapó u. 67.

Haldózás: Villás Róza r. kath. 6
éves Komáromi u. 4. Pokol Erzsébet
ref. 1 hónapos Pesti u. 4. Melkó Ist-
ván ny. ref. lelkész ref. 61 éves Belle-
gelő 349. Kiss Károly ny. esendő-
tisztthejteltes ref. 62 éves Csonka u.
18. Veres Géza ref. 4 hónapos Töhö-
töm u. 50.

.....
— **Sulyos vadászserenecstlen-
ség érte Anghelescu román kirá-
lyi tanácsos vezét, Ghica földbir-
tokost az argesi hegyekben. Há-
rom medve támadta meg Ghicát
és a kíséretében levő erdőőrít és
egyik medve borzalmas sebeket
ejtett a földbirtokos karján, lábán,
térdén, mire az erdősznek sikerült
az állatot lelőni, Ghicát sulyos ál-
latban szállították kórházba.**

x **Szeplő, májfolt ellen Rózsa**
arcszappan, doboz 1.20. Józsa és Jóna
utóda Somogyi Drogéria, Kossuth
ucca 6.

Dankó

temei

szállít

exhumál

Kérieren árajánlatot.

Sas u. 3.,

Kossuth u. 6.

Telefon: 23-22. Telep 30-66.

METEOR MOZI MŰSORA

Ma: 3, 5, 7 és 9 órákor - A NAGY-VÁROS (Spencer Tracy). Magyar világ híradó. - Szerdán FELTEKENYSEG. (Jean Harlov).

GYÁZS ROVAT

Fodor Lajosné 84 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután félhárom órákor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozójából. Dankó cég reszezésében.

Ifj. Bánhidyi Ferenc István, reáliskolai tanuló, 17 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután négy órákor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozójából. Dankó cég reszezésében.

Veress Béla 4 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap négy órákor lesz a Köztemetőben. Lakás: Tóthóti uca 50. - Gebauer-cég reszezi.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó anyánk, özv. Nagy Józsefné elhunytával megnyilvánult jóleső részvételt, rokonainknak, jó ismerőseinknek, a Világítási Vállalat Dalkörének és mindenkinek, kik fájdalomunkban osztoztak, hálás köszönetet mondunk. **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazok a jó lelkek, akik felejthetetlen drága jó feleségemnek végtszességételen megjelenésükkel, koszorúikkal, virágaikkal a részvétük kifejezésével mélyeséges bánatunkat enyhíteni igyekeztek, a magam, gyermekeim, valamint a megboldogultnak szintén gyászborult testvérei részéről fogadják a leghátsóbb köszönetet.

Debrecen, 1938, szeptember hó 17. nagykaszonyi és nagymuzsalyi. **Szekely Sándor és családja.**

Füleki Kovács Mihály és testvérei.

Kiss P. Károly nyug. csendőrtiszt-helyettes 62 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt fél tizenkettő órákor lesz a köztemető 2. A) ravatalozó teremből, reformátos szertartással. Lakása: Gsonka uca 18. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem elhunytával alkalmából nyilvánított jóleső részvéteket ezúton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet. Özv. Nagy Gáborné és családja.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen édesanyánk özv. Gonbos Józsefné elhunytával ért nagy fájdalomunkban osztozni kívánóknak vigasztalásukért ezúton mondunk hálás köszönetet. **A gyászoló család.**

Új temetkezési intézet

Céghulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállít, temet.

x Dr. Kürthy Mária Magda táncintézetében 19-én tanfolyam kezdődik. Vasárnap 6-9 óráig osztánc. Péterfia uca 39. szám.

— Mentőhírek. Csemkó Mihály gépkocsivezető, Faragó uca 5. sz. alatti lakos gumiszereles közben eleszott s fején súlyosan megsérült. — Kiss Józsefné 62 éves Pülöp ucai lakost a Sámsoni uton egy ismerőse úgy meglökte, hogy elesett és megsérült. A mentők köztették be sebét.

— A piacuecai—kistemplomi egyházzész vezetőse kéri, hogy azok a 10-14 éves leányok, akik az egyházzész kisleánykörti óráin résztvenni óhajtanak, ma vasárnap délután 2-4 óra között jelenjenek meg a Miklós u. 12. sz. alatti ref. iskolában. Ugyanott összejevetelt tart d. u. 5 órától kezdve a nagyobb lányok köre is, ahová szintén szívesen látják az új jelentkezőket is.

Miklós Piri

gyermekruha szalonja újból személyes vezetése alatt áll.

— Asztalosiparosok figyelmébe! Az asztaloszakosztály szeptember hó 22-én, esütörtökön este pontosan 7 órai kezdettel az Ipartestület 1. sz. tanástermében jelölölést tart. Tárty: 3 előjárásági rendes és 3 póttag jelölése, illetve szakosztályi elnök és alelnök választása.

x Legújabb fűzőmodellek Reichman Lili fűzőszalonjában készülnek. Rothermere uca 21.

x Tankönyvek használaton legújabb kiadás, a legolcsóbb árban kapható. „Kultúra” antikvárium, Szent Anna u. 3. szám.

x Megnyílt dr. Vasady Lajos szállítmányozási vállalata, mint MÁV háztól házig szállító. Bármilyen szállítást és költöztetést vállal. Iroda: Szent Anna uca 2., telefon: 28-81.

x Divatfűzők a legújabb model szerint készülnek Bornyinéknél — Barna u. 12.

x Vattay Margit tánciskolájában, szeptember 15-én diáktáncanfolyam kezdődik. Kossuth II. szám.

x Garai tánciskolájában (Margitban) szeptember 21-én új táncanfolyam kezdődik. Csütörtökön, vasárnap osztánc.

x Dr. Magyar Éva külföldi útjáról hazacérkezett. A nyelvórák adását október hó elsején megkezdji, telefon: 25-94. szám.

— A foktói gyilkos szüleinek bünperében elhangzott az ítélet. A tárgyalás kezdetétől már beszámoltunk. Az ítélet szerint a bíróság Való Lajost, a gyilkos legény apját hat hónapi börtönrre ítélték orgazdaságok miatt. Feleségét és a bünpartolással vádolt Tamási Gerebes Ferenc halaszt felmentették a vád alól. Az ítélet jogerős.

— Engedélyhez kötötték a mustsüritést. A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közölt az idei termésű must besüritésének engedélyhez kötöttségéről. A rendelet szerint az 1938. évi termésű mustból besüritett mustot csak a földmívelésügyi minisztérium engedélyével lehet előállítani. A termelők a sajáttermésű mustot saját üzemből sajáttermésű mustjaik és boraik feljavítására engedély nélkül is besüritethetik.

Pesti bankteniszszók debreceni játé a

Szombaton kezdődött meg az a bemutató jellegű teniszverseny, amelynek vendégei a pesti MOKTAR kiváló játékosai. Szépszámú, előkelő közönség jelent meg a városi díspályán szombaton délután és szép játszmákat láthatott a közönség.

Eredmények: dr. Farkas Andor (Debreceni Kölesönös Segélyző) — Metzler (Budapesti MOKTAR) 4:6, 6:2, 6:2. Szép küzdelem, megérdemelt debreceni győzelem. **Pető Béla** (Budapesti MOKTAR) — Leitner Barna (debreceni Angol-Magyar Bank) 6:4, 6:2. Az élgárdához tartozó Pető biztosan és könnyen nyert. Leitner most nines formában és rossz napja is volt. **Pető** igen jó. **Pető, Schummer Aranka—Barabás, Darkó Irénke** 6:4, 6:4. A debreceni pár kissé könnyen vette a játékot. Sok szép labdamenetet láthattunk. Férfipárosban **Pető—Metzler** nyer **Barabás—Leitner** ellen.

A versenyt vasárnap délután folytatják és lesz férfiegyes (Barabás—Pető), női egyes (Schummer Aranka—Darkó Irén) és több más szám is. A teniszszidény kitűnő versennyel zárul.

Kérje minden üzletben Klein Géza jóízű kenyerét
Telefon 28—34

A metők munkája augusztusban

A debreceni mentők a múlt hónapban 143 férfit, 61 nőt és 28 gyermeket részesítettek első segélyben, összesen 232 esetben. Mentési esetek voltak: sebzéti bántalmak 167, belső bajok 53, halva találtak 12 embert, szállítottak 341 esetben, mozgóörtség kivonult 112 alkalommal, összesen 685 mentési eset volt. Tizenkét öngyilkosság fordult elő. Az összes esetek közül 501 alkalommal nappal, 72-szer éjjel, 174 ízben a belterületre és 399 ízben a külsőségekre vonultak ki.

Szegénysegélyezés

A város augusztus hónapban segélyekre 8.607 pengőt fizetett ki, ebből 786 segélyes, 516 családdal 7.340 pengőt kapott, ebben az összegben 4.392 P lakbérre ment.

x Tanulmányutamról rengeteg újítással hazaérkeztem. Kiss Böske, Piac u. 43. szám. (Svetits-bérbáz).

x Beiratkozások a Városi Zeneiskolában. Debrecen sz. kir. város Zeneiskolájában a beiratkozások folynak naponta délelőtt 9-1-ig és délután 3-5-ig. — Beiratkozni lehet zongora, hegedű, gordonka, ének, zene-szerzés, gordon, fúvós hangszerekre, továbbá zeneelmélet, zenetörténe, esztétika, kamarazene, zenekar, zenei szeminárium és zenei előkészítő (tovada). Beírási díj 6 P. Tandíjak: also osztályokban 8 P. középosztályokban 10 P. felsőbb osztályokban 12 P. zene-művészeti főiskolára készüők havi 15 P-t és zenei ovodában és mellék-tanszakokra 3 P-t fizetnek havonta. Felvételi vizsgák szeptember hó 12. és 13-án délután 3-6-ig. Tanítás szeptember hó 14-én kezdődik. — Bővebb felvilágosítás a hirdetémenyeken és a zeneiskola titkári hivatalában nyerhető Vár u. 1. — Telefon: 33-96. sz.

— Rejtvényfejtők figyelmébe. Ezen a héten a következők kaptak egy-egy kötet könyvet: Kiss József, Kandia uca 5. sz. entai István, Lúgossy u. 29. szám. Szénássy Rózsa, Csillag uca 104. szám. Diószeghy Ilona Szappanos uca 20. szám. Csiki László, Hegyi Mihályné uca 32. Nagy Katalin, Csapó uca 30. szám.

x Ertesítés. Ezúton értesítem a t. rendelőimet, hogy műhelyemet Rákosi Jenő uca 3. sz. alá (Piac uca sarok), helyeztem. Boross Sándor asztalosmester.

x Schaff tánciskolájában a „Koronában” új tanfolyam megkezdődött. Beíratások még elfogadtatnak. Vasárnap, esütörtökön osztánc.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY

A debreceni református egyházi árvák részére szállítandó kb. 140 pár cipő, 80 drb. fiu- és 64 darab leányruha készítésére vonatkozólag a zárt írásbeli ajánlatok 1938 szeptember 21-én déli 12 óráig adhatók be az egyházi hivatalban (Kálvin tér 17. sz.) A részletes feltételek megtekinthetők, a hivatalos órák alatt ugyanott.

NYILT TÉR

Több oldalról figyelmeztettek, hogy rosszakaróim azt a valótlán hírt terjesztik rólam, hogy üzleti vállalkozásomban zsidó társal dolgozom. Kijelentem, hogy üzletemet egyedül vezetem és abban egyetlen fillér idegen tőke sincs. Felkérem jóakaróimat sziveskedjenek tudomásomra adni a valótlán hír terjesztőit, hogy azok ellen a bírói eljárást haladéktalanul megindíthassam.

Pusztai József
temetkezési vállalkozó
Kálvin tér 5. szám.

Debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala.
1613—32 és 33—1938.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala, 1938 évi november hó elsejétől 1939 évi október hó 31-ig szükséges

tej, fűszer- és gyarmatarúk, só, cukor, ásványvízek, konzervek és szárazlőlelékek

szállítására folyó évi szeptember hó 26-án, délelőtt 10 órákor az egyetemi gazdasági hivatalban (klinika telep, felvételi épület) nyilvános versenytárgyalást tart.

Bánatpénz 2 százalék.
A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok a gazdasági hivatalban szerezhetők be.

Debrecen, 1938 szeptember 2.

Egyetemi Gazdasági Hivatal.

Debreceni Helyi Vasút.
5420/938.

HIRDETMÉNY.

Ertesítjük a t. utazóközönséget hogy folyó hó 19-től, hétfőtől kezdve további intézkedésig a MÁV pályaudvar nagyerdei vonalon az 1 és 2 irányjelző számmal ellátott kocsik 10 órától 17 óráig közlekednek. Reggel a kivonulástól 10 óráig és este 17 órától a bevonulásig pedig minden villamosvonat 1 irányjelző számmal ellátva a Vilmos császár körúton át fog közlekedni.

Debrecen, 1938. szeptember 17.
Az üzletigazgatóság.

x SZÉKELY, GYÓRI és MORVAI borkabátjai utólérhetetlenek.

**Kiképzés a mozdulat-
művészeti életpályára**

a 17 éve fennálló
Káliai iskolában, Budapest,
Hollán u. 31.
Testformálás, akrobatika, stepp,
művészi tánc, speciális gyer-
mekfoglalkoztatás, orthopédia.

Csaba és Enikő

Mosolygós jókedvvel írom le ezt a két nevet: Csaba és Enikő, mégis könnyeken át e sorokat.

Két édes pólyásbabát kereszteltek erre az ósregei névre, két szalag és csipkés diszbe öltöztetett, kék és rózsaszín csokros fehér lélekszormot.

Kisfiú és kisleány, nem testvérek vérszerint.

Csaba és Enikő! Mosolyom szívem, lelkem, még a templomi áhitat és emelkedettség perceiben sem tudtam varázsszó bájukról elszakadni, ott is előttem lebegett álomvilágis, csillogó szemük. Mert ott volt, velem együtt, mindenütt, az ünnepélyes testvéri találkozásokon az egyik édesapja, az ifjú tiszteltes úr — a Csaba édesapja. Ő beszél róluk.

Megszállott magyar földről, a máramarosi havasok, a Tisza völgyéből jött közénk ünnepelni egy pár héttel ezelőtt. Elhozta őt a vágy, a remény, álma a jövőnek... Láttam őt, a magyar predikátort, Isten hű szolgáját, a templomban a szószékre aláztatosan leborulni... Láttam lehajtott fővel, esőtől nedves arcra, könnyeivel küszködve, reszketően remegve állani a bebortolt ég alatt és imádkozva énekelte a Himnuszt. De nem csak őt, mindet így láttam, kik az elszakított területekről jöttek. Magyar papok, református lelkipásztorok, magyar testvéreink jöttek hozzánk, hogy bizonyosságot tegyenek előttünk arról a hősiességéről, melyet türelmesen, hittel élnek. Mi a mi keresztbordozásunk az övékhez mérve! Nagyon kedvesek nekünk, büszkék vagyunk rájuk. A kis Csaba édesapjától hallottam ezt a mélyen megrendítő esetet elbeszélni.

A szeme lángolt, toroka összeszorult, mellkasa gyorsan emelkedett amint beszélt. Megillótódo és megdöbbenve figyeltünk szavaira, észre se vettük, könnyeink pergett, pedig mosolyogtunk. Magyarosan sírva vígadtunk! Mi van ezen sírnivaló?

Mi is van azon sírnivaló, hogy két magyar papné, megszállott magyar földön lakó két ifjú hitvestárs, csipkés párnát, fodros pólyát varr, szalag-pillangós fejkötőt, apró réklit, szakálkát horgol, pelenkát szeg. Mi is van ezen sírnivaló, hogy boldog örömmel várják, illő pompával fogadják a csöpp fenségeket. Nem baj, hogy ágyhoz szögezik őket s verejtékező, halálsápadtan adnak életet, az életnek! Nem baj, hogy fájdalommal hull le szívükön anyai ölkébe a kis Ember-lélekszirom. Az sem baj, ha éjtszakákön át virrasztani kell mellettük s ha nyöszörögnek, zúgolódnak, azonnal mellettük teremni. Mert mindennekfelett az ő jólétük, nyugalomuk fontos. Semmi áldozattól sem riadnak vissza a magyar asszonyok, ha édesanyák lehetnek.

S mikor betoppantak a kis fenségek a piros munkátlis, fehérre meszelt, zöld fenyők által ölelt, arnyas és mégis meleg otthonba, a bibliás hajlékba, mennyi örömet, ígéretet hoztak kicsi csapódó kezükben, meggyötört édesanyjuknak, aggódó édesapjuknak.

Még be sem tették csöpp lábukat

a világba, alig egy pár naposak voltak, már magyarságuk kálváriás útján ringatta a kicsi kocsit. Nem érdekelt semmi még a csöppségeket, nem kértek még egyebet, csak azt a két fehér halmot, melynél edesebb italt sose iszunk többé semmiféle kristály pohárból... nem követeltek ők semmit, csak tisztába tevést és mégis bapoltak velük.

Egyszerűen azt történt, nem akarták hivatalosan beírni a Csaba és az Enikő nevet az anyakönyvbe, mert nem lehet idegen nyelvre semmiképpen lefordítani, kicsavarni. Ilyen *»numele«* nem lehet a *»matricol«*-ban! Nehéz álmatlan, átvergődött éjtszakák, sóhajos napok, hetek, hosszú hónapok szakadtak a parókiára, megalázó kilineselések, elutasítások garmadája. A két *»moga«* (maga) a jó Isten két hűséges szolgája, a diplomás magyar úriemberek bitorolt ajtókon kopogtattak, kértek, ajtóról-ajtóra küldték őket s a fölénykedő tudatlanság alkudozott velük.

Miért nem lehet a nevük Janu, Gyorgye, vagy Ilená, miért Csaba

és Enikő! S a két: hej, haja moga tizdelede-zsúr! (hallja maga tiszteletes úr) — hangtompító, verejtékező homlokka, krisztusi szelidséggel, kényszerült, türelmes udvarisassággal kért és mosolyogva ragaszkodott a két ősi névhez. És mivel úgy volt megírva odafent az égből, beírva az égi nagy anyakönyvben, mégis csak Csaba és Enikő lett a neve a két kis magyar fenségnek, a két hű szolga gyermekeinek.

Ez történt ezelőtt 18 hónappal a magyar Kárpátok tövével. Csak ennyi történt... Csabát és Enikőt azóta az Úr Jézuson és jó szülőin kívül a hű hatóságok közegek is őrzik. Figyelik kis topogásukat, lépéseiket, indulásukat a diadalmas két név pontozva van a *»matricol«*-ban, gyanus... Nem is lehet ezen csodálkozni! Csaba és Enikő míg a föld forog, a világ minden nyelvén Csaba és Enikő lesz. — En nem tudom, mikor úgy érzem nagy öröme van szívemnek, miért hull mégis a könnyem, mi van ezen sírnivaló?

Mi is van ezen sírnivaló!...

Dr. Boér Károlyné.

FELEDNI, FELEDNI ...

Feledni, feledni tanuljunk meg mindent,
Ami örömeinknek virágira zázott,
Boldogság fényében fűdődjön a lelkünk
Feledjük, hogy olykor hiány alig mertünk
Boldogságunk fészke oly rútul megázott.

Feledni, feledni — halk nótába kezdve —
Életet emésztő bánattermő múltat,
Szenvedést, csalódást, vagy ami más ére'
Hajszás életünkben, álljunk tőle félre,
Hagyjuk másnak ezt a sebetéppő utat.

Feledni, feledni, boldog aki képes
Bánatának sírját keblében megásni,
Helyette hűs fészket rakni boldogságának
Ott vidáman élni, csak a boldog mának,
s a boldogság dalát vígan dudolászni.

SZILÁGYI LAJOS.

A műtét sikerült

Riport a műtét folyosójáról

A legszomorubb helyről írodik ez a riport, ahol valaha újságíró megfordulhat. Pedig a riportert a létezés ezergő útjának talán mindenikén végig hurcolja hivatása. Be kell pillantania az élet zúgó, szennyes csatornáiba éppúgy, mint az emberi örömeik és nagy-szerűségek bearanyozott csucsaira. De sehol olyan lélekreülően nehéz, nyomasztó és szörnyű pillanatokkal nem találkozok, mint a sebészeti klika műtőszobájának folyosóján. Már a levegő, ez a mély, orvosságzagú, az éter édeskés illatától átitott levegő, mázsás súlyokkal és fejfájódóan telepedik az idegekre. És az emberek, akik az idegesség önkívületében, mint aggodalmuk ketrecébe zárt rabok, monoton, gépies léptekkel örlik a percekét, hogy közelebb jussanak a fel-szabadító bizonyossághoz, ezek a meg-kövült arcú nők és férfiak, akiknek kínba merevedett vonásaikra ráfagyott az aggodalom, a reménykedés egy villanásnyi fénye, s az irtózat va-lami bekövetkezhető szörnyűségtől, ezek az élet legsúlyosabb látványai. A műtő folyosójához képest a temető-kertek szelid, megnyugtató látványt sugároznak. Nemcsak azért, mert itt a díszletek mások: zöld kert, fák patak-zó arany napfény, csipogó madarak s az egész fölött a végtelen égdarab tiszta, mosolyos kéksége; hanem azért is, mert a temetőkert a maga megren-díthetetlen, bölcs nyugalomával, két négyzetméternyi mélyben pihenő, csonttá fehéredő halottaival maga a végtelen bizonyosság. A bizonyosság

pedig bármilyen szörnyű is, mindig jobb, emberségesebb, kevésbé kínzó fájdalom az aggodalomnál. A halálba lehet stoikus bölcsességgel beletörőlni, lehet ellene lázadoni, de meg van a fájdalom mélyén a megtörtént és meg nem változtatható dolgok önma-gukban hordott vigasza.

Azon csodálkozom, hogy a műtő folyosóját még nem fedték fel a szín-pad számára. Pedig kinzóbban igaz drámát el sem lehetne képzelni ezek-nek az embereknek lelkében forrongó, sístergő indulatoknál. Ahogy arcuk rá-tapad az ajtóra s mögötte képzeletük eleven és izzó színekkel rajzolja fel azt, ami odabent történik. A felér-ruhás árnykútt lebegő, köpenyes, maszka bújtatott fejű orvosokat... a bemosakodás borzalmas perceit... a cseppenként hulló kloroform átható szaga itatja át képzeletüket. Műszerek égnek duruzsoló, kékes borszesz lán-gon, majd irtózatosan koccannak meg a márványlapon... A műtőasztal a me-reven kinyult testű, elfehéredett ajkú beteggel, akinek felfedett testébe éppen belemélyed a penge, fényes, vil-lanó éle... Seregeve hasítja a húst, felbomlanak a szövetek, kiömlik a me-leg, piros emberi vér és kibuggyan a beteg testrészt... Az eltávolítás izgat-mas pillanatai, a seb bevarrása... mindez ott ég az ajtó előtt járkaló em-ber agyában, amint lázas gondolatai között mérleggel válik élete, amelyen leméri, hogy mit jelentett számára az a másik élet. Tíz lépéssel odább to-lvik le az egész és mit sem láthat be-

**HANSA
LLOYD AUTÓK**

Legujabb típusok.

Személy autók

Teher autó

Vezérképviselő:
„AGREEMENT”
Ipari és kereskedelmi RT
Budapest VI. Andrassy-ut 47. Tel. 114-579

lőle. Egész élete szemébe torlódik s ott csügg azon a sárgarézt kilincsen, melyen kitoppán az első ember és hírt hoz az operáltról. Az anyáról, vagy apáról, feleségről vagy férjéről, testvér-ről vagy gyermekéről... Olyan mind-egy, hogy kinek és kiről.

A percek borzalmasan hosszúak s végtelenül lassan nőnek órákká. A visz-szaharapott fájdalom néha előmlik a mereven összeszortott fogak közül... Csak egy szóban, amiben azonban ősz-sze van sürítve és benne reszket min-den aggodalom, fájdalom, kétkedő vágy, ami a világon van:

— Édesanyám!

Majd egy fiatalasszony zokog fel a homályossá vált sarokban, melyet ki-sértetiesen halvány villanyfény világít meg.

— Meg fog halni... Istenem!... Érzem.

Aztán feltárl az ajtó. A letakart testet kerekas tolóágyon viszik a lift-hez gumitalpú cipős, csoszogó altisz-tek. Végre el lehet fogni a műtét végző orvost is, aki ideges, de iparko-dik barátságos lenni és megnyugtató.

— A műtét sikerült — mondja és néhány kedves szó után megy tovább.

Bent, a klinikai közös teremben pe-dig ezalatt felteszik a még önkívület-ben levő, bódult operáltat ágyára. A többi betegek riadt kíváncsisággal for-dulnak feléje, aki már túl van rajta. Lesik első mozdulását, hányingeres éb-redését, mintha saját, elkövetkezendő sorsukat akarnák kiolvasni.

A beteg magához tér és felgyógyul. És van, hogy többé nem gyógyul fel. A megérkező hozzátartozót riadt arc-cal fogadják a nővérek, hogy a beteg az éjjel nagyon rosszul volt. Az orvos, akinél érdeklődik, szűkszavú és csak annyit mond, hogy érdeklődjön sürűn, telefonon. Estére pedig okvetlenül jö-jön be. De addig még sok orvosságot kap és ezért nem adtak fel minden re-ményt. Az operált azonban már nem ismeri meg... Zihálva lélegzik, félre-beszél és szemében ott ég az a külö-nös fény, ami csak azoknak tekintet-ében található, akik féllábal már át-léptek a túlvilág küszöbén. Érti ször-nyű, lerokasztó kínban, hogy vége a betegnek, az ő betegének, de még ma-gának sem akarja beismerni, göres-ösen kapaszkodik egy esztelen hitbe, egy ezredrésznyi lehetőségbe... a hát-ha csodájába. Mikor eltántorog, az egyik nővér még elkéri címét. Tudja, hogy miért, de nem meri végig gon-dolni.

Aztán újra ott van a folyosón, ahol négy nappal előbb végig kiülődta a csukott ajtó előtt a műtét óráit. Most egy percre lehámlik lelkéről minden önáltatás s ahogy egyedül marad, vad, állati zokogás tör fel torkán... Még az a verejtékes test odabent, az ágyon, yivódik a halállal, de hozzátartozó-jában ebben a borzalmas pillanatban halt meg, amikor ráeszmélt arra, hogy immár hasztalan minden... az ő be-tege menthetetlen.

Tudja, hogy most vissza kellene menni... magába inni az eltávozó dra-gának utolsó perceit, hogy ne felejtje el soha. Letérülni verejtékes arcát, megfogni göresösen kapaszkodó kezét az anyának, aki valamikor anyyi me-sét mondott lágy, fiatal szájával. Most

viszsaadni neki belőle egyet, legalább egyet, de nem bírja a szörnyű viszkeciók kint, ami reá várna, most nem tudna megállni némán, most úgy dübörög, ordít benne a fájdalom. Most futni kell, rohanni elhagyott uccákon át, aztán néha megállni, leroskadva hagyni, hogy végig folyjanak arcán az égő, sós, meleg könnyek.

Sokára, talán órák múlva, mikor már annyira kimerült, hogy nem bír

tovább menni, odamegy egyik utcai telefonhoz s felhívja a klinikát. Remegő hangon érdeklődik... Hallja, amint a portás felesenget az osztályra, érdeklődik Aztán újra a portás hangja kéri:

— Megmondhatom neki?
— Egy pillanat múlva közömbös hang mondja:
— A beteg negyedórával ezelőtt exiltált.

(kiss)

Debreceni panoptikum

Egy munkanélküli fodrász érdekes faragványokat készített Gandhiról, Mussoliniról, Kemal pasáról és másokról.

A munkanélküliség rengeteg érdekes ötletnek lett a melegágya. Életek, melyek minden valószínűség szerint felőröltek volna rendes munkaalkalomhoz jutva, mindennapi munkájuk egyhangú robotjában, télenlégre kárboztatva, önmardosó viaskodásukban számtalanszor kivettek magukból valami eredeti tervet. A pattanásig feszült lélekből felesapott egy új találmány, vagy érdekesség, ami talán soha nem születik meg, ha alkotója hozzájut a maga rendes munkahelyéhez.

Igy született meg, hosszú hónapokká dagadt munkanélküli napok lázában a debreceni panoptikum is.

A Tusnád utcán homoktengeren ágazóval, kis egyszobás lakásban szemléljük meg a legújabb debreceni érdekességet... Művészi, apró faragványok ezek, közel ezer darab. Egy vannak felállítva, stílizált háttérrel, mint egy óriási bábszínház...

A debreceni panoptikum művész-kifaragója Makkai János fodrászsegéd. Fiatalember, akit éppen egy új alakján dolgozva, faragó-késsel kezében talál a „Debrecen” munkatársa... A szökeháji, vékony profilú fiatal férfi, úgy áll a körülötte ágaskodó alakok között, mint egy titokzatos mágus, aki életre keltette azokat. Mellette, előtte, körülötte Mussolini, Hitler, Kemal pasa pompásan eltalált figurája, majd történelmi alakok végtelen sora Napoleontól Stuart Máriáig, Achillestől Hannibálig. Párszáz alakban az egész világtörténelem... sőt mint beszélgetés közben kiderül: az emberiség jövőjének története is.

Makkai János szabadkozva hártja el gratulációkat.

— Oh, kérem — mondja szerényen mosolygva — csak a kivitelezés az enyém. Az ötlet Károlyi István barátomé, aki ismerte képességemet és a munkanélküli napokban biztatott, buzdított, majd késztervvel jött elém... Irt négy érdekes, teljesen újszerű panoptikum-játékot s aztán azt mondta, hogy faragjam ki hozzá az alakokat. Képeket beszerezte, pontos utasításokat megadta s nekem csak a szolgái munka akadt. Ezt végeztem a munkanélküliségem napjai alatt, olyan áhitatos kedvvel, ahogy soha semmit... Az egész emberiség története vonal fel ezekben az alakokban, illetve a hozzájuk írott játékokban... Azonkívül érdekes népmesék, legendák...

— Szóval ezeknek az alakoknak a munkanélküliség volt a szülőanyja? — kérdezzük Makkai Jánost.

— Bizony, ha nincsenek a keserves, állástalan napok, akkor sohasem készültek volna el. De olyankor sok mindenre ráér az ember.

— És miután kis dotog nincsen, rendkívül akar, amivel be lehessen hozni az elsikkadt napok sok hiába akarását... Amivel még rendbe lehessen jönni anyagilag és lelkileg.

— Valami olyasmi! — mondotta felcsillanó szemekkel Makkai János. — Már gyermekkoromtól nagy kedvet éreztem a faragáshoz és gipszmunkához, agyagmunkához. Én szobrász akartam lenni, apám fazekasnak akart

adni. Aztán az döntötte el a pályaválasztási vitát, hogy az udvarunkban lakott egy fiú. Fodrásztanuló volt és mindennap 2—3 pengőt hozott haza, amit a borralalókból kapott össze. Nálunk, mint szegény családnál általában, nagy úr volt a pénz... Nem sok biztatás kellett hozzá, már ott is álltam fehér köpenyben a vendég előtt és feladtam rá a kabátot, sűrű hajladozások között zsebreletve a ritka garas borralalót...

— Aztán, mikor Károlyi István ösztönzésére kezembe vehettem a faragókést, úgy éreztem, hogy rátaláltam elem helyes útjára.

— Most aztán mi a további tervük? — érdeklődünk.

— Elmegyünk a panoptikummal, ha teljesen készen lesz, először országos, később külföldi körútra. Ne tessék kinevetni, de én úgy érzem, hogy nagyon sok pénz van benne. Másképpen dehogy kinlódnék itt vele. Tetszik látni, már az egész szobám tele van vele. Félév óta már a földön hálók, az ágyam is tele van alakokkal... Egy napon még kiszorítanak a lakásomból. De szívesen csinállok mindent, csak a tervünk sikerüljön. Károlyi még ír egy sereg darabot az alakokhoz s jövő tavasszal útra kelünk... Mert ismétlem: én hiszek mindebben, még ha kinevetnek is érte...

Dehogyan nevetjük ki Makkai Jánost... Szent minden akarás, minden nekifeszülő vágy, mely a mai ember megbéklyozott lelkének mélyéről feszül és száll, mint elröppent piros léggömb, az emberi vágyak piros léggömbje az ég tiszta azurja felé... Szent még akkor is, ha nem juthat el a nagy kétség küszöbéig, ha elpattan a cél előtt... A munkanélküliség dróthálói, akadályai között bukdaesoló, gondoktól terhes kis magyar lélek egyik nagy akarása a debreceni panoptikum.

(kiss)

SPORT

Visszahívták a Prágába indult magyar labdarugó csapatot

Az indokolatlan cseh katonai intézkedések miatt nem áll ki a magyar válogatott csapat.

Budapest, szeptember 17. A szeptember hó 18-án, vasárnap Prágában megtartandó cseh—magyar válogatott labdarugómérkőzés elmarad. Az utolsó 48 órában cseh oldalról a határ katonai megszállásával Magyarországgal szemben indokolatlanul olyan intézkedések tétettek, hogy a megváltozott helyzetre való tekintettel a labdarugómérkőzés megartása nem látszik időszerűnek. Ennek következtében a

vatalos helyről intézkedtek aziránt, hogy a magyar csapat Prágából vissza térjen. A magyar labdarugócsapatot a prágai mérkőzés elmaradásáról szóló értesítés — amelyet a magyar követtség táviratozott meg, a Böhmischtrubau állomáson érte, mire nyomban elhagyták a vonatot és a menetrend szerű vonattal visszautaztak Budapestre.

Vasárnapi sportműsor

Debrecenben aránylag csendes vasárnap lesz a labdarugósportban. A Boeskaai a cseh—magyar válogatott mérkőzés miatt — mivel nincsen bajnoki forduló — pihen csupán a DEAC pályán félgyórakor edzőmérkőzést tart egy vegyes csapat ellen. — Félhárom órakor ugyancsak a DEAC pályán, DEAC—NyTVE amatőr bajnoki, vezeti: Farkas Iván. A NyTVE jó és szép futballt játszik, a DEAC is javul és szépen játszik, így élvezetes küzdelemre van kilátás. Az esélyesebb az NyTVE. — A DEAC pályán lesz a Boeskaai és DEAC mérkőzés kapcsán az atletikai viadal stafétabajnokságok. Ez is jó sportot ígér.

A dohánygyár pályán ifjúsági és II. osztályú mérkőzés lesz. Fél 2 órakor Homokkert—Tégláskert FC játszik, míg félgyórakor az újalakult dohánygyár csapata a BUSE-val küzd a bajnoki pontokért.

Az ifjúsági bajnokság során az Egytelkert pályán DEAC—Kerekestelep. (a DEAC megjelenése bizonytalan) — míg a Vargakert a Rákóczi FV csapattal kerül össze, félgyórakor.

Vidéken az amatőr bajnokságban a DMTE Püspökladányban játszik a P-MÁV ellen — ki fog kapni bizonyára, a DVSC II. Kisvárdán a KKLE csapattal kerül össze, de vereség vár rá is, Mátészalkán a MVTE—KMOVE, Nyírbátorban Bátor SE—BUSE találkozik, a helyi csapat az esélyesebb, míg Nyíregyházán rangadó: NyKISE—NyVSC, nyílt küzdelem. A II. osztályban Berettyóújfaluban B. Turul—Balmazújvárosi SC, Derecskén D MOVÉ—DEAC II. Hajdúböszörményben MOVE HTE—DMTE II játszik.

A DVSC a nemzeti bajnokság B) osztályában Diósgyőrben a DVTK ellen játszik. Ez a legjobb csapat a bajnokjelölt csoportban, Teleki edzi, Eöry-Engelhardt, Füzér, a Debrecenből elkerült Magyar, Bartha is itt játszik. Sok reménye nincs a pontszerzésre a DVSC-nek.

A nemzeti ligában egy bajnoki lesz, Kispesztén az SSE—Kispest, Kispesti győzelem várható.

Debrecenben megkezdődött a tisztviselőbajnokság. Az old-boy játékosok nagy lelkesedéssel küzdöttek és műkedvelőket meghazudtoló frissességgel játszottak, sőt pár formás akciót is láthatott a közönség az örökifjú játékosoktól. Eredmények: Húsosok—Bankosok 2:1 (2:0). Az első félidőben a Húsos, a másodikban a Bankos volt a jobb. — Villanygyár—Futballbírák 2:0 (1:0). Sima győzelem, a futballbírák tartalékosan és tíz emberrel álltak ki. — Igazságügy—Klinika 4:0 (3:0).

Kerületi ifjúsági és senior stafétabajnoki verseny. A MASz keleti kerülete vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezte meg az egyetemi sporttelepen, a Kerület 1938 évi ifjúsági és senior stafétabajnoki versenyét, női versenyszámokkal kiegészítve.

Közgazdaság

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

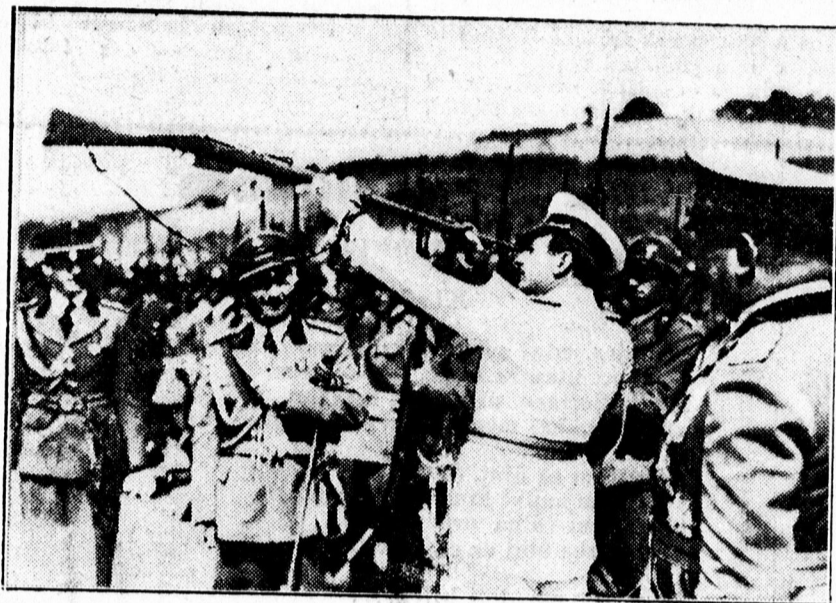
Búza mázsája 18.80—19.25 pengő, rozs 13.50—14.00, árpa 16.00—16.50, zab 14.00 pengő, tengeri ó szemes 18.—18.50 P, új csöves 7.20—8.00 P, luteri 7.10—8.50 P, széna 6.20 P, lóhere 6.00—8.00, szalma 2.40—3.00 P.

Egy newyorki esillagász rajzolta a fenti fantasztikus képet. Elképzelése szerint, ha egy üstökös Newyork közelében a tengerbe zuhana, a hőség egész Newyorkot felgyújtaná, a tenger vize pedig teljesen elöntené a várost.

KÉPES VÁSÁRNAPJA

Zogu albán király katonai gyakorlat alkalmával a fegyvereket vizsgálja.

Harminc évvel ez előtti autók versenye.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a halálsugár

Isten tudja hányadik fajta ismét feltalálásra került és ezt az összes világlopok megirták, mindenütt elolcsasták. Itt, ott bizonyos fájó gondolatokat fűstek hozzá, aztán folyt tovább a világ s alig észlegettek több szót erre a legfrissebb emberi találmányra. Holott ez a találmány semmi kevesebbet nem akar, mint látatlanul, de halálos pontossággal elpusztítani mindent ami útjába kerül. Mindent a világon. És lehetőleg úgy akarják használni azok, akik feltalálták, hogy minden az útjába kerüljön. Hihetetlen erőt és tehetőséget fejtenek ki az emberek azért, hogy minél többet tudjanak pusztítani. Hát nem egyszerűbb és őszintébb volna az embertől az, ha nem is találna fel semmit, ha nyomban és azonnal feltalálja az átkozott elleneszerét is a találmánynak. Így pl. sok, sok mindent feltalált azért, hogy kényelme, java, értéke és kincse legyen az emberiségnek. És most jött a másik találmánnyal, mely egyszerre és láthatatlanul elpusztít mindent ezzel a láthatatlan halálsugárral. Arra gondol ilyenkor az ember, hogy szívesen megmondaná országának, világnak: ember esztelenység a neved. De minek mondjuk, úgy se figyel rá éppen az, akit érdekelné ez a súlyos sértés, de őszinte szó, maga az Ember...

arról, hogy

kilakoltatták

Kolozsváron, vagy legalább is kilakoltatás alatt áll az ősrégi magyar temető. Sok mindent hallottunk husz esztendő óta, lassan megszoktuk a képtelen és hallatlan események hírét. Hallottuk, hogy elvették a magyaroktól a földet. Csikorgott a fogunk. Hallottuk, hogy elvették az iskolákat. Tépte lelkünket a tehetetlen düh. Hallottuk, hogy az állásokból kiszórták a magyart. A tehetetlenség átka tébolytal környékezett bennünket. Vettek, mindig csak

vettek, vettek, elvették ettől a fajtától, s nekünk tűrni kellett, átkozottul és tehetetlenül tűrni. Most aztán kaptuk a hírt, hogy rákerült a sor a magyar halottakra is. Kiszórták a magyar halottakat is a kolozsvári öreg temetőből. Nekik nem halottuk, de nekünk korona-tanúink ezek a halottak. Nosza, el kell tüntetni a temetőkből ezeket a régi, régi sírok magyar beszédes őreit, a köveket is, mert ha eszébe jut valamelyik idegenből jött angolnak, vagy franciának, hogy megnézzé ezt az öreg temetőt, menten és azonnal kisül a turpisság, ezekben a régi temetőben csak magyarok, történelmi nevű, ezer esztendő családokból sarjadl és ezekből a családokból kidült magyar emberek nyugszának. Tchéat a kövek ne beszéljenek, ne szóljanak, el kell őket pusztítani, ki kell őket szórni kérelhetetlenül, kegyetlenül még a temetőkből is. Lehet, hogy látszatra használni fog, de a porladó esontok, földde vált tenger magyar vér mégis csak azt fogja hirdetni a korai tavasz zsendülő zöld füvében, piros pipacsában, fehér margarettájában, hogy ott Kolozsváron és a többi erdélyi falvakban és városokban magyar, kérelhetetlenül és örökké magyar

marad minden átkozott Iere dacára minden, de minden...

arról, hogy

a meghajszolt

ember benyomását keltette mostani világhörű repülőútján Lindbergh ezredes, az óccán első átrepülője. Ahol megfordult, ahol kiszállott világgjáró gépéből, ott mindenütt az látták az újságírók, hogy összetört, hajszolt, szerencsétlen ember ez a világhíresség, aki első megszemélyesítője lett a század fiának, a soffőrembernek. Annak idején a világot hódította meg azzal az útjával, mely először neki sikerült, melyet azóta már sokan megtettek, de a siker diésősége rászáradt, őt tartja elsőnek és őt tartja áttörő hősnak. Mindent megkapott, amit ez a mai siker adhatott. Gazdag gondatlan életet, boldog családi életet és olyan harsogó hírnevet, melyre ő előtte nem volt példa. És minden diésősége közben se boldog ember. Legnagyobb kincsét, neve első örökösét, emberségének legszebb ékeségét bitang betyárok elrabolták és azóta nincs egyetlen pillanatra nyugta, nincs egy szemernyi boldogsága. Meghajszolt ember lett

belőle, aki fut önmaga elől, aki menekül saját gondolatától és égő lelketől. Van ebben az emberben a klasszikus idők Ikarosából valami, ami ezerszeresen megfizettette vele a világhírnevet, a diésőséget, melyet mind, de mind odaadna egészen bizonyosan eltűnt gyermeke egyetlen élő mosolyáért...

arról, hogy

törcvény

csak akkor törvény, ha azt régre is hajlják. A jog szerint attól a pillanattól kezdve kötelezi a polgárokat, amikor ki is hirdetik. A római nép törvénytisztelő korától így tudta és így tudja ezt a világ. Legalább is ezt hisszük mi, akik a jog és törvény tisztelőiben nőtünk fel nemzedékeken keresztül. De nem így tudja ezt a román élet, a román állami hatalom, mely meghozza azért a törvényt, hogy legyen mire hivatkozni, legyen mivel dicsekedni, legyen mit világgá kiáltani, de ha sor kerül a sokat emlegetett törvény alkalmazására, akkor véletlenül se járunk el a törvény és jog szellemében. A mostanában hozott kisebbségi törvény értelmében senkit kiváltás az állam életében meg nem illet. Ezzel szemben a román lapok is megírják, hogy a múlt héten 188 olyan cég ellen jártak el egy másik életben lévő törvény alapján, mely cégek nem tettek eleget a parancsnak, hogy kötelekükben 80 százalékban román nyelvű tisztviselőket alkalmazzanak. Mi ez, ha nem nemtelen megcsúfolása a törvénynek. Másik: a kisebbségi törvényük nyíltan hirdeti, hogy ott, ahol a magyar, illetve kisebbség van túlsúlyban, magyar vezetőket kell kinevezni a városokba, községekbe, sőt a hivatalokba is. És most a megszállott Bihar megyében végrehajtották a törvényt úgy, hogy a szintista magyar ajkú községekbe kineveztek egy, egy magyart albirót, alpolgármestert minőségben, akiknek semmi hatáskörük nincs, semmi tennivalójuk nincs, mert mindent elvégz a főbíró, az első polgármester, aki természetesen román. Ez az, amiről már a Bach-korszakban megállapította Magyarország a nép: vakulj magyar, ne láss tót, Csúf játék a jog-

Japánok által bombázott kínai város romhalmaza közül mentik az életben maradottakat.

gal, a törvényt. Törvénytelen és nem törvénytisztelő. Porhintés és nem jogállam ...

arról, hogy

nem szégyen

senki az, milyen családból származott. Sőt, szerénytelen megállapítás szerint annál nagyobb dicsőség az, ha valaki alutról, nagy küzdelemmel harcolta fel magát a szegénységből, a földi sorból a magasba. Az apák, ha fogták az ekaszárvát, ha fogták a munka eszközét, ha dolgoztak arcuk verejtékével azért, hogy több kenyér jusson és edesebb kalács teremjen a gyermekük, vagy unokájuk asztalára, csak tiszteletet és megbecsülést érdemelnek. Akik el akarják feledni és feledtetni, sőt kínosan takargatják ezt a múltat, azok nem méltók azoknak a szülőknek dicső életéhez, akik annak idején harcoltak, küzdöttek, szenvedtek, hogy úr legyen az utódjuk. Sajnos, meg kell mondani, hogy ezek az utódok, akik nem tudják megbecsülni az elődök kérges kezét, nem lettek urak. Az úr ott kezdődik, hogy becsüli a múltat, tiszteli őseit, akár koronás címeres levelet hordtak, akár két kérges tenyerük volt legszebb címerdíszük. Itt kezdődik az úr, s ami ezen kívül esik, az minden, csak az nem, aminek szeretne látszani. Egyébként is, ez a mai generáció, ha nagyon megvakargatja a múltját, a második, harmadik, ötödik elődjében bizony ott volt az ekétfogó paraszt, a meszteri szerszámot kezben tartó kézműves. És ez így van jól, így helyes, így szép, éppen ezért megbecsülni múltunkat és elődeinket a legjobb férfiúi ékesség.

arról, hogy

az állat szeretete

nagyon szép dolog addig, míg az emberszeretet rovására nem megy. Mert minden szépségében tomboló állatnál szebb a legesünnyebb ember is. Az pedig egyenesen emelylevítő, amit a kutya kultuszából némelyek csinálnak. Hány és hány olyan sorsú kutya van, hogy nem cserélne az emberek jó ezrével. Dédelgetik, csusujgatják, becézik és ellátják minden földi jóval. Igaz, hogy lüszeges a kutya, igaz, hogy sok esetben látszatra jobb, mint az ember, de mikor anynyit, de annyi elhagyott gyermek van, akiknek sora bizonytalan, akikről senki se gondoskodik az egy jó Istent kivéve, akkor elsődlegesebb feladat az, hogy azok, akik nem bírnak tülesorduló szívük szeretetével, vegyenek inkább pártfogásba egy, egy elhagyott gyermeket, vegyék körül szeretettel, dédelgessék és igyekezzenek embert nevelni belőle. Ez emberi, ez igaz feladat, s még megfelelő mértékkel mért szeretet a kutyáknak, macskáknak is jut. Míg azonban csak a kutyákra, macskákra pazarolják némelyek érthetetlen és felfoghatatlan nagy szeretetüket, mi ebben a szeretetben nem hiszünk s nyugodtan merjük állítani, hogy az efféle túltengő érzélgősség minden lehet, de nem a lélekkel megáldott ember szívzsere-tete...

jegyzí: sz. r. i.

TERMÉSZETI CSODA

Párbeszéd a pesti korzón:
— Ez a legesundatásabb dolog ami mostanában történik velem.
— Micsoda?
— Ilyen nagy melegben az összes pénzfórássaim befagytak.

Miben különbözik a mai hadsereg a világháború hadseregétől?

Három lényeges alkotó elemben: belső összetételében, felszerelésében és szervezésében.

Fontos minden hadseregnél a felszerelés és szervezés kérdése is, de döntő értékét elsősorban az erkölcsi tartalma ad. Az osztrák-magyar hadsereg a Monarchia népei sokféleségének hű tükrére volt. A bevonuló újonc belénevelt nemzeti és törökösítő nem hagyta a laktánya kapuján kívül. Így mi a háborúban a harcban kívül a eszenlőr szerepét is betöltöttük. Hogy mégis ez a hadsereg nagy eredményeket ért el, a magyar és német elem egész világot bámulatba ejtő harcok eredményeinek tudható be.

A mai hadseregünk nem idegen, sem összetételében, sem vezetésében. Minden katona a nemzet céljait szál síkra. Minden áldozat, — harcos és anyagi, — a nemzet törökösítő szolgálja. Ez hatalmas erkölcsi támasz a világháborús hadsereggel szemben. Minden, — ha nehezen is áldozott — fillér vért fakarít meg, magyar vért. Ha igaz, hogy amilyen a nemzet, olyan a hadsereg, úgy egy esetleges háború esetén a háború járt katonák tudják megérteni, hogy mit jelentett a kevés, vagy löszernélküli géppuska, vagy amikor elegendő tüzéréség nélkül kellett állni a sarat egyedül szuronyra, fókosra támaszkodva. Megjelentek ugyan az új harcoszökök első példányai és azok következményeképpen történtek lényegtelen szervezési változások, de a teljes kiértékelés csak a háború után vált lehetségessé. A tapasztalatok kiértékelése révén megszületett a korszerű hadsereg.

A gyalogság, dacára a repülő halmass fejlődésének és a gépek elszaporodásának, megmaradt a fegyvernemek királynőjének. A legfontosabb fegyvernem harca dönti el a nemzetek sorsát. Ide kell a nemzet színe-jára, mert erre a küzdelemre egész emberre van szükség. A gyalogost megkülönböztetett tisztelet illeti meg. A gyalogság szervezésében lényegi változás áldott be. Ma a tüzet nem a puskások nagy száma, hanem a gépek képviselik. Van páncéltörő fegyvere, gyalogsági ágyú, nehéz puska és a repülő elleni nehéz géppuskája. Aknavetőivel a fedezék mögé bujt ellenséget ki tudja üldözni. Van, le a százdig rádiókészüléke, nehogy a harcban a jelentőfontó elvérezzen. Árkász száza átszeli minden terepnehézségen. Levették válláról a nehéz terhet, hogy mozgékonyabb legyen.

A kerékpárosok és gépkocsizó gyalogság képviselik a gyorsgyalogságot.

A lovaság tüzerben erősen megnövekedett, miután feltartóztató és üldöző harcát mozgékonyaságának kihasználása mellett főleg gyalog vívja. Vannak páncéltörő fegyverei. A gyorsgyalogsággal együtt küzd.

A tüzéréség a gyalogos legfontosabb fegyvertársa. A fejlődés főleg, a gyorsaság, löképeség és lövedékek nagyobb áttöröképességének fokozása terén mutatkozik. Hatalmasat fejlődött a légvédelmi tüzéréség, hogy a hadsereget és a hárországot oltalmazza.

A páncélos csapat új fegyvernemként jelenik meg. Páncélgépkocsi, harcokocsi és páncélvonat alakjában más fegyvernemekkel együtt egyengeti a gyalogos útját.

A világháború alatti légierők az akkori felderítő és vadász századokból, immár repülő dandárokká nőttek, hogy egyrészt a földi hadsereg támogatói legyenek, másrészt hogy az ellenséges mögöttes országrész elleni támadásokkal a küzdő hadsereg ellenállóképességét közvetve leötréjk.

A műszaki csapatok, — utászok, hidászok, vasúti csapatok, fényező és híradó csapatok a többi fegyvernem-

ket segítik. Mindenütt ott látjuk őket, ahol a technika harsog az ember ellen. Segítő társak, melyek nélkülözhetetlenek.

A fegyvernemek működését lehetővé teszik az úgynevezett szolgálati ágak, amelyek a csapatok szükségleteiről gondoskodnak. Előrehozzák a löszert,

élelmet, anyagot, pótolják az elhasznált eszközöket, stb. ellátják a betegek és sebesülteket, lebonyolítják a csapatzállításokat, stb.

A világháború hadserege helyébe korszerűen szervezett és felszerelt „nemzet-hadserege” lépett.

Az én családom

Írta: FRIMMER PÁL.

KISFIAM.

Ma újra, mint sokszor, százszor taposott utamra rögöt tett sorsom. Megbotlottam, úgy mint máskor, vad szitokkal mentem tovább utamon.

Átkoztam ez utat, hova végzetem annyi kint szerezni dobott. Szerettem volna orozva, markomba ölni az egész világot.

De estére más lett hitem... Ha ölel két karod, vígan dalolok Virágpázsit ez út nekem, hiszen Hozzám rajt' hoztak téged az angyalok.

KISLANYOM.

Mikor Veled e földre tévedtek hittel, Játékoskedvű angyaltársaid Apád már ezüstös hajjal, görnyedt testtel, Fáradtan leste tiszta álmaid.

Most... sugáran, délcegre feszítem magam. Az időt gyönyörrel kinevetem... Dús fekete lett újra őszülő hajam... Visszahoztad Te, elveszett hitem...

Nyűtt, ünneplő ruhám újjá varázsolom. Bár messze van... várom türelmesen Mikor majdan, sokára, első hálódson Könnyes szemmel ott állok legényesen.

FELESEGEM.

Terólad ugyan mit mondjak, Édesem? Lennél bár rút, legesünnyebb a világon. Csüngne rajtam száz szépség szerelmesen. Nem adnának semmi kincsért Angyalom...

Hiszem két gyermekem Te adtad nekem.

Erdőben

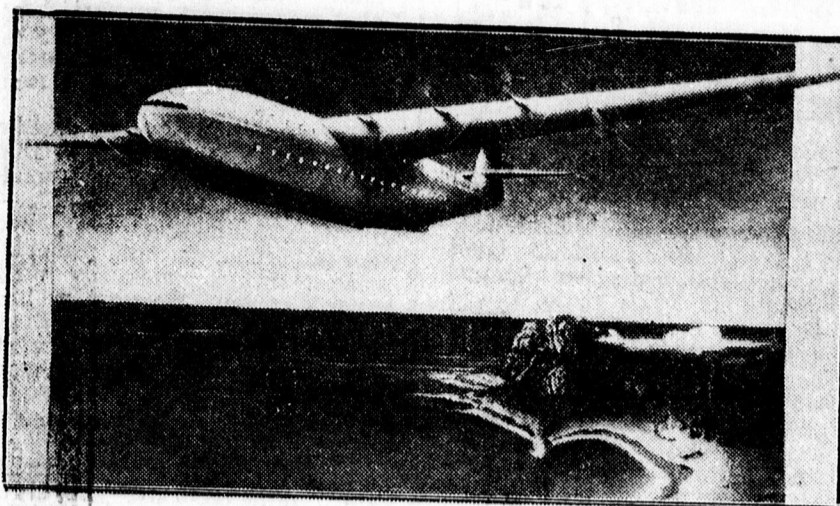
Unott, hangulattalan vagyok. Ősz-tónszerűen érzem, hogy érintkeznem kell a természettel, hogy felüdüljek. Tehát ki az erdőbe.

Bepakolok egy sütetnyi szalonnát, felkapcsolom a hátizsákomat s neki vágom a halápi tölgyesnek. Amint kiérek a községből már érzem a környezetváltozás jó hatását. A mindennapi élet kellemetlen emlékeit, terhét lepereregzem magamról. Teljesen átadom magamat a természetnek. Az utam szántóföldek közt vezet. Kukoricatáblák s tarlók váltakoznak. A tarlóvirág a tisztessű fehér virágai kedvesen mosolyognak rám. A kukoricatáblákat szegélyező napraforgók pedig hívólag integetnek felém. Megyek... megyek... Megérkezem a tölgyesbe. Csaltos, ligetes erdő, szelíd lankákkal. Ugy szeretném megölelni a fákat. Nem tudom megmagyarázni azt a kedvet s nyugodt boldogságot, amit az erdőn érzek. Lefekszem egy domb tővében, ahonnan szép kilátás tárul elém. Előtte egy tisztás. A pázsit telenzőrva virággal. Mintha kis angyalkák hímes szőnyeget terítettek volna elébem. A tisztáson túl az erdő fái és bokrai, Nézem azt a sok féle zöldet a színek tarka seregét. Csend... ideg-

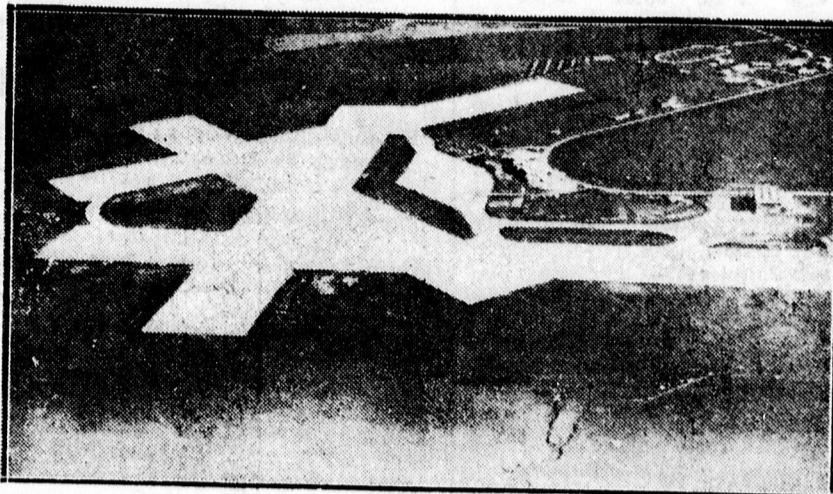
nyugtató esend... Néha enyhe szellő suhan át. Megreageti a fák levelét. Susog az erdő. Mesét mond... olyan jól esik hallgatni. Felnezek az égbe. Azurja tisztá, csak itt-ott úsznak rajta fehér bárnyfelhők. Ugy el tudom őket nézni. A virágok illata a szépségek látása mámorossá tesz. A lelkem megte-lik áhitattal mozt a templomban és itt is az Istent érzem magamhoz közel. Egy megnyugtató találkozásom van vele.

Milyen jó itt! Gondtalanság, szabadság s izgalommentesség. Itt nincsenek álarcban járó emberek. Itt minden őszinte igaz.

Tovább megyek. Nagy rebbenéssel repül föl előttem egy fogoly. Csirkéi sipogva futnak széjjel. Az anyjuk azonban nem repül el. Közel hozám leszáll. Ugy tesz mintha nem tudna repülni. Majd körülöttem alacsonyan repdes, aztán meg-meglapul. Gondolja magában látha kedvem támad meg-fogni. Igyekszik magára vonni a figyelmet, hogy míg vele foglalkozom csirkéi megmeneküljenek. Ime a kicsinyeit féltő magát is feláldozó anyai szív. Tényleg igaz, hogy az anya szí-vét nem pótolja semmi. Megállok egy tisztás közepén. Nem

Ilyen százszemélyes utasszállító óceánrepülőgépet építenek Amerikában.

Palesztinában nemrégén elkészült új modern repülőter Tel-Avivban.

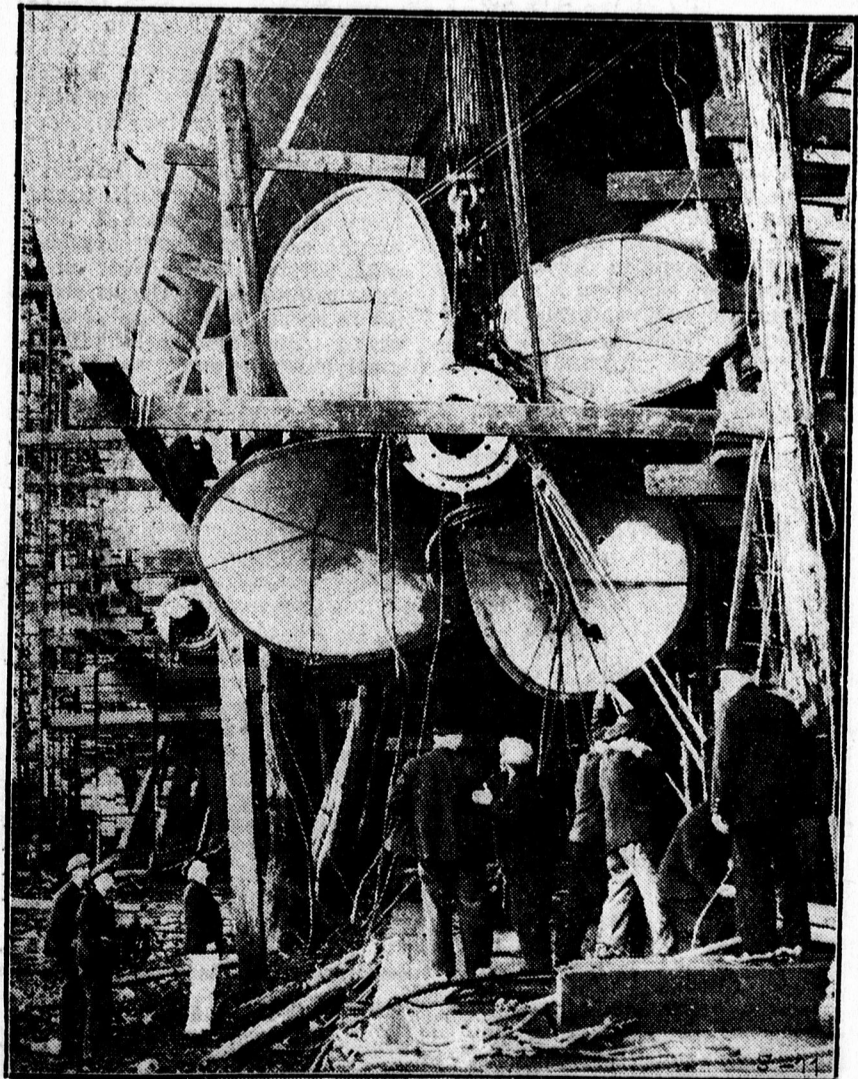
messze tölem két őz legel. Egy pár. Szélidék. Amint észrevesszük csodálkozva néznek rám. Egy pár másodpercig farkasszemet nézünk egymással s azután tovább osonnak. Egy darabig figyelem őket. Mindig egymás mellett vannak. Nem hagyják el egymást. Ők is tudják, érzik: csak párosan szép az élet. Ismét leheveredek. A csendet madarak éneke töri meg. Csodálatos zene ez nekem. Órákig elhallgatom. Meg sem tudom állapítani, hogy hány féle madár hangversenyez. A berki fülemile csattog, trilláz, azután kromatikus skálát fúj. A kakuk belekontráz a maga »kis tercé«-vel, a fecske csicsereg egy másik fajta madár »u-u-u« hangot ad. A vadgalamb pedig turbékolásával igyekszik érvényesülni. En pedig hallgatom. Nagyszerű élvezet. Mintha a természet művészi orgonáján finom, halk melódiákat játszanának...

Szenvedő testvérem! Ha az élet harcában kifáradsz. Ha lelked feldult lesz, gyere ki az erdőb. Ott megnyug-

szol, felüdülsz s új erőre kapsz. Az erdei szellő langylehellete meghűti forró homlokodat. Jöjj! Az erdő szeretettel hív és vár. Talán minden ember lelke mélyén ott él az erdő utáni vágyakozás. Raul France találóan írja »Örök erdő« című munkájában, hogy az ember erdőlakó volt s az erdő utáni vágy ősi, örök, emberi vágy.

A nap leszállt. Véres arccal bukik le a láthatáron. Azután az erdőre félhomály borul. Az erdő megtelik misztikummal. A fantáziám alakokkal népesíti be. Lovagolnak az árnyak a szélben (Vajda). En pedig egy jól eltöltött nap kedves emlékével testileg, lelkileg felfrissülve megindulok hazafelé. Már csak azért is jó volt kirándulni, mert jól esik hazamenni. A hold emelkedőben. Sápadt orcájával rám vigyorog. Azután ezüst szálaival beszövi az erdőt. Ballagok... ballagok... A prücsök ciripel, a szentjánosbogár világit, a csillagok ragyognak.

Béres Antal.

A Quen Elisabeth, a Quen Mary testvérhajója, melyet szeptember 27-én bocsátanak vízre.

Az albán királyné arcképét lefestette és ajándékkul küldte egy festő-őstehetség debreceni urilány

Aki festőművész, zongoratanárnő, uszóbajnoknő és kitünő tornász egy szem élyben.

A mai fiatalság tehetségét már sokféle értékmérőn keresztül megállapították. Ebből a súlyos korszakban született generációból csodálatos értékek bukkannak fel napról-napra gyönyörű kontrasztjával egy soha nem volt mostoha időnek.

Még ebben a tehetségekben egyáltalán nem szűkülő nemzedékben is különös figyelmet érdemel egy fiatal debreceni urilány, Bessenyei Erzsébet, aki egyszerre több ponton is magára vonta a figyelmet s nagy jövőt jósoltak a fiatal lánynak, mint zongoristaművésznőnek.

Bessenyei Erzsébet valóban nem mindennapi képességet csillogtatott meg ezen a téren. Valami különös, egyéni íze volt játékának... szokatlannul mély, eredeti hang. A fiatal urilány szorgalmasan képezte magát és mint zenetanárnő végzett pár esztendője kitünő eredménnyel. A zenei oklevél azonban csak egy megnyilvánulása volt tehetségének, mely csakhamar más úton is előbukkant.

Az uszóbajnoknő

Közben Bessenyei Erzsébet sportversenyeken is feltűnt, mint úszó. Pompás eredményeket ért el és több versenyt nyert meg. Akik látták esztendővel ezelőtt pompás stílusát, figyelték elért nagyszerű idejét, mint úszónak is nagy jövőt jósoltak ennek az érdekes, sokoldalú tehetségnek.

Ugyanakkor a sport más ágaiiban is kitért Bessenyei Erzsébet. Kitünő tornász volt s mint ilyen is komoly sikereket ért el. Azonban még mindig úgy érezte, hogy a benne feszülő, őszönös keresés, a művész nyugtalansága nem találta meg tökéletesen a maga kifejezési formáit.

Az őstehetség festőnő

Nem egészen két esztendője jelentkezett Bessenyei Erzsébetnél új megnyilatkozási formában a művészet. Festegetni kezdett. Főleg fára, iparművészeti festéseket. Senki nem tanította, egyedül indult és egyedül érkezett el egy sajátos, teljesen eredeti megnyilatkozásig. Színei frissek, üdék, magyar motívumok olvadnak össze finom, mély harmóniába kompozícióban... Teljesen egyéni az, amit csinál, egy nagyon rokonszenves, értékes tehetség megtalált formája. Egész mesevilág elevenedik meg harsogó színeiben. Bessenyei Erzsébet mesterialan kezeli az esetet és új ötletek villannak elő színezése nyomán.

Bessenyei Erzsébet.

Az albán királyné arcképét is megfestette a debreceni művésznő

Egyik érdekes alkotása volt Bessenyei Erzsébetnek Zogu albán király hitvesének, a magyar Apponyi Geraldine grófnőnek arcképe, melyet egy pompás rózsafa-tükör fájára festett finom elmélyedéssel. A remekbe sikerült arcképet a napokban küldte el Tiranába, ajándékkul a magyar földről származott albán uralkodónak, aki bizonyára sok szeretettel fogadja a fiatal debreceni művésznő ajándékát.

Bessenyei Erzsébet eredeti, érdekes tehetsége, friss, új témákat kutató művészete pedig megy új stációra a mai életnek. Ez a gazdag, érdekes fiatal élet még sok nagyszerű művészi alkotással fogja meglepni a magyar kultúrát.

(?)

S A K K

TÁV-SAKK MINIATÜRÖK.

A sakktéoria rohamos fejlődése, a levelezési sakknak köszönhető. Elteltt variánsokat rehabilitált a jónak tartott megnyitásokat temetett. Sokszor igazolta a bátor kísérletezők és sokszor cáfolta meg a tekintélyeket. A táv-sakk, mint küzdelem is, abszolút ideális, mert itt — ellentétben a tábla-sakkal — időzavar, pillanatnyi indiszpozíció és az egyéb vizsdatörő refrénként szereplő okok — kifogások, nem „magyarázhatják” a vereséget. Győztes, aki messzebb számul, alulmaradt, akit túljátszottak.

A levelezési sakk friss versenyanyagából (1937—1938) válogattuk ki az alábbi gyöngyszemeket. Könnyű fajsúlyú miniatűrök, de mégis megmeggállan bennük a sakk szépsége és — last, not least — humor is akad bőségesen.

55. SZÁMU JÁTSZMA

Futócsel.

G. F. Tels—N. J. Elzenga, 1937.
1. e4, e5. 2. f4, exf4. 3. Fc4, Hc6. 4. d4, Hf6. 5. e5, d5! 6. Fb3, Hf4. 7. Fxf4, Vh4f. 8. g3, Hxg3. 9. Hf3? Vxf4. 10. hxg3, Vxg3f. 11. Kd2, Fg4. 12. Fd5, Hcx4d. 13. Bh1, 0—0—0. Világos feladta.

56. SZÁMU JÁTSZMA

Nimzovitsch-védelem.

Dr. Dycckhoff—A. H. Priwonitz, 1937.
1. d4, Hf6. 2. e4, e6. 3. Hc3, Fb4. 4. Hf3, b6. 5. Fg5, Fb7. 6. e3, Fxc3f. 7. bxc3, Vc8. 8. Fxf6, gxf6. 9. Hh4! Ke7. 10. Fd3, Vg8. 11. f4! h5. 12. Ve2! Vg4. 13. Vf2, Hc6? 14. d5! Hd8. 15. Hg6f! sötét feladta. (fxg6, 16. h3! vezérfogás!)

57. SZÁMU JÁTSZMA

Négyhuzár játszma.

(Klubközi mérkőzés, Alesund—Bergen, 1938.)
1. e4, e5. 2. Hf3, Hf6. 3. Hc3, Hc6. 4. Fb5, Hd4. 5. Hxe5, Ve7. 6. Hf3, Hxe4. 7. 0—0, Hxc3. 8. dxc, He6. 9. Be1, Vc5. 10. Hd4, Fe7. 11. Fe3, Hxd4. 12. Fxd4, Vxb5. 13. Vg4, Bg8? 14. Ve4! („Csendes lépés.” Sötét feladta!)

58. SZÁMU JÁTSZMA

Vezéresel.

Kelderman—Kuntze, 1938.
1. d4, d5. 2. e4, e6. 3. Hc3, Hf6. 4. Fb5, Hbd7. 5. Hf3, e6. 6. e4?! dxe4. 7. Hxe4, Fb4f. 8. Hfd2, 0—0. 9. Fd3, e5! 10. 0—0, exd4. 11. Hdb3, c5? 12. a3, Fa5. 13. Hbxc5, Fb6. 14. Hxd7, Vxd7. 15. Fxf6! sötét feladta. (15. ... gxf6-ra vezérvészést!)

59. SZÁMU JÁTSZMA

Benoni-védelem.

Dr. P. Bos—Dr. M. Vidmár, 1937.
1. d4, e5. 2. e3, d5. 3. c3, e6. 4. Fd3, Hc6. 5. f4, f5. 6. Hf3, Hf6. 7. 0—0, Fd6. 8. He5, 0—0. 9. Hbd2, Fd7. 10. Kh1, Bac8. 11. Vf3, Hfe4! 12. g4? Fxe5! 13. dxe5, fxe4! 14. Vxg4, Hxe5! Világos feladta. (15. Ve2, Hxd3. 16. Vxd3, Ve8! stb.)

Sakkhírek

Lindner László, az ismert feladványszerző, múlt vasárnap a „Magyar feladványköltsézet gyöngyszemei” című érdekes és nívós előadást tartott. Tizenkét feladványremek mutatott be, majd a problémafejtés és a gyakorlati sakkozás kölcsönhatásairól beszélt. Fejtégetéseit a versenygyakorlatból vett példákkal illusztrálta.

A „Debreceni Kereskedők és Utazók” kéttépes feladványversenyére 28 szerzőtől 43 pályamű érkezett.

Az 58. számú feladvány kulcslelése 412 volt. — E héten a jutalomkönyvet Propper Sámuel nyerte.

Összehasonlítás a magyarvilágbeli és a mai romániai kisebbségi sors között

Beszédes biznyság az egykori „elnyomás” ellen. — Milyen karriert futhattak be a román származásúak minálunk. — Ezzel szemben kutyába se veszik a mai kisebbséget odaát ma.

A múlt hetekben bejárta a világsajtót a hír, hogy Románia elkészítette a kisebbségvédelmi törvényt. Sebtyben, szinte órák alatt elkészült ez a törvény, melyet aztán nagy hirtelenében világá kürtöltek. Hogy miért készült el, azt mindenki tudja.

Szorítja őket a trianoni békeparancs, mely húsz esztendővel ezelőtt azzal a kikötéssel adta Erdély Romániának, hogy az ott élő kisebbségek, magyarnak, szászoknak és többinek teljes egyenjogúságot ad. Soha azonban annyira vissza nem éltek a helyzettel, mint tettek a románok húsz esztendőn keresztül. Kutyába se vették a békeparancs rájuk vonatkozó paragrafusait, ellenben kínosan ellenőrizték Magyarországot, mint a zsandár, hogy mindenben eleget tesz-e a béke pontjainak. Tehát az, ami reánk kötelező volt, az nekik füst volt esupán.

Olyan embertelen elnyomás és hajmeresztő merényletsorozat emberi társadalom ellen még nem botránkoztatta meg a világot, mint az erdélyi magyarok súlyos és elviselhetetlen húsz esztendejében érte a magyar kisebbséget...

Elvették a földet, de nem adtak érte semmit.

Elvették az iskolákat újabb és újabb törvénytelen törvényekkel, sőt odaig mentek, hogy Isten házáat, templomokat sajtóztattak ki.

Elűzték a közhivatalokból a magyar tisztviselőket és hosszú esztendőknél keresztül nyugdíjat se adtak.

Megtöltötték a magyar szó zenését mindenütt.

Legújabbban a gazdasági élet minden ágából kiverték a kisebbségi életet nyögő szerencsétleneket és keresztül vitték a világ személtárára azt a hihetetlen sanyargatást, hogy kisebbségi pénzen fenntartott ipari és kereskedelmi vállalatoknál is hetven százalékban románt kellett alkalmazni.

Halálba kergették az emberek ezreit és vakságukban azt hitték, hogy ez így lehet, ennek így kell mennie. Büszkén és ostobán hirdették, hogy Románia „belügyeibe” senki se avatkozhat be, a kisebbségi ügy pedig belügy.

Terhet azonban annál többet raktak a kisebbségi román állampolgárra. Az adózás elviselhetetlen. — A katonáskodás a legterheesebb. — Külön rémregénytéma, hogy milyen zsarolásokkal és elképesztő kiuzsorázással terhelik éppen a köztisztviselőket a magyarokat...

Es most, a múlt hetekben megjelent a törvény.

Es a törvény mellett nagy hangon hirdette a király, a román egyház és kormány feje, a patriárcha, a vezető katona prefektusok, polgármesterek, hogy nincs különbség állampolgár és állampolgár között. Romániában mindenkit egyenlő jogok illetnek meg.

Ezzel szemben súlyos büntetéseket róttak ki azokra a vádlalatokra, melyek nem alkalmazták a hetven százalékos románt.

Kidobták a kis hivatalokban megmaradt néhány tisztviselőt az utcára. Mindig szavaltak, de a bejelentett dolgoknak az ellenkezőjét

csinálták meg. Kifelé hirdették a örvényt az összes külföldi lapokban, megírták a magyar újságok, elmondta a magyar rádió, de egy román lapban, egyetlen erdélyi magyar lap meg nem jelenhetett a törvény szövege és nincs egyetlen pontja a törvénynek, melyet végrehajtottak volna.

Szemfényvesztés, porhintés és világeselés az, amit csinálnak, újabb és újabb embertelen próbáknak teszik ki a kisebbségi magyart és a magyarországi magyarok idejét.

Sőt, olyan vádak is hangzanak ostobán, hogy a magyaroknak ma sok sorsuk van odaát, mint a románoknak volt annak idején Erdély földjén...

Ime, itt alább felhozunk két beszédes példát.

Példát arra, hogy mit értek el kisebbségi románok magyar világban.

Újabb trükkökkel kormányzóságokra osztották ugyanis újabban Romániát.

Ennek a felosztásnak a célja, hogy teljesen magyarlakta területeket román többségű területekkel kapcsolják össze, hogy az új státuszika szerint kimutassák, hogy ime, mit beszélnek a magyarok, mindehnyütt fölényesebben több a román, mint a magyar.

Tehát mindenképp előtt meghamisítják a statisztikát, majd meghamisították hozzá a területi beosztást is.

Az új kormányzósági állásokra kinevezték a katonai és legnagyobb birói méltóságban lévő kor-Alexandru és Papp Danilát. — Mindkettő magasrangú katonatiszt, mindkettő erdélyi és mindkettő az „elnyomás” magyar világban csinált olyan karriert, hogy akár egy grófnak tisztelére vált volna. A lapok most megírják kötelezően ezt a karriert odaát, hát írjuk meg mi is.

Lássuk meg, milyen is volt az a magyar elnyomás húsz év előtt, amikor névtelen kis román fiúkból magasrangú katonatisztek lehettek, tehát a legzárabb és legmagasabb rangú társadalmi osztályba juthattak, sőt vezető helyet tölthettek be...

Hanzu Alexandru 1871-ben született Szeben megyében. Iskoláit a szebeni luteránus és a brassói „Saguna” iskolákban végezte, míg katonai tanulmányait a bécsi tüzérségi iskolában végezte el. 1893—1898 közötti időben a pólai parti tüzérezred tisztje volt, innen vezényelték a bécsi hadi iskolába, melynek elvégzése után a kilencszázas évek elején a gráci hadtestnél vezérkari szolgálatot teljesített. 1905-ben przemisl nehéz tüzéreknel szolgált, mint kapitány, de 1913-ban Pólában ismét a nehéz tüzéreknel találjuk. 1914-ben mint a bécsi tüzérségi iskola tanára szerepel örnagyként, aztán 1914—1918 között az osztrák—magyar hadsereg referense volt, tehát olyan biztos és fölényes beosztásban, mire minden magyar büszke lehetett volna.

Es ez az igen magas beosztású közös hadseregbeli román származású tiszt az első között van, akik 1918 őszén a román gondolatához csatlakoz-

nak és mint román tiszt most már Olaszországba utazik, ahol megszervezi egykori hazája ellen új hazájának az erdélyi román származású osztrák—magyar foglyokból a román léglőt.

Most már szédületesen emelkedik új hazája ranglistáján. 1919-ben már a 16. gyalog hadosztály parancsnoka a Tisza mentén. — Mint osztrák—magyar tiszt, nem ment háborúba, de mint újdonsült román tábornok hadosztály vezet. Aztán Váradon, Besztercén hadosztályparancsnok, majd hadtestparancsnok Kolozsváron, végül mint katonai vezérfelügyelő ment nyugdíjba... Hogy most mint tartományfőnök kerüljön új méltóságba...

Csaknem mindenben hasonló Papp Danila tábornok pályafutása is. 1868-ban született Arad vármegyében. Iskoláit magyar iskolákban végezte, majd a wien-neustadti katonaiskolába iratkozott be 1887-ben, ahonnan 1890-ben mint hadnagy került ki, de 1894-en már a szebeni katonaiskola tanára, ahonnan a bécsi katonai műszaki iskolára megy és 1901-ben a műszaki vezérkarhoz kerül. Így rendelik Przemyslbe, ahonnan ismét a szebeni 2-ik ezredhez kerül vissza. Aztán ismét a műszaki vezérkarhoz kerül, ahol több fontos erődítés munkáját bízták rá, így a comorodot trentit, ahonnan 1914-ben mint örnagy az orosz frontra ment és

itt a sienevai hídfőnél végzett munkájáért aranykoronás kitüntetésben részesült, majd az 54. hadosztály vezérkari főnökévé nevezték ki, aztán Bukovinában a VII. zászlóalj parancsnoka

A háború vége felé a híres Papp dandár parancsnoka az olasz fronton és itt éri az összeomlás is, mint dandárnokot. De a forradalmi időkben már a román hadseregél van, mint tábornok és a 18. hadosztály parancsnokságát bízták rá, hogy 1919-ben a tiszai harcoknál találkozzunk a nevével. Végül mint a kolozsvári hadtest parancsnoka ment nyugdíjba, most aztán kinevezték királyi kormányzóknak...

Két erdélyi román fiú karrierje. Beszédes adatok ezek arra, hogy mi minden lehetett minálunk az úgynevezett kisebbségi sorsból származott magyar állampolgár. Olyan fontos és megbízható beosztásban, olyan méltóságban ilhett, amilyenbe éppen ambíciója akarta.

A kis, névtelen, falusi fiúkból vezérkari tiszt, dandárnok, miniszteri referensek, életek és halálok korlátlan hatalmú urai lettek...

Es ők azt mondják, hogy elnyomottak voltak.

Hogy különbséget tettek a magyar és román között magyar világban a hatóságok.

Igazuk van. Különbséget tettek, de mindig a kisebbség javára.

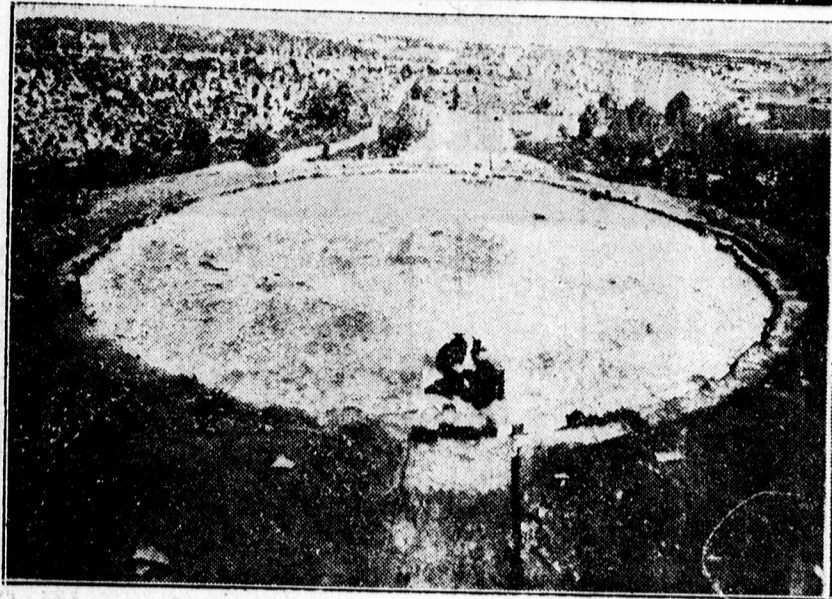
Mert ezekben az időkben sokkal jobb volt románnak, vagy szásznak, vagy bármilyen másnak lenni abban a szép és nagy országban, mint magyarnak.

Mert mint a két példa is bizonyítja, Bécs és a közös vezetés jóvoltából mindig jobban kedveztek a kisebbségnek, mint az uralkodó magyar fajnak...

sz. r. i.

AMATŐR ALBUMOK

őriási választékban és olcsón kaphatók a „MÉLIUSZ” könyvkereskedésben.

Délamerikában indián telepek ásátását végzik. Az egyik ásátás alkalmából a képen látható kör alakú alapépítményt találták, valószínűleg szabadtéri indián templom volt.

Két japán milliós család arany tálat és ékszereit fedezetül ajánlotta fel az államnak a háború időtartamára azzal, hogy ha nem törék össze, a háború befejezése után visszaváltják.

Debreceni munkások a bükkszéki olajfúrásnál

A Bükk hegység oldalában egész seleg apró község terül el... a hegyoldal haragoszöld lucerna- és sárga búzamezői között egy-egy odacsapott ház-sorként. Terebes és Sirok mellett fekszik az az 1200 lelket számláló kis község, melynek nevét alig ismerték az olajfúrások előtt. Bükkszék pedig egyike a legszebb fekvésű helyeknek a csonka országban. Minden oldalról hegyek fogják közre, mintha el akarnák zárni a világtól, ezt a vasútállomás nélküli istenhátameggetti falucskát. Hát bizony keveset is tudtak róla, egészen az olajfúrások megkezdéséig. Még csak a közlekedési térképeken nem szerepelt neve a pétervásári járás eme legkisebb helyiségecskéjének.

A Fallér bányatanácsos és Kiss István főmérnök vezetésével folyó, olaj után kutató mélyfúrások megindulása adott lendületet Bükkszék életének. Mintegy 100 hajdúmegeyi, elsősorban debreceni és hajdúszoboszlói szakmunkás került a községbe családjukkal együtt s új igényeket, szokásokat, más életszínvonalat hoztak a jórészt derék palócok által lakott helységbe. Ezek a szakmunkások, élükön *Lebedi* Antal főfúrómesterrel és *Kerekes* Ferencel, a fúrások kovacsüzemének vezetőjével, kultúrát, új ismereteket vittek Bükkszékre, mely aránylag rövid idő alatt nagy fejlődésnek indult. Hozzájárult ehhez az is, hogy a fúrásoknál mintegy 150 bükkszéki lakos jutott alkalmazáshoz s megszokott életviszonyaikhoz mérten jó keresethez. A falu

termékét, melyet ezelőtt drága vasúti költséggel az egri piacra voltak kénytelenek vinni, most már helyben kaptak fogyasztót s az egész község viszonylag jól élnek, virágzásnak indult. Bizonyítják ezt a bükkszéki uccákon, az agyagos földből gombamódra kinövő új házsorok.

Maga az olajfúrás is, mely csak ezen a kis helyen több, mint 200 családnak ad kenyeret, szép eredményeket mutat fel. Eddig több, mint 60 helyen fúrtak le a földbe s helyenként csodálatosan gazdag olajrétegekre bukkantak. Egyik ilyen fúrásnál, a 31-es számúnál, egyetlen éjszaka 11.000 liter olaj folyt a csöveken át a tárolóba. A forró nyári napsütésben ott csillog a tárolóban, hirdetve a kínese magyar föld kiapadhatatlan gazdagságát.

Egyébként Bükkszék a maga érdekes tájszólással beszélő palócaival egyike Magyarország legexotikusabb helyének. Annyi érdekes forraság bukkan fel a kis falu életébe betoppanó idegen számára, ami első perctől megfogja lelkét.

Ami első pillanatban feltűnik: a sok gyerek az uccákon. Felnőtteket alig látni, ellenben minden ház előtt 7—8—10—12 gyerek. A nagyobbak pesztrálják, gondozzák a kisebbeket. Fából faragott »üles«-kbe és »állási«-kba teszik őket, etetik, játszanak velük. A palóc egyébként rendkívül igénytelen. »Sulyka« (nálunk nudlinak hívják) babléves, krumpli s néha birkahús az eledele. Levesféléit nem igen ismerik,

még a mi alföldi földműveseink mindennapos tésztalevését sem.

A falu 1200 lakosából közel 9000 gyerek. Nem ritka az olyan ház, ahol 12—14—18 gyermek is van. Bükkszék a gyermekek községe, ahol nem igen ismerik az egykét.

Még egy érdekes jelensége Bükkszéknek, hogy itt alig fordul elő 1200 emberből álló népesség mellett, halál eset. Volt úgy, hogy két esztendő alatt senki sem halt meg s általában a lakosság öregjei közül szokott kidőlni évente néhány ember. Nem lehet tudni, mi okozza ezt az érdekes jelenséget: a kítünő, hegyes levegő, vagy a lakosság szívós, egészséges szervezete? Annyi gyerek mellett gyermekhalandóság úgyszólván nincs. De egy Debrecenből elkerült furómunkás beszélt el, hogy idehaza állandóan betegeskedett, az orvosok lemondtak róla s egyéves bükkszéki tartózkodása alatt teljesen rendbejött, soha nincs semmi baja.

Orvosa nincsen is Bükkszéknek. Hetenkint kétszer jár ki a fűrőtelepre a szomszéd község OTI orvosa. Azonban így is kevés dolga akad, inkább munka közben szerzett sérülések bekötögetése. A pétervásári jegyző tart hivatalos napot egy héten egyszer, egyébként a falu ügyeit a bíró és kisbíró intézik. Minden második vasárnap Sirokról megy le a plébános a bükkszéki templomba misét tartani.

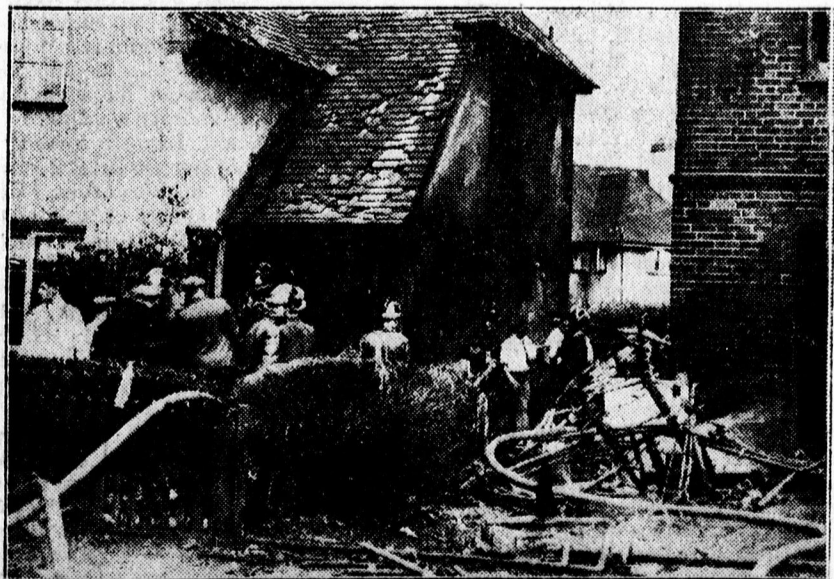
Talán a lakosság igénytelenségével s az ezzel kapcsolatos elégedettséggel magyarázható, hogy emlékezet szerint hosszú évek óta nem fordult elő büncselekmény. A csendőrzárór időnként köteleesszerszerűen feltűnik a kis hegyi faluban, azonban nincsen sem-

mi dolga. Apró kibágások, erdei falópások vetődnek fel néha s ha pedig olykor tettelegességre vetemedik valaki, elintézik azt egymás között.

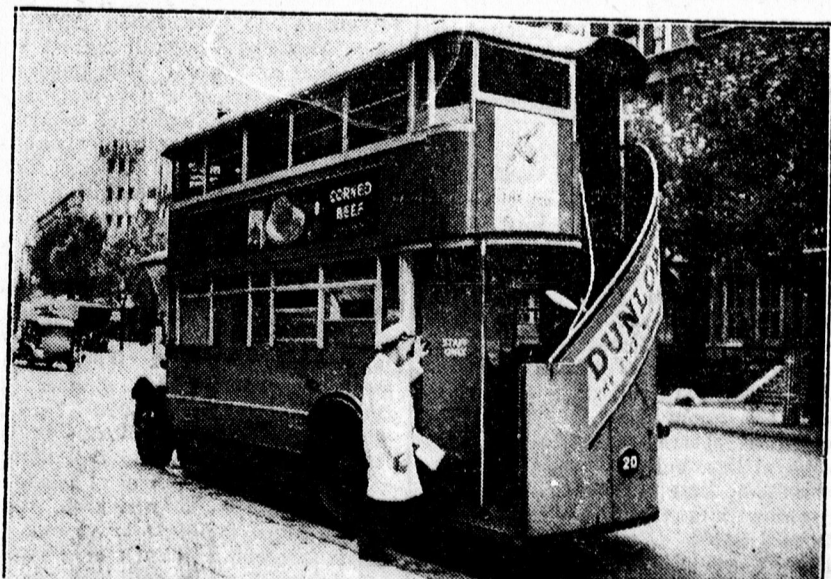
A bükkszéki nagy építkezés egyike magyarázata az, hogy sehol az országban ilyen olcsón nem lehet valaki háztulajdonos. Pengőért jöhelyen veheti a teleknek négyszögletét. A szomszédos Sirok község terméskő-bányáiból 40—50 fillér egy szekér terméskő, ami 400—500 téglának felel meg. Végül pedig a bükkszéki cigányok által vetett, kiszáritott vályog ezre 8—10 pengő. Mészre nem kell költeni, mert az itteni anyag jól összefogja a terméskőt és vályogot. Faanyag kerül bőven, köröskörül sok az erdőség. Bükkszéken ezer pengőből nyaralót, vagy nagyobb lakást építhet valaki. A síroki terméskől azonban érdemes lenne az Alföldön is bevezetni fontkezesi anyagul, épüget, mint a kítünően kötő, vaske-ménységű bükkszéki agyagföldet.

Bükkszék nemcsak olajforrásokban gazdag vidék, hanem a jövő ideális nyaralóhelye, amit érdemes felfedezni. Külön érdekesség lakóinak gazdag képzelettel fűtött, mai idők televényéből fakadt mese és nóta termése, mely éppoly színes és eredeti, mint a palóc asszonyok kézimunkái, melyet a sajáttermesztésű lenből készült házi szőttessre varázsolnak bámulatos türelemmel. Bükkszék pedig a maga hajdúságiakkal kevert nagyszerű népével, olyan, mint a mesék poétikus feeskéféskes, madárdalos, gyermekkacajtól zajos faluja, amely megérdemli, hogy észrevegyék a magyar jövő számára.

(parvus.)

Repülőgép romhalom, mely London külvárosának egy házára zuhant és a ház ebédnél ülő 10 lakóját megölte; a házat felgyújtotta.

Angliában készült ez az omnibusz, amely szállodának van berendezve minden kényelemmel, ebédlő, társalgó, háló, fürdőszoba, konyha van benne.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Az édesanya csókja

kíséri el szeptember elsején a gyermeket az iskolához, de kell, hogy a gyermek ezt a csókot tisztán hozza haza a munka diadalmas sikere után a szülői házhoz...

Nagy feladatot rejlik ebben az édesanyai csókban.

Mondhatnánk azt is, hogy benne van mindaz, ami egy életre kell az iskolába induló gyermeknek...

A legtöbb esetben olyan lesz az élete, sorsa, hite és munkája annak a gyermeknek, amilyen búcsúzó édesanyai csókot kapott, amikor először indult el az élet rögzős útján.

A mai idők több és nehezebb feladatokat rónak az anyákra.

Sokkal komolyabbak az idők, mint anyáink életében voltak, bár mint szépségek, anyáink sorsa se volt rózsás, az ő életük se volt gondtalan, mi mégis azt mondjuk, hogy ami elindulásunk sokkal kevesebb gond és tépő bizonytalanság között történt, mint a most indító anyák élete és sorsa.

Nagyon megpróbáltató időköt élünk. Egész emberek, egész élete kell, hogy sorompóba álljon.

Minden felől veszély fenyeget a gyermek életét, minden oldalról leskelődik a rém ezer arccal és ezer alakban, éppen azért nagyon erősnek, nagyon tisztának, nagyon erőfállónak kell lennie a mai anyák csókjának, mely most indítja el a gyermeket az élet útján...

Oh, beh nehéz tanácsot adni ott, ahol a tanácsalanság ül meg a lelket. Oh, beh nehéz helyes utat mutatni ott, ahol az útkeresés sötétsége az egész világot megüli...

De mi tudjuk, hogy az anyák ösztönös örök szeretete és hite, megtalálja a mai idők veszélyéhez mért édesanyai csók erősítő alakját és az elinduló gyermekek nemesek egy családnak, de egy nemzetnek lesznek a sokra hivatott reményei...

A választási rekordok rekordja

James MacDonald, Amerika egyik leggazdagabb fiatalembere, akinek az öröksége 120 millió dollárt tesz ki, világrekordot állított fel a válások és házasságkötések terén. Renőban, a „váloperek” városában a bíróság törvényesen elválasztotta első feleségétől, Alceca Brezeettől, akit három év előtt elhagyott egy szép fiatal leány, Doris Cunningham kedvéért. Törvényesen CSAK most vált el első feleségétől a dollármilliomos, hogy egy félóra múlva az anyakönyvvezető előtt házasságot kössön Doris Cunninghammal. Még meg sem száradt a tinta a házasságlevélén, amikor James MacDonald átsietett vele a bíróság épületébe, hogy második házassága felbontását kérje. A renői bíróság, amely rendkívül liberálisan kezeli az ilyen dolgokat, döbbenet értesült a kívánságról, amelyre még nem volt példa Renőban sem. James MacDonald ekkor megmagyarázta, hogy azért kötötte házasságot Doris Cunninghammal, hogy kisfiukat törvényesítse, de már azóta szakított gyereke anyjával és azért válik el tőle, hogy feleségül vegye új szerelmét, June Kremst. A választ nyomban kimondták és James MacDonald ismét visszament az anyakönyvvezető elé, hogy ugyanaz nap egy második házasságot is kössön: harmadik feleségével.

Szerelem

Gyönyörű virág,
Szebb,
Mint minden más virág
És még se tudjuk megbecsülni.

A szépség koszorúja,
Mit
Fejére tehet a néma
És szívében vig szó nokká lesz...

A jóság éltetője,
Ha
Tiszta szívében verhet gyökeret
Boldog holtomiglanban!...

Igazság himnusza,
Mert

A süket füleknek is muzsikál
Égigszálló, szent, örök dalokat!...

SZALACSY RÁCZ IMRE.

Ruhák pillangószárnyakból

Az amerikai milliomosok legújabb divatja a színes pillangószárnyakból készült ruha. A pillangók szárnyai tudvaleg a legpompásabb színekben ragyognak és a festékgyárak kémikusai még ma is hiába próbálják kideríteni, hogy miből vannak a pillangószárnyak színei? Mivel utánozni nem tudják még ezeket a ragyogó színeket az amerikaiak kieszték, hogy hogyan lehet felhasználni az eredeti szárnyakat női ruhák készítésére. Az eljárás lényegében az, hogy a finom és törékeny szárnyakat selyemre ragasztják s azután lehetőleg, általában lakkal vonják be, nehogy a színes himpor azonnal lekopjék. Egy-egy női ruhához körülbelül ezer pillangó szárnyra van szükség s a ruha belekerül 900—1000 dollárba. A pillangóknak tehát nem nagyon kell félniük, hogy túlságosan elterjed a divat, mert nagyon kevesen engedhetik meg maguknak ezt a fényűzést. Az amerikai állatvédő egyesületek ugyan máris fellázdak a divat ellen s védelmükbe vették a szegény pillangókat, de valószínű, hogy amúgy sem tart soká a hóbort.

Kisebbségek lesznek a nők

Egy angol orvos azzal a meglepő statisztikai megállapítással állt elő, hogy az európai nők magassága határozottan csökkent a legutóbbi évek folyamán. Az 1933. évből Miss Európa nagysága öt centiméterrel volt több mint az idejéi női átlagmagasság, tehát öt éven át a nők magassága évenként egy centiméterrel csökkent. Érdekes már most az orvosoknak az a további megállapítása, hogy ezzel szemben egyre asszonyosabbá lesznek a nők, vagyis nő az átlagos mellbőség és csipőbőség. Az öt centiméternyi kisebbéssel szemben három centiméterrel nagyobb a mai asszony mellbősége, mint az öt év előttié. A meglepő statisztikát az is alátámasztja, hogy a cipőgyárak megfigyelései szerint a nők lába fél számmal kisebb lett az utolsó évek alatt. Ezek az adatok természetesen az átlagot jelentik, de az ilyen átlagokból kiolvastott tendenciák rendszerint megfelelnek a tényeknek. Ha nem csak életlenről, vagy átmenetről van szó, annál érdekesebb a nőknek ez a visszafordulás, mert a mai idők divatja éppen az ellenkezőre irányul, elülsítani a nőket és a sport is karcsúbb-

adunk, úgyszintén a főtt karikára szeletelt kolbászt is.

(2) **Huszárcsók.** 15 dkg Epocához veszünk 22 dkg lisztet, 1 egész tojást, 10 dkg darált dióbelet és 8 dkg cukrot, ezekből az anyagokból szükség esetén 1 kanál tejjel jó rugalmas, porhanyós tésztát gyúrunk. Fánkszűrővel kiszűrjük ujjnyi magas csókokra közepüket ujjunkkal gyengén benyomjuk és ha a csókok kiszültek, a kis mélyedéseket Meinel-féle málnaízzel kitéltve, vaníliás cukorral meghintve tálaljuk. (Meglehető soká eláll.)

(3) **Tojáskrém kenyérre.** Egy evőkanál E-olajat, ugyanannyi Meinel-mustárt, 3 keménytojás sárgáját szitán áttörve és fehérjét apróra vadalva, néhány szál metélőhagymát apróra vadalva, néhány szem caprit vadalva, kevés sót és paprikát elkeverünk 15 dkg Epocával, ha a massa nagyon jól el van keverve, akkor jégre állítjuk, hogy megszilárduljon és használhatkor mint a vaját kenjük a kenyérre.

(4) **Borjúmadárka parajjal.** Kisebb borjúszéleteket jól kiveregetünk, minden egyes szeletre helyezünk egy vékony szelet füstölt nyelvet, azután egy egész kemény tojást. Felgöngyöljük és mindegyiket szállal átkötjük, fedő alatt lábasban egymás mellé rakva és vízzel kevés tejjel öntözve puhára pároljuk. Tálalás előtt a cérnákat óvatosan lefejtjük. Parajfőzeléket adunk fel hozzá.

(5) **Sajtos omlett gombamártással.** 6 tojás kemény habjához egyenként hozzáadjuk a sárgákat és 6 evőkanál lisztet, csipet sót, és forró zsírban vagy olajban lepényeket sütünk belőle ezeket megfőztük reszelt sajttal és felhajtjuk az egyik felét a másikkra. Tálaban egymás mellé rakva gombamártással leöntjük és melegen frissítve tálaljuk.

(6) **Lerakott kel.** A kelt megmossuk, leforrázzuk és így kissé állni hagyjuk, negyedeke vágva Epocával kikent tálaban lerakunk egy sort belőle. Ezután rakunk rá egy sor gyengén párolt rizst, meghintjük párolt gombaszéletekkel, kevés zöldborsot (Meinel-féle negyedkilós doboz) hintünk közé, rá rakunk megint egy sor kelt, megszórjuk apró Epocadarabkákkal, reszelt sajttal és kevés morzsával leöntjük tejjel és addig hagyjuk a sütőben míg az egész jól átforrósodott.

(7) **Részeses barát.** Nem túl vékony tejeskenyérseleteket megáztatunk igen gyengén Meinel-féle fehér asztali borban, kettőt-kettőt Meinel-féle vegyes ízzel összeragasztunk, bemártjuk felvert tojásba, utána szitált zsemlyemorzsába és forró zsírban vagy Meinel-féle olivajban hirtelen megsütjük. Meghintjük vaníliás cukorral, miután itatóspápróan lecsépegtettük és melegen tálaljuk.

(8) **Stefániaszelet.** Laposra kiveregetünk szép egyenlő borjúszéleteket, melyeket szalonával megtűzdelünk. Ezután keménytojást apróra elvadalunk, egy-két tisztított szardellát apróra vadalva közékeverünk, kevés mustárt, sót, borsot adunk hozzá és ezzel a keverékkel megkenjük a szeleteket, felsodorjuk őket, kis nyársakkal átszúrjuk — ha ilyen nem volna, hursapálcákat is vehetünk helyébe — és szép pirosra sütjük.

(9) **Wellington szűszült.** A szűzpecsenyét megtűzdeljük füstölt szalonával és mikor felig átsült, kivesszük a tepsiből, begöngyöljük, előre elkészített leveles tésztába (kész rétes-tésztával is pótolható) és visszatéve a sütőbe készre sütjük. Mindentéle zöldfőzelékkel körítve tálaljuk. Meinel-féle mixed piklet is adunk hozzá.

bakká, magasabbakká kellene hogy tegye őket.

Divatmorzsák

Páris találékony. Ha vonalvezetésben nem is hoz meglepetést, sőt újat sem, kárpótol ezért színből és anyagban.

Anyagban? Feltűnően sok a jersey és a plasztikus mintázott szövet. Sstére csipke, csipke, csipke és csak azután a velour és a fémszálas brokátanyagok.

Heti étlap

Hétfő: Délben: tüdőtaszkásleves (leves tegnapi), kirántott sertésborda zöldbabfőzelékkel, gyümölcs, Meinel-fekete. — Este: karfiol vajas morzsával, Meinel-féle vegyes befőtt.

Kedd: Délben: zöldségleves, lecsó rizszel és kolbásszal, (1) huszárcsók (2), Meinel-fekete. Este: yóghurt, szardíniás vajaskenyér, sajt.

Szerda: Délben: tarhonyaleves, orja ecetetormával, majorannás burgonyafőzelék, tepertős pogácsa, Meinel-fekete. Este: Meinel-tea, Meinel-féle dobozos tonhal, tojáskrém kenyér. (3).

Csütörtök: Délben: Karolin-krémleves, borjúmadárka parajjal (4), sonkáskoeka, Meinel-féle hárslevelű, Meinel-fekete. — Este: sajtos omlett gombamártással (5), szőlő.

Péntek: Délben: almaleves, lerakott kel (6) tatármártással, burgonyasaláta, részeses barát (7), Meinel-féle málnaöntettel, Meinel-fekete. — Este: parajtükörtőjással, vegyes gyümölcs.

Szombat: Délben: savanyú malacleves, Stefániaszelet (8), csokoládéfel-fűjt, Meinel-fekete. — Este: vesevelő reszlt burgonyával, kovászos uborka.

Vasárnap: Délben: gombaleves, Wellington-szűszült vegyes körtéssel (9), hideg gyümölcsrizs, Meinel-fekete, Meinel-féle tokaji asztalibor. — Este: Meinel-tea, házi szendvicsek, Meinel-féle vegyes apró sütemény.

(1) **Lecsó rizszel és kolbásszal.** 1 kiló paradicsomot megmossuk és darabokra törjük, 1 kiló zöldpaprikát szárítól, creitől és a magoktól megtisztítunk, karikára vágva a paradicsomhoz tesszük, hagymát szíron pirítunk arany-sárgára és előbb a paprikát, pár perccel később a paradicsomot is hozzáadjuk és vízhozzáadásával fedő alatt puhára pároljuk. Külön edényben megpárolt rizst tálalás előtt hozzá-

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Benne vagyunk

a munkában most már végig, leg-
alább is így szokta mondani a magyar
ember, ha valami fontos dologban
nagy odaadással merül el. Már pedig
van-e fontosabb dolog a mi dolgunk-
nál, a küzdésünkkel, melyet a nemzet
reményeképpen a magyar ifjúság vé-
gez...

Elrepült a több, mint kéthónapos
vakáció és most már ismét ott ülünk
az iskola padokban, itt állunk az isko-
la tábla előtt és otthon a dolgozó asz-
talunk mellett nap, nap után végezzük
a reánk kimerő feladatokat munkáit.
Elvégezzük jókedvvel, nagy odaadás-
sal, szeretettel és rendíthetetlen hittel
a jövőnk előtt...

Tudjuk, hogy a mi feladatunk szent.
Hisszük, hogy a feladatunk elodáz-
hatatlan.

Reméljük, hogy a munkánk nélkül-
özhetetlen ennek az országnak.

Mindenek előtt hirdetjük, hogy ezek
a feladatok és kötelességek nem tar-
toznak a könnyű munkák közé. Nehéz,
megpróbáltatás, de éppen ezért való ne-
künk, mert mi az erős harcok embe-
reinek valljuk magunkat.

Az erős harcok bajnokai vagyunk.

A küzdelem retteghetetlen harcosai.

A könnyű győzelem nem is győze-
lem.

Mi nem akarunk a könnyű sikerek
felkapott harcosai lenni, mert mi meg-
szoktuk őseink életében, hogy nekünk a
nehézebb rész jutott egy ezred év óta
mindig Európában. A nehezebb, a ve-
szedelmesebb és mégis úgy hordtuk és
viseltük sorskeresztünket, hogy inkább
irigyljék a sorsunkat, mint szánakoz-
zanak fölöttünk. Volt is mindig több
iriggyünk, mint szánakodónk és ma is
az akarjuk elérni, hogy legyen miért
irigyeinknek reánk, legyen miért hinni a
nagyvilágnak azt, hogy harcunk erős,
karunk lendülete jövőt harcol. Ebben
a hitben és tudatban kezdjük el szept-
temberi munkánkat a szebb magyar
jövendőért...

Erdei homály

Erdő közepébe lággyan
mesél a táj,
Titokzatosan sutlog, zenél
az erdei éj.

Vigan, örömtelt ajakkal
dalol a madár.
Az út, mely itt vezet el,
csupa tündéri táj.

Este az erdő közepébe
A madarak dalát
Csengő ritmusú hangját
A természet vig kacaját.

Mind-mind ezt
A mesebeli látványt,
A tündéri szép muzsikát.
Féldöltja az est homályt.

Rátérít a zöld pázsitra,
A csillogó levelű akácra.
Az erdei vad virágra,
A zümmögő bogárkára.

A dalos ajkú madárkára,
Az aranyhajú leánykára.
Rátérít hárszóny takarójára,
Az erdő védő palástjára.

Ez a védő palást,
Mit este látni már.
A neve csak ennyi:
Erdei homály.

Nagy Erzsébet
Női Felső Keresk. II. B. évf.

A mai számmal megkezdjük a nepraji gyűjtések eredményét

A nagy szünidő kezdetén éppen en-
nek a lapnak a hasábjain hívjuk fel
olvasóink figyelmét, első sorban azo-
két, akik vidéken, falun nyaralnak,
hogy a nétről hetre megadott utasítá-
sok és útbaigazítások alapján igyekez-
zenek nepraji gyűjtésekkel megmen-
teni a magyar nép ősi kincsét. Ez az
első kísérletünk, melyet minden nyá-
ron folytatni fogunk már az első esz-
tendőben igen szép eredménnyel zá-
rult. Itt, ezen a helyen meg is kezdjük
a gyűjtés eredményének közlését.

Első alkalommal Szendy Jolán női
felsőkereskedelmi iskolai növendék
eredeti elgondolású gyűjtésének első
részét adjuk közre. Szendy Jolán Ti-
szadob egyik idősebb emberével, Varga
Istvánnal mondatia el falutörténet
alakjában mindazt, amit erről a tisz-
menü községről tudhatunk. Igen érté-
kes helyneveket, tájszavakat és itt, ott
értékes népi foglalkozást figyelhetünk
meg ennek az értékes gyűjtésnek az
alapján, melynek következő számunk-
ban hozzuk befejező részét.

Tiszadob

Szendy Jolán III. ker. isk. tanuló-
nak elmondja Varga István.

Hm. Valamikor nem ilyen vót Dob!
Ha szálas tótok (tutajosok) jöttek a
Tiszán, olyan kanyarodása vót a Ti-
szának, hogy bezzeg háromszor is
meglátják a dobi tornyot. Háromszor
kanyarodott meg Dobnál a Tisza. Mer
ahun most a Hótt-Tisza van, ott is
folyt a Nagy-Tisza. A szabályozás óta
meg hun megtöti, hun szakácsa a
Tögyerdőt. A tornyot is azér látták
háromszor, mert a kálomista templom
a legmagasabb helyen épült épület
Dobon Ezelőtt vizet is csak a Tiszáról
hordtunk inni is. Mégse vótunk tífusz-
ba! Most meg van vagy hét kút, a
grófé meg ártézi! mégis divat a tífusz,
meg a vérhas, meg aztán fáj is töle az
ember feje. Mig szabadon jöhetett-ve-
hetett a Tisza, vót is Dobnak sok vize.
Milyér (Mély ér), Közép-ér, Hő-ér (Elő
ér), Király-ér, In-ér, Indics-ér, Csüllő-
ér, a Kenderes (sok kendert megáz-
tattak itten), Tekeres, meg a Papló-ér.
Ma már nincs meg a Mily-ér, Király-ér.
Ezekbe isc sak ritkán akad egy kis
potyka. Mert bizony Zsidó irnel, meg
Farnokhél is kisarkantyúzták a Tiszát.
Mer bizony nyócvanba a karcagi vá-
sárra idesapam ladikon ment. Akkor
vót a nagy árvíz! Nem amitül most
ijedezzünk, ha kijön a kubikba a víz.
A Horgoló, meg a Lapos, meg a Pok-
los, meg a Zsidó-fenek, Süllyedés, Vag-
zúd ennek az árvíznek a nyomán ma-
radt a határba. Ezek olyan mocsár-
félék, mer nyáron kiszárad, oszt terem
is benne valami, ha idő jár rá. Az igaz,
hogy csinált halmot is, csak azt tudom,
hogy az Akasztó-halmon akasztófa állt.
Van ám még több is Vajás-domb, Két-
ökör halom, az Urkom part is nagy
domb. A Kunhalmokba meg még el-
ásott agyagfazikák is vannak, amit a
kunok itt hagytak. Csak amolyan má-
ztlanak.

Hm. valamikor a Gárdonyba kaná-
lis vót! Az is elpusztult, mert nem vi-
selték gondját. Még Aladár gróf épít-
tette, legelőt öntözni. Most is van egy
olyanfélé a Rejébe, ahun összegyűjtik
a vadvizet.

Bizony jó lenne a Tiszára hídi Nagy
lassan mozogunk a Telekre, meg a
Sózóba a hídon. Hát még télen, mi-

kor zajlik a Tisza. Hiába vinnénk egy
kis kramplét Miskócra eladni. Ha oda-
át rekeggyünk, hát jöhessünk haza
Tokajnak, ahun van híd. Egy hétbe is
belekerül mig haza vegögyünk, oszt a
kramplé ára is majnem elfogyik.

Ezelőtt a jószágot gémeskutra haj-
tottuk itatni az meg kérem csak a Tu-
busnál, Hannel előtt meg a Bótháton
vót. Mára meg az Ujtelepen is majd
csak mindenkinek van kerékes kútja.
Van vagy 10—11 ezer hód szántó-
föld. A többi legelő, mer szikes a föld.

Bizony, a tél elíg szigorú erre, hogy
29-ben minden búzánk kifogyott. Nyá-
ron meg bizony meleg van az aratás-
kor. Azt mondják, hogy 37% is van
még pedig árnyékba.

Jobban megtgyuk jósolni az időt,
mint a rádió. Nem huszonnégy órára
mondom én meg, ha Médárdus napján
nem esik, nem is lesz negyven napig
eső. Eső lesz nemsokára, ha Munkács-
nak iccaka villámlik, ha Lucrul át-
hallaccik, hogy jön a vonat, ha a tyúk
póckol, hogy ha a tokaji hegyet lehet
látni, hogy pipál, a sárgarigó korán
reggel a kiskertbe füttyül, ha nagyon
száraz a tenyerem is eső lesz. Hát még
ha a fecskék szárnyokkal csapják a
födét. Osztan akkor is eső lesz, ha le-
gyek nagyon vágják a jószágot. A sok
hangya is esőt jelent, ha a só a pita-
ba megereszkeedik. A feleségem is mon-
gya az esőt, ha lágyul a tiszta a keze
alatt, meg ha macska nagyon mosdik.
Én is látom, hogy eső lesz ha az új-
ság (újhold) sorolja csurgóra áll, meg
osztán a nap is felhőbe nyugszik ilyen-
kor. Még a hal is cikázik, ha esőt vár.

Egiháború lesz, ha a jószágok igen
jácának, cikáznak, a varnyúk a földet
csapják, oszt úgy repülnek tovább, a
Tisza színe megváltozik. Hát még ha a
tehen fejéskor hátrarúg? Még nyáron
is hideg szél lesz.

De a jó időt is megtudni ám, mer a
vadliba északnak repül olyankor, a
dadai harangszó meg úgy hallik, mint
ha a szigetbe húznak. Sok-sok az erdő
most is, de ezelőtt több vót a éger-,
meg az akáca összesen. Az igaz, hogy
most sok az úton az akáca meg az
eperfa.

De sok szép nevű erdőnk is van!
Tögyerdő (most itt van a legtöbb
tögyfa (Öserdő) az a legrégebbi. Kis-
sózó, Nagysózó (valamikor itt rakták
ki a sót a tutajrul) Bárányszék (itt
van jó kaszáló) Zátony, Szentek erdeje,
Tatárjárás. (Itt biztosan jártak a ta-
tárok). Negyvenkilence az oroszok a
tögyerdőbe tanyáztak, onnan sarcolták
a kőszéget.

Sok vót ezelőtt a nádas is a határba!
Benne a sok ritifarkas, róka, a temér-
dek vízi madár. Nemes kőcsag is sok
vót. Forintot is atunk egy tolujéer.
Meg is gazdagodott belőle Mile. Útüle
vettük mind, mer csak ü császkaált utá-
na. De bizony Gesztinek is jó búvója
vót a nádasba. A Vagzugba dugta el a
tehenet, lovat meg egyéb sok-sok el-
kötött, elhajtott jószágot. Derék egy
ember vót! En is láttam, mikor mán ki
vött terítve a községháza udvarán. A
Szedin kútnál az ü nyársából nyött
az a hatalmas szomorú fűzfa.

Bizony most mán csak kevés mód
terem. eltűntek vele a vízlamadarak,
farkasok, betyárok, el az a furesa
madár is, amit kára (karó) katonának
híttek. Az olyan vót, hogy a hátusó ri-
szin vótak a nagy hosszú lábai. Nehe-
zen is tudott szárazon mozogni. Pihen-

ni meg úgy ültek a nagy magos fákra,
mint a huszárok a nyeregbe. Ezr híj-
ják őket így! Igen szerették ám a ha-
lat. Szegények még a partra is kime-
nekültek előlük.

Most így szabadon csak nyul meg
róka van. Nagy vadja csak az uraság-
nak van (őz, dämvad) fácán is sok
van.

Lehet azírt tanálni gémet, száresát,
búvármadarat, vadkacsát, még vadliba
is megtanyázik. Egyéb bizony nincsen.
De ne lenne a szűnyog se, mer bizony
hideglelés tülle az ember.

Ki tudja mikor nevezték el Tiszadob-
nak. Egy 1300 nem tudom hánybúli
származó írásba az van, hogy két falu
is vót a helyin. Az egyiket Dub-nek
hítták. Ezerhétszáz körül meg mán
mind a kettőt Dobnak, mint Hajdú vá-
ros vót elnevezve. Amióta mink emlé-
kezzünk, Tiszadob a neve hivatalosan.
Csak régi falu az biztos, mert már Ár-
pád apánk előtt is laktak itt, mert itt
is van egy darabon a Cseszárka
(Csörszárka) a Hótt-Tiszánál van a ví-
ge, ahun két ágra szakad és a közibe
levő területet Földvárnak nevezik.

Nagy-nagy temető ez a falunk. Akár
merre ás az ember, mindenütt tanál
csontokat, de még koporsót is. Ugy
mondják, hogy a török világba fel is
gyütötték az egész falut. Később meg
vagy három éven keresztül a németek
háborgatták.

Vagy kétszáz éve nagy kolera jár-
vány vót. Akkor igen sokan meghaltak
csak egy hét alatt is.

Emlékszem rá! 96-ban egy vín ha-
lász nem halat, hanem egy reitenetes
nagy csontot fogott. Azt mondták,
hogy mamuth fej vót. Csak az agya-
rai vagy nyócvan centire vótak egy-
mástúl. Máskor is fogtak nagy csont-
okat, de ilyet sose.

Hát bizony a régi házak helyibe is
újak kerültek, mert vagy kigyult a
zsúptető, vagy bedült a sóvínyre ta-
pasztolt sáródala. Meg osztán gango-
sabbat is íptettek mán a fiatalok. Csak
a téglából épült községháza, az igen
rég. Hát még a csárda, mellette az
állás (a régi világban az uraság hoec-
mánya vót a csárda, az állás meg az
utasoknak nyújtott pihenő helyet). A
kis kastély is régi. A nagykastélyt meg
nyócvanötben építették iarófi. Ékölsük
nyócvanötben kezdték ípteni. Osz két
évig feszt íptették, de van is rajta sok
torony. Ha jó az idő messzi rúla,
Messzilátóval meg a látrát is meg-
lehet látni. Gyönyörű ám a rózsakert
is, meg a pisz pangokból kinyitit angol-
park. Tette a szipsigít a sok szoba,
meg szökőkút, de hogy Gyula gróf
meghalt, hát mindent eltűntek. A Tu-
bus is igen régi, mert ezelőtt dőzsmát
gyűjtöttek bele, most csak lomtar, meg
galamb sok tanyázik benne, azír is
híjják Tubusnak.

Ezelőtt csak kálomista magyarok
laktak Dobon, de az uraság felvidék-
ről hozott eseléggyei kisöbb megre-
gettek, itt családostak meg, de a
nevek azír csak Brudnyák, Kosztrub,
Holoda, Mikula, Rémiás, Matiszku,
Tomku, Huresik, Nyiresák, Kundráth,
Demcsák, Mihálsik, Prion. Hej a régi
szíp dobi magyar nevek: Metzö, Zöldi,
Zászlórtató, Süldö, Kocsi, Czeglédi,
Nyitrai, Czagán, Sárközi, Zombor, Je-
nei, Kánya, Kenderesi, Kárakos, Pa-
rásó, Györfi, Vízkeleti, Pataki, Szondi,
Véres, ezek a családok bizony vagy ki-
haltak, vagy elköltöztek, máma leg-
többen vagyunk Porkoláb, Szabó, Va-
ga, Nácsa, Kanyok, Oláh, Szendi, Han-
da, Bódogh, Száraz, Kiss, Kovacs, Tóth
Hajnal, Mészáros, Sallai.

Rádiózó majom.

Nyáron az erdőn

Még alig pirkad a hajnal,
már felhangzik a madárdal.
Amott egy szép rigó füttyül,
Felettem harkály kopácsol.
Nem messze a patak parton.
Ozek legelnek a fűvön.
Aztán isznak a patakban.
Tovább állnak jólelkötten.
En is lassan tovább megyek.
Amerre a patak vezet.
Végre egy hidalat talállok,
A túlsó partra sétálok.
Oly gyönyörű a természet.
Nézésével be nem telek.
Oly jó lenne itten lakni.
A természetet esodálni.
Hallgatni a vadgerle bűgását.
Mikor szerelmesen hívja párját,
Vagy nézni a faóriást,
Hogyan alkot lombóriást.
Szép lenne itten az élet.
Körös-körül a természet.
Mennyi pompás virág nyílik.
Mindenféle színben van ill.
Szép a pillangók serege,
Röpdösnék egymást kergetve,
A levegő oly illatos.
Töle a fejem mámoros,
El is alszom ottan nyomban.
Isten adta ósvadonban.
Álmodom gyönyörűeket.
Szinte rossz, hogy felébredek.
És ijedten nézek körül.
Mert lassan-lassan sötétül.
Szinte fáj, hogy el kell válnom.
S a természetet otthagynom,
Sietve útnak indulok.
Mert hisz már az otthonom.
Sokszor vissza száll ide emlékem,
Ez erdei sötét soha nem feledem.

Bakó István.

Kiássák a római Colosseum alap-építményeit

A római emlékművek főigazgatósága újra megkezdte a munkálatokat, hogy befejezzék a Colosseum arénájában azokat az ásásokat, melyeket 60 esztendővel ezelőtt az akkori közoktatásügyi miniszter, Baccelli kezdte meg. Az ásások révén betekintést fognak nyerni a színházak technikai szervezésébe.

Baccelli idejében ásások feltárták a közép folyosókat, melyek összeköttetésben állanak az oldal folyosókkal és az oszlopokat, melyek az erős boltozatokat tartják. Ezeket a boltozatokon terült el az aréna szintje. Meg lehetett állapítani, hogy vonták ezeken a folyosókon magasba a gépezeteket, amelyek a raktárakból felhúzták a színházakhoz szükséges kellékeket.

A most megkezdett ásások folyamán 1748 négyzetméter eddig eltemetett területet akarnak feltárni.

Bús az anyám

*Édesanyám miért vagy oly bús?
Mi bajod?
Gyöngye vállad nagyon nyomják
A gondok?*

*Miért olyan felhős, borús
Feltér homlokod?
Mondd hát anyám, kedvesem
Hogy — mi bajod?*

*Imádkozunk az Istenhez
Megsegít ő meglátod,
Nem lesz borús fehér arcod
Elsimulnak a gondok!*

Kelemen Rózsa.

Erzsike ujságja

Irtta: Csernus Katalin.

Van egy kedves kicsi ujság
Gyermek-lap a neve,
A „Debreczen” ujságjának
Ez ingyen melléklete.

Minden vasárnap megjelen
Ez a kedves kicsi lap,
S a kis Erzsike örül nagyon
Ha apától ilyet kap.

Apukának jár az ujság
S mellékletét Erzsike kapja
Hálából ezért Erzsike
Leckéjét jelesre tudja.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!
Ismét küldök két verset, ha jók, akkor tessék szíves lenni őket kis lapunkba kitenni, ami nagy örömet okozna nekem. Maradok tovább hű munkatársam.

Bakó István.

Ugyátszák a sok-sok boldog diák és diákleány nagyon kifárasztotta a jó öreg vakációt, s így pihenőre tért. Most nekünk kell dolgoznunk érte.

Tölem is elszállt... Hazajöttem. Ismét kezembe veszem a tollat. De jól esik ismét dolgozni vele. Mert, hogy őszinte legyek csak egy-két levelet írtam.

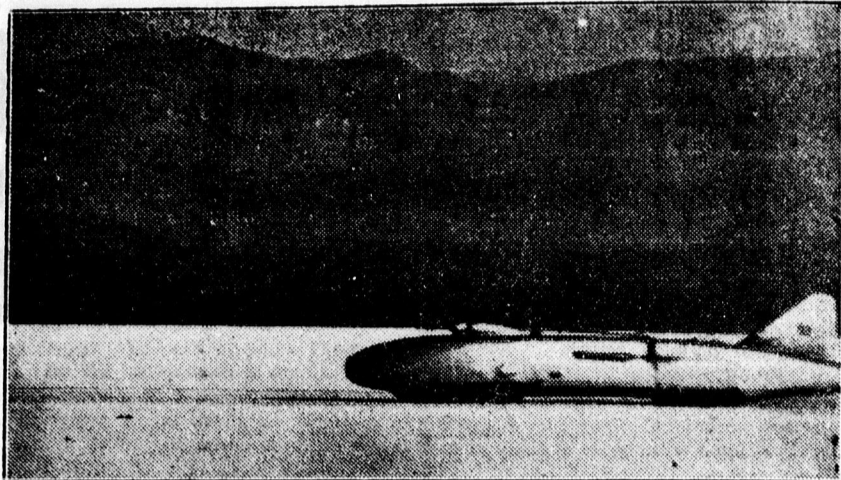
Kedves Imre bácsi, talán még tessék emlékezni, hogy a vakáció elején küldtem be egy kis regényt, mely a napi lapba még nem volt való, a kicsibe pedig már nem volt való.

Most arra kérem kedves Imre bácsit, írja meg, hogy mikor mehetnék érte a kéziratért, mert mint első munkámat, szeretném emlékként megőrizni. Hiszen később minden kedves, ami „első” volt.

Remélem, hogy a következő jobb lesz.

Maradok kiváló tisztelettel és szeretettel:

Kémeri Nagy Kálmán.
Üzenet: Szerdán délután a szokott időben a kiadóhivatalban átvehető a füzeted. Várom többi kéziratodat.

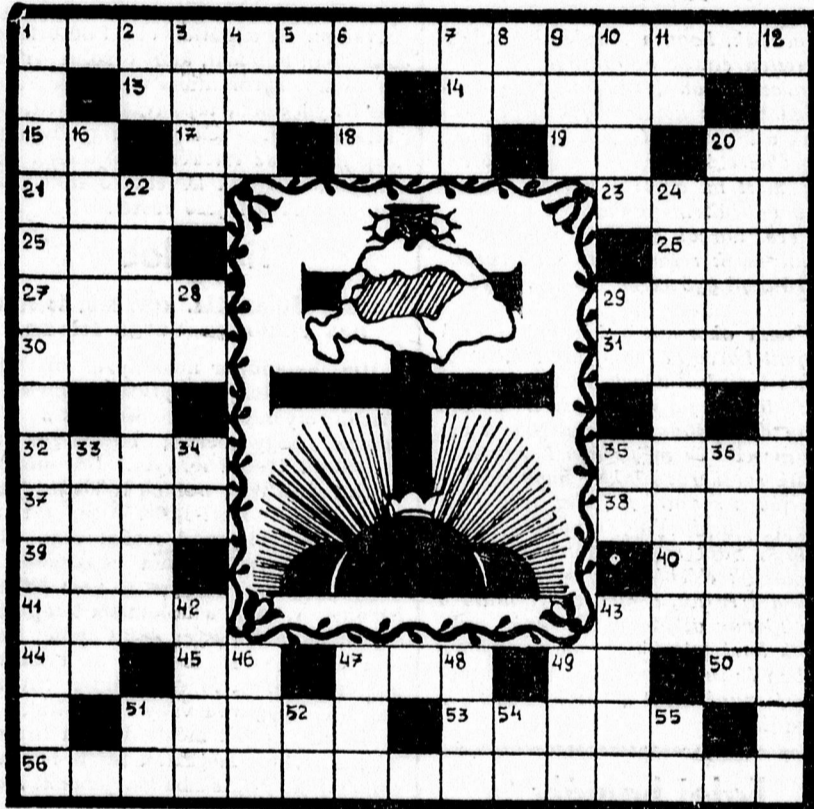

Eyston kapitány 555 km-es sebességgel száguldó versenygépén, melyet világrekordot állított fel.

Mindenkinek szóló üzenet. Akik a nyár folyamán néprajzi gyűjtési munkát végeztek és van közlésre feldolgozott állapotban ilyen munkájuk —, azok hozzák el, vagy küldjék el Imre bácsi címére.

E heti könyvjutalmat Szendy János, Horváth Boldizsár, Huszár Attila kapták. Jutalom könyvüket átvehetik szerdán délután négy és öt óra között lapunk kiadóhivatalában.

— — —

TERVEZTE: GYÖNGYÖSI PETHES ANDOR.

A keresztrejtvény megfejtéseiből beküldendő a vízszintes 1., 56. és a függőleges 1., 12.

Vízszintes sorok: 1. Olasz festő (1266—1337). — 13. Ósítaliai istennő. — 14. Keresztény presbíter (280—336). — 15. Egyiptomi napisten. — 17. Latin költő. — 18. Villa. — 19. Az őn vegyjele. — 20. „Gém” mássalhangzó. — 21. „Vagy” németül. — 23. Ilyen mechanikai is van! — 24. Latin házi isten. — 26. „Számkivetés” franciául. — 27. A görögök hadistene. — 29. „Kutya” németül. — 30. Szülő. — 31. Rendjel, kitüntetés. — 32. „Firos” németül. — 35. „Majom” idegen nyelven. — 37. Alger egyik departementja. — 38. Azonos magánhangzók. — 39. A Duna mellékfolyója. — 40. Rudyard Kipling regénye. — 41. Angol külügyminiszter. — 43. Papagályfajta. — 44. A tantal vegyjele. — 45. Francia költő. — 47. Ujság. — 49. Görög betű. — 50. E. C. — 51. „Zamat” franciául. — 53. A zsiráfélékhez tartozó emlős. — 56. Lumière-féle természetes színű fotografálás.

Függőleges sorok: 1. Olasz regény-és drámaíró (1850—1910). — 2. A természetben észlelhető sugárzás. — 3. „Állat” németül. — 4. Hajófar. — 5. Francia általános alany. — 6. Ének. — 7. Tornaszer. — 8. R. R. — 9. Szerbiai város. — 10. Középeurópa legnagyobb folama. — 11. Az osmium vegyjele. — 12. Olasz író, nevét A szív c., világhírűvé vált ifjúsági regénye öröklötte meg. — 16. „A” dúrván örölt búza. — 20. „Nagy” franciául. — 22. Így hívták Rousseau montmorency-i lakóházát. — 24. Történeti vált szólamód. — 28. Francia bírtokos névmás. — 29. ... rizont. — 33. Az aranyésikos tengeri keszgehal olasz népies neve. — 34. A hidrogén és a nitrogén vegyjele. — 35. Pára (?) — 36. „Csinálni” franciául. — 42. Római császár. — 43. Vissza: gondoz. — 46. A porcos vérteshalak közé tartozik. — 47. Több pápa neve. — 48. Amerikai angol költő. — 49. Csoport. — 51. Sziámi bronz aprópénz. — 52. „Mura” mássalhangzó. — 54. Kálmán László névbetű. — 55. Balzsam.

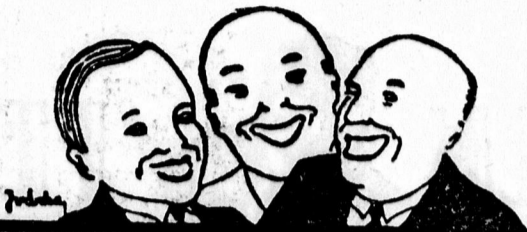
Megfejtőinkhez!

A „Gyermekek Debreczenje” 1938 szeptember hó 11-iki számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Salvatore Farina.
Miguel de Unamuno.
Steinitz Wilhelm.
Andera Sansovino.

(Gy. P. A.)

LUDAS

MATYI

A búcsúztató

(Karikatura.)

Írta: Szabó József Sándor.

(Borissza Péter a Bormegállapító Bizottság elnöke és Kadar Bálint al-elnök egy évtized óta haragban vannak egymással. A harag valóságos „belső titkos” harag, mert egymásra utalásuk nem engedte soha, hogy kifejezésre jusson. Ennek a „belső titkos” haragnak tulajdonképeni indítókai az irigység volt, amely a másik kisebb-nagyobb erkölcsi és anyagi sikere nyomán fakadt, no meg a féltékenység is, a másik „közéleti” szereplésével kapcsolatban. Együttműködésük semmi áldást sem hozott a közre, mert életük állandó versengés volt a hön óhajtott népszerűségért. A versengésben néha túl is lőttek a célon és a „nemes verseny” néha a gyerekeség színvonalára süllyedt, de ök mit sem törődtek a sorozatos baklövészekkel, mert mindennél fontosabb volt a másik tullicitálása minden vonalon. Mellesleg: működésüket szívből jövő közröhej kísérte, a hön óhajtott népszerűség helyett.)

Végül is Borissza Péter kidőlt a küzdelemben: nyugalomba vonult. Kadar Bálint az alelnök búcsúztatja a diszközgyűlés előtt. Soha nem végzett még felauatott nagyobb ambícióval, mint ezt.)

Igen Tisztelt Közgyűlés!
Szomorú hírt kell bejelentnem: nagy csapás, — mondhatnám gyász, — érte egyesületünket. Borissza Péter, a Bormegállapító Bizottság örökös tagja elhagyta elnöki székét, hogy a jól megérdemelt nyugalomban pihenhesse ki emberfeletti fáradságait. Annál is jobban átérzem ennek a ténynek a súlyát, mert azt az egyesületet érte ez a súlyos veszteség, amely egyesületet 15 év alatt én alapítottam és amely egyesületnek a sorsát mindenkor szívemen viseltem. Nagy, örösi nagy volt Borissza Péter egyesületünk eddigi vezetői között; ő volt talán a legnagyobb: Borissza Péter megértette azokat az intenciókat, amelyek előttem annak idején az egyesület alapítását szükségesnek látszóvá tették. Igen, Borissza Péter mindenben az én direktíváimat követte, bár ő volt az elnök és én csak alelnök. Meghatódottan gondolkodtam arra a nemes egyszerűsége, amellyel Borissza Péter tanácsait mindenben kikérte s arra a bölcs alázatra, amellyel véleményemet mindenkor ellentmondás nélkül akceptálta.

Sokat, nagyon sokat vesztett egyesületünk a Borissza Péter távozásával, de talán legtöbbet vesztettem én, mert nem akadt még egy ember működésével, aki annyira megértette volna, annyira magáévá tette volna önzetlen törekvéseim osztatlan — közéletiségét.

Igen, tisztelt közgyűlés meg kell az elismerés zászlaját bajtanom az előtt a férfú előtt, aki fáradságot nem ismerve segítő társammá szegődött megfeszített munkában. Előrehaladott kora nem volt akadály a sokszor emberfelettivé nőtt küzdelemben, bár én — korára tekintettel — kímélni igyekeztem őt a nagyobb és felelősségteljesebb munkák végzésétől, azonban mégis elmondhatom, hogy ő mindenkor kivette részét a szervezés és adminisztráció nehézségeiből és tehetségéhez mérten minden lehető elkövetett a közös munka kivételének érdekében... Igen, az az eredmény, az a siker, amely végül is munkánkat koro-

názta, nagy, igen nagy százalékban az ő érdeme.

Szép pályát futott be Borissza Péter. Nem beszéltem most élete kimagasló pontjairól, élete fénylő állomásairól, nem beszéltem közéleti sikereiről sem, most csak egyesületünk elért sikereiről beszélek. Mert itt tudott Borissza Péter maradék nélkül érvényesülni. Hálát adok a Sorsnak, hogy a munka dandárja idején egy oly munkatársal oldott meg, mint ő, — de ezzel szemben ő is sokszor hangsúlyozta, hogy nem tud eleget hálálkodni a Gondviselésnek, hogy szaktanácsaim révén oly működési területhez jutott, ahol adottságait maradék nélkül kiélhette.

Büszke vagyok Borissza Péterre tisztelt közgyűlés, mert Borissza Pétert én vezettem rá arra az útra, amely út úgy őt, mint egyesületünket oly dicsőségesen szép eredményekhez juttatta.

Bámulatos, hogy oly nagy ember, mint Borissza Péter, néha a nehézségek láttán mennyire megtorpan. De megtorpanása csak pillanatnyi volt, mert hála a Gondviselésnek ott álltam én eme nagyszerű ember oldalán a megpróbáltatás nehéz perceiben, hogy érthető emberi gyengeségét a kritikus pillanatokban gyámolítsam,

.....

BUGYI SÁNDOR
lovát vett

Csakugyan lovát kellett vennem, mer a Tündér a múlt héten mindig trájkkolt. Oszt erről a csinytevisírül le nem tultam szokadni, pedig ugyancsak raktam lefelé a dufla napszámot a farka tövire az ostornyéllel.

Az új lúnak Csinos a neve. Jó gazdája vót ennek, mer minden koesma előtt megáll. Ippog úgy tuggya ez is a mórest, mint ahogy a kutyákba buldogult szegény Nyalka tutta. Haj a vót csak a jó lú!

Ez is engedelmes. Az ostorho is hozzá van szokva. Nem nagyon mirgeskedik, ha végig hajtok a girincin. A szinát azomba megenné, ha vóna, de a gyalúforgácson nem nagyon kapkod, pedig ingyér kaptam nagy ponyvával. Szerencsére a szomszéd eperfájárul átalnyúlik egy nagy ág, ezen elragódik hónap dílig, azut maj keritek neki ekkis takarmánt.

Tennap mentem ki véle először a piacra. Oszt mingyá láthatott vóna egy szíp történetet, ha jobban sejtene a hályog alúl, mint ahogy sejt. Mer ahogy közel hozzánk nyargal egy megveszekedett ótó, hát ehen riasztja, düli-borította maga előtt az emberi nemzetet. De még a vót oszt a valami, hogy amint szidom a bolon gusztusát annak, akki ezt az ördögsekeret feltanálta, hát akkor veszem észre, hogy nemcsak a tisztelt úr nyőszőrdő a földön, akkit az ótó sárhányója felborított, hanem egy kétkerékű kölyökszekér is, akkin nyereg van, oszt ipp olyan a mint akkit lábball hajtának, mán hogy bicikli, csak hogy szuszog is, köpköd is. Ahán, most látom mán, hogy motorbicikli ez, egye meg a fene, azír motyogor. Előbb nem láttam én eztet, oszt hírtelen arra gondoltam, hogy ez az ótó tisztára viselős vót, oszt most a zökkenéstül megellett, azír szuszog át a fia.

munkában lelankadt akaraterjét meg-edzsem s a további nemes küzdelemre sarkaljam. És... ösztönzésem eredményel járt, büszkén mondhatom!

Ismerem emek a dicső egyesületnek minden megmozdulását, hisz én alapítottam 15 év előtt; szívemen viseltem sorsát, nem önző érdekből, de a nemes és nagyszerű cél érdekében és büszkén mondhatom, hogy Borissza Péterben egyik legnagyobb elnököt vesztette el az egyesület.

S most midőn búcsúzom a volt elnökötől, mint alelnök, egy fontos, nagyon fontos momentumra hívom fel az i. t. közgyűlés figyelmét. Borissza Péter nyugalomba vonulásával megürült az elnöki szék. Nagy és magaslatos feladat vár az i. t. közgyűlésre: az elnöki méltóság betöltése... Én nem akarom mindennél többre értékelt ítéletüket befolyásolni, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy ettől a választástól függ egyesületünk további sorsa... Jól vigyázzanak tehát uraim a választásnál... Olyan elnököt választanak, aki az egyesület sorsát szívén viseli, aki nem önző érdekből, de a nemes és nagy cél érdekében törekszik erre a méltóságra...

É bízom uraim bölcs választásukban...

Na de mégse ipp így vót a dolog, mer ahogy kéceer egymásután megvakarta az a tisztelt úr a püspökfalattyát, akkit az ótó elűtött, mingyá felkavarodott a vaseskő hátára, oszt úgy elnyargalt, hogy tán még most is szalad. Azír esett ez így meg, mer aszongyák, hogy az ilyen vaseskő bendzint szopik, oszt szörnyű nagy ettül benne a fürgeség. Na hát elég baj az, egye ki a fene, mer ez is sok galibát csinál, el is kék eztet tiltani az utcán való szaladgálástul.

Még nagy szerencsénk vót oszt a lúval, hogy minket el nem gázolt az a megvadult ótott szekér. Egyéb bajunk nem történt, csak megjöttünk. Én oszt ijjeccsigrül meg akartam húzni a szalmás üveget, de ehbe se vót közsönnet, mer odahaza a koros kordoványom, mán hogy az öreg feleség, tívedisbül-e vagy kizsakarva, pájinka helyet petlóriomtól töltött az üvegembe. Persze csak egy kortyot nyeltem le belőle, a többit kiköptem a polámból. Siettem oszt Gülükk úrho, akki ezeltől a bábak bótossa vót. Ő mindig tart himmi-hummi jó gyógyító italo-akat dugaszba. Mingyá kirtem is tülle ekkis vadvizet, hogy a számat kiöblögethessem a petlóriom után. Adott is, de e nem vót elég az öblögetésre. Sok lecsúszott belőle a torkomon. Aszontam oszt neki, hogy mondok mámmeg az angol keserüt próbájjuk meg. Meg is próbáltuk, csak hogy elébb ekkis kölyöktörténelem atta elő magát. Mer mír azír, hogy az inas fekete pofával jött fel a bótba a pincéből. Különösen a szája szile vót fekete. Persze nevetünk szörnyen. Gülükk úr meg rákiáltott, hogy aszongya: hát te hun a keresztanyád bírodalmába jártál Szerencsenyországba? Az inas nem szólt semmit, csak meresztette a szemét. Gülükk úr azut aszonta neki, hogy aszongya: te disztófulu, te tintát ittál, pedig pájinkát akartál inni, de el-tívesztetted az üveget!

— Nem ittam én főnök úr kfrem, csak megkóstoltam, aszongya.

— Igen, csak megkóstoltad, de mír kóstoltad meg?

— Hogy elég fekete-i még. Lőkte a

szót a kölyök. Gülükk úr meg lőkte ütöt jól kápen. Mer kiderült, hogy csakugyan pájinkát akart inni a fiú, de Gülükk úr tintásüvegeket csempészett a helyibe, hogy megcsíphesse. Hát így meg is csípte. Rígen gyanús vót a fiú viselkedése, azír esalta így törbe Gülükk úr.

Na adott oszt az angolkeserüből ennyihány bábgyűszűvel, akkítul olyan jókedvem lett, hogy amint a nyári egyetem olasz hallgatói a bót előtt elmentek, mer a Nagyerdőre igyekeztek kifelé, hát én elibök pattantam, oszt eljártam a tisztelőkre a löcsánéot. Szörnyen teccett ez az olasz deákoknak, meg is tapsoltak úrta. Az oda gyűrődött sok ember meg nem csak engem éjjenzett, hanem azt is kiabálta, hogy aszongya: muszáj inni!

Na persze szóból ért az ember, így oszt benyúltam a zsebbe, oszt mes-meg jól meghúztam a szalmásüveget, mer mán teli töltte Gülükk úr angol keserűvel.

Erre újra csak ezt kiabálta mindenki. Én is ordítottam, ahogy csak a számon kifért, hogy mondok: muszáj inni!

Eccer azomba ódalba lők Gülükk úr, hogy aszongya ne azt ordítsam, hanem aztat, hogy: éjjen Mussolini, mer aszongya más is azt kiáltta.

Csak olyan jó az azír instálom, de azír szívesen kiátom én aztat is, mer szörnyen teccik, hogy annak a derik olasz miniszterelnök úrnak mán csak a neve is aszongya, hogy muszáj inni. Hát ha muszáj, é iszok is. Mír ne innék, hisz akkor is iszok én, mikor nem muszáj. Ayal újfent meghúztam az üveget, oszt folytattam a löcsánéot. Eltáncolom én ezt még az olasz diákok előtt is, mer hogy úk is ellátogattak ide ehbe a mi szabad királyi Debrecen városunkba a nyári egyetembe. Ott vótam az állomáson a Csinossal, mikor írkeztek, aztán a löcsöt fascilista módra magosra tartottam előttük. Mer hogy szívesen láttuk mink őket nagyon.

TISZTÍTÓBAN.

— Kisasszony, kérem, van valami tisztítószerük, ami eltávolítja a csokálló ruzst?

DEBRECENBE KÉNE MENNI.

Arisztid gróf a robogó gyorsvonat folyosóján megkérdi a kalauztól:

— Mondja csak bacháom, mikoché chünk Gyóchbe?

— Kérem, ez a vonat nem Gyóre, hanem Debrecenbe megy, — feleli a kalauz.

— Hallatlan, — mondja felháborodva Arisztid — én Góchba váltottam jegyet és maguk mégis Debrecenbe visznek?

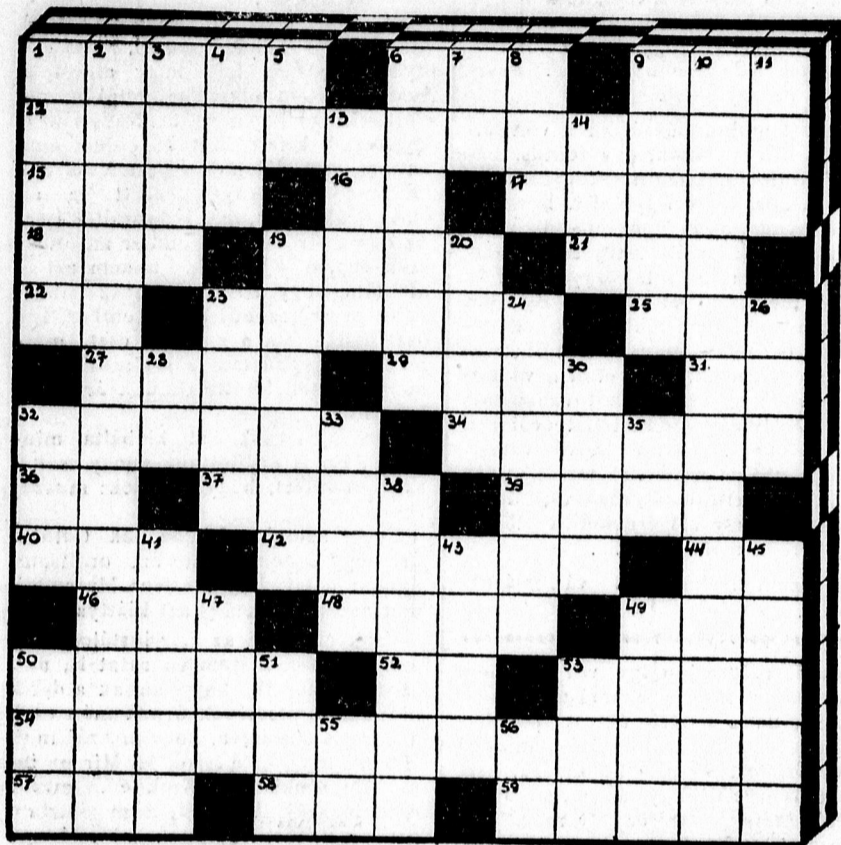
REJTVÉNYEK

FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Ez már csak könnyű lesz... ?

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszú sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Női név.
6. Erdélyi város.
9. Becézett női név.
12. Orosz matematikus (1793—1856), a „nem Euklideszi geometria” megalapítója.
15. Az első gyilkos.
16. Római pénz volt.
17. Szín.
18. Mint — németül.
19. Becézett férfinév.
21. Turfűszó.
22. Pató Dániel.
23. Ragadozó állat.
25. K. N. G.
27. Ázsiai tó.
29. A mulatóhely.
31. Kettőzve: divatos játék volt.
32. Fohász és betegség jele.
34. Női név.
36. Debreceni paripa.
37. Szalmatörök.
39. A germánok írása volt.
40. Fehérnemű.
42. Jel — latinul.
44. Hullanak a könnyei.
46. Észak-európai nép.
48. Ucca — angolul.
49. Az egyik oldal.
50. Mindenható.
52. Cár — mássalhangzói.
54. Indiai tartomány.
57. Zeus szerelme.
58. Becézett Mária.
59. A Hold és a vadászat ismtennöje a görög-római mitológiában.

Függőleges sorok:

1. Megyer.
2. Norvég sarkutazó (1882—1928).
3. Egyiptemi szent madár.
4. Him állat.

5. Az actinium vegyjele.
6. Építési anyag.
7. 365 vagy 366 nap.
8. Azonos mássalhangzók.
9. Az állatkör egyik csillagképe.
10. Füstösképű országjáró társaság.
11. ... — Sophia.
13. Németországi folyó.
14. Lakat.
19. Finom sült tészta.
20. Vissza: a Nilus jobboldali nagy mellékfolyója Abesszíniában.
23. Görög esel Trója alatt.
24. Két szó: pocsolya és karó.
26. Portugál gyarmat Indiában.
28. Napisten.
30. Tér — németül.
32. A 45 függőleges beceneve.
33. Olaj.
35. Ismeretlen adakozó.
38. Vármegye.
41. Akadályozó.
43. Vissza: ázsiai állam.
45. Női név.
47. Uj — németül.
49. Cseh cipőgyáros.
50. Női becenev. (Ugy-e Ibolya?)
51. Nádor — mássalhangzói.
53. Dohányzik.
55. Visszás aroma.
56. Sulyok Dénes.

EHETI DIJAINK:

6×1—1 kötet könyv.

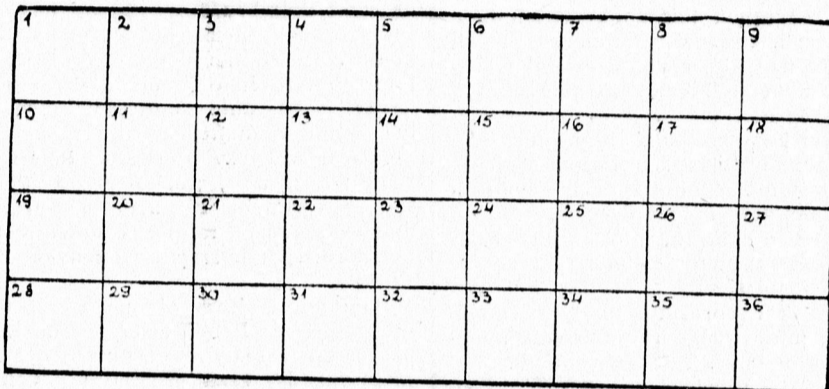
37. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:
Foglalkozás:
Pontos cím:

Szállóigék a magyar irodalomból

11. Petőfi Sándor (1823—1849).

Sorozatunk tizenegyedik fejtörőjét Petőfi Sándor „A király esküje” című költeményéből vett szállóigévé lett idézet képezi. (Megfejtésül ez küldendő be!)

MEGHATÁROZÁSOK:

1. Orvos kezeli	1 2 9 20 31
2. Alkohol	3 4 8 10 11
3. Vivát!	5 6 12 25 21
4. Országválasztó	7 32 33 35 34
5. A Hunyadi-fiúk neve-
löje volt	14 15 16 17 18
6. Felvidéki város	22 28 19 24 32
7. Telefon-szó	27 28 29 30 13
8. Dánom — ikerszava	36 23 21 13 26

A meghatározások értelmében állítsunk össze nyolc ötbetűs fogalmat s a fogalmak betűit írjuk be a fenti ábrába! A számok azt jelentik, hogy a megfejtett fogalmak betűit melyik kockába kell beírni! Ezután 1—36-ig olvassuk össze a betűket s már meg is van a rejtélyes idézet!

Csak úgy mondom, hogy

... lapunk 1938. szeptember 11-iki számában megjelent rejtvenyek helyes megfejtése a következő:

Még egy csokor földrajz!

Haltiotunturi.

Mohácsi sziget.

Malakka-szoros.

Arafura-tenger.

Szállóigék a magyar irodalomból:

Nem írok, nem olvasok.

En magyar nemes vagyok!

Betűrejtvenyek: 1. Miskolc. 2. Kisiparos. 3. Szünjel. 4. Bőségszarú. 5. Verekedés. 6. Elpáhol.

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »Rejtvényfejtők figyelmébe« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.
5. Könyvjutalmakat hétfőn délután 3 órától esztörtök este 6 óráig, a nap bármely szakában átvehetők lapunk kiadóhivatalában. Aki a jelzett időpontban a nyert könyvet át nem veszi, arra később igényt nem tarthat!

Betűrejtvenyek

1.
c
isme

2.
Pocskondiáz.

3.

V
A csepeg

cs=sz

4.
Buta láb

Kik ezek?

A Debreczen rádióműsora

1938 szeptember 18-tól szeptember 24-ig

VASÁRNAP

SZEPTEMBER 18.

BUDAPEST I. 9: Unitárius istentisztelet a Kobáry-utcai templomból. — Prédikál József Miklós püspöki vikárius.

9.45: Hírek.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi plébániatemplomból. A szent beszédet mise közben Oetter Gy. pápai kamarás, püspöki lítkár mondja. Előadásra kerül Mozart: F-dúr mise. Offertórium Goller: Expectans expectavi Korális változó részekkel. Énekel a templom énekkara Berg Ottó vezényletével. A magánzólamokat Baumgartner M., Moizner Margit, Köblös József és Litty György énekl. Orgonái Kereszty Jenő, Befejező orgonaszám Kereszty Jenő: Pasacaglia.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécikaputéri templomból. Prédikál báró dr. Podmaniczky Pál egyetemi tanár. Énekek a Dunántúli Énekeskönyvből. 1. 425. a Himnusz. Orgonán Várkonyi Endre, Karének Aradelt; Ahitatos ének. Énekel a Lutheránia vegyeskar, Kapi-Králik Jenő vezényletével.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. — 1. Kodály: Háry János — előjáték. 2. Ravel: Ludanyó meséi. 3. Mendelssohn: Szentivánéji álom — a) Tündérinduló, b) Nyitány, c) Scherzo. 4. Kósa György: Mese — szvit. 5. Weiner: Tündértánc. 6. Muszorgszkij: Éj a Boszorkány-hegyen. 7. Berlioz: Szilfidek tánc. 8. Ljadov: Kikimora. 9. Grieg: Hegyimanó barlangjában.

Szünetben kb. 13: „Vessünk gátat kiejtésünk romlásának.“ Kodály Zoltán előadása.

14: Hanglemezek.

15: „Beszélgetés egy aranykalászos gazdával.“ Vadnai József m. kir. gazdasági tanár előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.)

15.45: Horváth Dudás József cigányzenekara muzsikál.

16.50: A magyar—cseh válogatott labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése Prágából. Beszélő Pluhár István.

17.50: MEFHOSz jazzzenekar.

18.30: „Nyitra, Zoborhegy és Szent István.“ Szunyogh Ferenc előadása. (Közművelődési előadássorozat.)

19: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. — 1. Losonczy Dezső: Kis nyitány. 2. Buder: Messzi tájokról — szvit. 3. Rachmaninov: Keringő. 4. Cortopassi: Rusticarella. 5. Szirmai: Operett-részletek. 6. Ganne: Extázis. 7. Farkas Ferenc: a) Tempo di minuetto, b) Tarantella.

20: Sportközlemények.

20.10: „A régi szerető.“ Népszínmű 3 felvonásban. Irta Géczy István. Rádiószínpadra alkalmazta Turchányi István. Zenéjét szerezte botfai Hüvös Iván. Rendező Gyarmathy Sándor. — Személyek: Gazdag Tóth István — Vértés Lajos; Esztike leánya — Thén Mária; Major Borcsa, fiatal özvegy — Antal Erzsébet; Misi — Ajtay Andor. Teca — Ággy Erzsébet; Kiss Józsi számadó csikón — Matány Antal; Peti, tanyás — Kovács Ernő; Biró — Kürthy József; Juliska leánya — Jány Erzsébet; Zsuzsanna, Esztike öreg dajkája — Harsányi Gizi; Alvégi Zsótér Janosi — Patoky József; Marci — Ádám Pál, Péter — Turi Elemér; Első, Második le-

gény — Szabó Ferenc és László Andor.

22: Hírek, időjárásjelentés.

22.20: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. — 1. Franz Károly: Görgey Artur — induló. 2. Kéler Béla: Magyar vígjáték-nyitány. 3. Waldteufel: Szirénvarázs — keringő. 4. Offenbach: Részletek a „Hoffmann meséi“ című operettből. 5. Pécsi József: Rádió Budapest — egyveleg. 6. Kálmán: Palotás az „Ördöglovas“ című operettből. 7. Seregi Artur: József nádor 2. honvéd gyalogezred díszindulója.

23.30: Hanglemezek.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.20: Hinczky László szalonzenekara.

15: Hanglemezek.

16.55: Horváth Dudás József és cigányzenekara.

17.15: Vándorné Szathmáry Aranka énekl zongorakísérettel.

19: MEFHOSz jazzzenekar.

19.05: „A tudomány műhelyéből.“ — (Felolvasás.)

20.10: Hírek, lövészversenyeredmények.

20.30: Hanglemezek.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓALLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 15.370 kilocikluson, 19.52 méteres hullámhosszon 15—16 óráig; a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ERDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Svájci al. 16.45: Mozart: Titus, opera, Praha II. 19.30: Dvorsák: Rusalka, opera, Lipcs 20.10: Szimfonikus hangversenye.

TÁNCZENE: Frankfurt 21.15, Königsberg 22.40, Prága 22.35, Hamburg 23, Kalundborg 23.10.

HÉTFŐ

SZEPTEMBER 19.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Fiala Magyar induló (Rendőrszenekar). 2. Zogbaum: Hajósina tánc (Fery Kaufmann zenekara). 3. Lindsay—Poranek: Keringőintermezzo (Paul Godwin zenekara). 4. Latann: Szabad utat — induló (A berlini rendőrség fuvószenekara). 5. Csárdások (Farkas Jenő és cigányzenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: Lélekmesítő olvasmányok a multban. (Felolvasás.)

10.45: „Ahol Kossuth Lajos született.“ Irta Zemann Zoltán. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Forray Miklós kamarakórusa.

12.45: Hírek.

13: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. — 1. Schubert—Liszt: Magyar induló. 2. Czernik: Művész-ünnepély — nyitány. 3. Jacobi: Miami — keringő. 4. Erkel: Hunyadi László — ábránd (összeállította Pécsi József). 5. Lehár: Arany és ezüst — keringő. 6. Kálmán Imre: Részletek a „Tatárjárás“ című operettből. 7. Lavotta Rezső: Délibáb keringő. 8. Telke: Régi bajtársak, induló.

Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: R rádió diákkézlője: „II. András király.“ Ferdinándy Mihály előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „A gümőkör megelőzése.“ — Irta dr. Horváth László. (Felolvasás.)

17.30: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál.

18.15: „Mezőgazdasági kisüzem és nagyüzem.“ Kerék Mihály előadása.

18.45: Puky Margit zongorázik.

19.15: Hírek szlovák nyelven.

19.20: „Őszi versek.“ — előadja: Simonffy Margit.

19.40: Hanglemezek. — Tánchezámok és jazzdalok.

20.35: Hírek.

21: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Moniuszko: Halka — nyitány. 2. Debussy: Két arabeszk. 3. Kodály: Galántai táncok. 4. Schubert: V. szimfónia.

22.05: Időjárásjelentés.

Majd: Szalonitős. — 1. Billi: Burleszk szerenád. 2. Schwalb Miklós: a) Arietta, b) Spanyol tánc. 3. Vecsey Ferenc: Valse Triste. 4. Raff: Cavatina. 5. Kreisler: Szép rozsmaring. 6. Grieg: Nyári este. 7. Beethoven: Rondino (Kreisler feldolgozása). 8. Szirmai: Dal a zefírről. 9. D'Ambrosio: Valse intermezzo. 10. Zakál Dénes: Spanyol tánc.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Közvetítés a Britannia szállóból. Vörös Elek és cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.20: Lovászi Ferenc és cigányzenekara.

18.45: Német nyelvoktatás.

20: Hírek.

20.20: „Hangok a konzervdobozban.“ Irta Brachfeld Olivér.

20.40: Tánchemezek.

KÜLFÖLDI ERDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Beograd, Zágráb 20: Opera. Deutschlandsender 20.1: Filharmonikus hangversenye. London: 20.20: Wagner-est.

TÁNCZENE: Hamburg 19, London 22.25, Kalundborg 23.15, Droithwich 23.20.

KEDD

SZEPTEMBER 20.

BUDAPEST 20. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Fegydy Sándor: Schyov-induló (I. h. gy. e. zenekara). 2. Zamecsnik: Régiség-holtban — intermezzo (Zamecsnik zenekara). 3. Popy: Puderés keringő (Albert Locatelli zenekara). 4. Kirsten: Ébresztő-induló (Fuvószenekar). 5. Csárdások (Magyar Imre és cigányzenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „A fátyolmélküli török asszony.“ Irta Hunyady Béláné. (Felolvasás.)

10.45: „Őszi kötött ruhák.“ (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — időjárásjelentés.

12.05: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. — 1. Weber: A búvós vadász — nyitány. Grieg: Peer Gynt — II. szvit. 3. Dohnányi Nászkerülő a „Pierrette fátyla“ c. némajátékából. 4. Kiss-Angyal Ernő: Magyar hangulatkép. 5. Stephanides Károly: Biedermaier — keringő. 6. Farkas Ferenc: Részletek a „Menekülés a milliók elől“ c. hangosfilmből. 7. Eördögh János: Idill. 8. Mendelssohn: Nászinduló.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Hanglemezek.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Laczó István az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. — 1. Donaudy: O del mio amato ben. 2. Ponchielli: Gioconda — ária a II. felvonásból. 3. Bohm: Mint csendes éj. 4. Puccini: Turandot — ária a III. felvonásból. 5. Erkel: Bánk bán — hazám, hazám. 6. Polgár Tibor: Megbocsátok. 7. Zách István: Édesanyám.

17.30: „Bécs város.“ Veress Endre városismertetése.

18: Rác Zsiga és cigányzenekara muzsikál. Ibar Ferenc tárogatózik.

19: „Édes anyanyelvünk.“ — Halász Gyula előadása.

19.20: A rádió szalonzenekara. — 1. Richardt: Romantikus előjáték. 2. Mikus—Csák István: Változatok egy tót népdalra. 3. Hollósy Kornél: Esti dal. 4. Geszler György: Három kis darab. 5. Brahms: Magyar tánc. 6. Coates: Kis szvit. 7. Wienavski: Legenda. 8. Hubay: Hejre Kati.

20.30: „Kassától Szabadkáiig.“ (Magyar városok a magyar költészetben). Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagjának előadójestje.

21.10: Hírek.

21.30: Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Meiles Béla. — 1. Wallace: Maritana — nyitány. 2. Urbach: Ábránd Deibes műveiből. 3. Losonczy Dezső: Rapszódia. 4. Ziehrer: Bécsi lányok — keringő. 5. Lehár: Messze a Nagyerdő, dal és csárdás. 6. Armandola: Kék pavilon — tangószerenád. 7. Vincze Zsigmond: Részletek a „Hamburgi menyasszony“ c. operettből.

Közben kb. 22: Időjárásjelentés.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Spolarich-kávéházából. Thaler Gyula és Vég Mihalj jazzzenekara játszik.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.35: Francia nyelvoktatás.

19.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági telerója.

20: Hírek, ügétőversenyeredmények.

20.25: Hanglemezek.

21.40: Időjárásjelentés.

KÜLFÖLDI ERDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Bukarest 20: Szimfonikus hangversenye. — Kalundborg 22.10: Zarah Leander énekel.

TÁNCZENE: Königsberg 20.10, Köln 20.30, Luxemburg 22.45, Paris PTT 22.45, London 22.25.

SZERDA

SZEPTEMBER 21.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Fahrenbach: Bucsuinduló (I. h. gy. e. zenekara). 2. Josimoto: Japán lámpatánc (Dajos Béla zenekara). 3. Kálmán Imre: Keringő (Walter Fenske zenekara). 4. Csárdások (Berkes Béla és cigányzenekara). 5. Savoyai Jenő herceg induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Jókai Mór legszebb napja.“ Irta Pogány Kázmér. (Felolvasás.)

10.45: „Tájfün.“ Irta Willant Rezső. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Németh Anna zongorázik. Ke-

rényi György énekel zongorakísérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Veres Károly és cigányzenekara muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerek.
16.15: A rádió diákfelőrója: „Zsigmond és Mátyás király udvari művészete.” Csabai István előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A madárvonulás.” — Irta Bánki Sándor. (Felolvasás.)
17.30: Hanglemezek. — Sarasate műve, halálának 30. évfordulóján.
17.55: „Munkásfélóra.” (Felolvasás.)
18.25: Rendőrzeneke. Vezényel Szöllösy Ferenc. — 1. Lotzing: Undine — nyitány. 2. Fetras: Holdvilágos éj az Alsteren — keringő. 3. Barna: Részletek a „Nemzet csalóányának szerepeiből. 4. Kockert: Egy reggel Sanssouciában. 5. Lindsay: Aishá — intermezzo. 6. Lehar: Egyveleg a „Mosoly országa” című operettből.
19.40: „A belgiumi magyarság.” Szabó Árpád katolikus lelkész előadása.
20.10: Orosz Julia az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri Pongrácz László. — 1. Leoncavallo: Bajazzók — Nedda áriája. 2. Rubinstein: A harmadik csillag. 3. Schubert: Margit a rokkánál. 4. I. Radnai Miklós: a) Levelek, b) Varróleány dala; II. Pongrácz László: Vallomás. 5. Strauss János: Denevér — Adél kacagódala.
20.40: Hírek.
21: „Vavrinecz Mór emlékest.” Bevezetést mond és a műveket ismerteti Papp Viktor. Az Operaházi Zenekart Dohnányi Ernő vezényli.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Uhl Antal lelki lelkész üzenete a franciaországi magyarokhoz.
22.20: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. Dalok: Jaj de bajos a szerelmet, Anyám, anyám: Edesanyám rózsafája; A rátóli legények (népdalok); László Imre: Perbeszálltam a szívemmel; Thegze-Gerber: Fut egy patak a Tiszába (Gát Ferenc szöve.); Zavaros a Bodrog (népdal); Szilágyi Béla: Levél ment a kaszárnyába; Kárpáth Zoltán: Nagyvárosban; Eanek a barna lánynak (népdal); Murgács Kálmán: Lovat loptam; Csütörtökön este; Zene, zene (népdalok); Szávozdi Richárd: Aki a szerelmet tagadni meri.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Táncclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.55: Hanglemezek.
19.05: Olasz nyelvoktatás.
19.35: Pusztai Sándor és Mihály László verseiből ad elő.
20: Hírek.
20.40: A rádió szalonzenekara.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójelű adón, 32,88 méteres hullámhosszon, 9,125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Deutschlandsender 17: Lincz Márta hegedül. Szófia 19.35: Smetana: Az eladott menyasszony, opera. Zágráb 20: Opera. Bruxelles 20: Lehar: Paganini, operett.
TÁNCZENE: München 22.20, London 22.35, Kalundborg 23.15.

CSÜTÖRTÖK

SZEPTEMBER 22.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 1. Ábrahám—Zsoldos: Lesz még szülő — induló (Kalmár Pál). 2. Wehowski: Törpék tárlásmenete (Szalonzenekar). 3. Ohno: Japán tánc — kg-

ringő (Bécsi Bohém zenekar). 4. Fucsik: Gladiátorok felvonulása — induló (Berlini filharmonikusok). 5. Csárdások (Magyar Imre és cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A komondor és a detektív kutyája.” Irta Nyáry Andor. (Felolvasás.)
10.45: „Sziámi ikrek.” (Felolvasás.)
11.16: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangzó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Hanglemezek.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Lehar Cigánysereném — nyitány. 2. Zeller—Smalstich: Ábránd „A madarász” c. operettből. 3. Pfeuffer: Szerenád. 4. Lindemann: Der verliebte Tollpatsch. 5. Kigvósi Árpád: Polonaise. 6. Straus Oszkár: Induló. 7. Losonczy Dezső: Mozmozaik. Hrubby: Operettmámor — egyveleg.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerek.
16.15: „Apró sütemények”. Fischhoff Gyuláné előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Nagy Margit, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. — Mozart: Figaro házassága — ária. 2. Goldmark: Sába királyneje — Astaróth csárdala. 3. Massenet: Elégia. 4. Jensen: Lágyan zsongó illatár. 5. Strauss Richárd: Reggel. 6. Sarasate: Busongó. 7. Lányi Viktor: Bakonyerdő, süri erdő. 8. Zsolt Nándor: a) Első vesztés, b) A tengerparti szirtfokon, c) A válás perce.
17.40: „Dalmát tornyok alatt.” Thürzó Gábor előadása.
18.10: Sugár Viktor orgonál a Koronázó Főtemplomból.
18.55: „Kertészeti időszéri tanácsadó.” Horn János m. kir. kertészeti tanintézet tanár előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás sorozata.)
19.15: Hírek szlovák nyelven.
19.20: Rácz Norbert és cigányzenekara muzsikál.
20: „A dolovai nábob leánya.” Színmű öt felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Bevezetést mond és rendezi Németh Antal. — Személyek: Jób — Csontos Gyula; Vilma — Rápolthy Anna; Domaházy — Lánycy Margit; Szentirmay — Abonyi Géza; Szentirmayné — Szörényi Éva; Tarján — Jávör Pál; Lóránt — Szabó Sándor; Bilitzky kadét — Apáthy Imre; Báró Menlin — Kürthy György; Szklabonyai — Garamszeghy Sándor; Merlin ügyvédje — Ujlaky László; Jób ügyvédje — Bodnár Jenő; Jób háziurva — Balázs Samu; Jób inasa — Sándor István; Miska tisztiszlaga — Pásztor János; Napos káplár — Koltay Gyula.
Kb. 22.05: Hírek, időjárásjelentés.
22.30: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Fígedy Sándor. — Náray Antal: Az új Czinka Panna — ábránd.
22.45: „Remember this Country.” T. B. Marle angolnyelvű előadása. (Ne feledd e hont!)
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede és jazzzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.15: 1. Lámpafény. 2. Nótaszó. 3. Góliát győzelme. — Sásdi Sándor elbeszélései.
18.55: Rácz Norbert és cigányzenekara muzsikál.
19.30: Angol nyelvoktatás.
20: Hírek, üggetversenyeredmények.
20.25: Hanglemezek.

21.35: Időjárásjelentés.
21.40: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Fígedy Sándor.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: München 20.10: Lehar: Giuditta, dalmű. Deutschlandsender 20.10: Filharmonikusok hangversenye.
TÁNCZENE: Paris PTT 22.45, Zágráb 22.20, London 22.35, Droitwich 23.20.

PÉNTEK

SZEPTEMBER 23.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 1. Fährbach: Széchenyi induló (Mária Terézia I. h. gy. ezred zenekara). 2. Völker: Vadászat a Fekete-erdőben. (Paul Godwin zenekara). 3. Lindsay-Theimer: Vineta harangjai — keringő (Bécsi Bohém zenekar). 4. Evert: Telefonken-induló. 5. Csárdások (Farkas Jenő és cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Bolygólakók.” Irta Kenéz Sándor. (Felolvasás.)
10.45: „A tüdőn kívüli gümökör.” Irta Fischmann Mihály dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangzó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Thomán Mária hegedül. Jeney Zoltán fuvolázik zongorakísérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus zenekara. Vezényel: Melles Béla 1. Lotzing: Operapróba — nyitány nyitány. 2. Lülling: Indus — szvit. 3. Lehar: Csillagvizsgáló — keringő. 4. Strauss Oszkár: Varázskeringő — egyveleg. 5. Friml—Stothart: Rose-Marie — egyveleg.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerek.
16.15: A rádió diákfelőrója: „Népszokások Bali-szigetén.” Irta Wehner Józsefné. (Felolvasás.)
16.45: A rádió műsorának ismertetése. Utána: Ifusági közlemények. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Székelyek Erdély védelmében.” Kisslymosi Mózes előadása.
17.25: Földes Andor zongorázik.
18: Sportközlemények.
18.10: Radies Béla és cigányzenekara muzsikál.
19.10: „A vajda tolla.” Gárdonyi József előadása Eötvös Károlyról.
19.40: Az „Aida” című opera szereposztásának ismertetése.
19.45: „Aida.” (Hanglemezzel.) Opera 4 felvonásban. Szövegét írta Ghislanzoni. Zenéjét szerezte Verdi. Közreműködik a milánói Scala ének-és zenekar Carlo Sabanjo vezénylésével. — Személyek: Aida — Dusolina Giannini; Rhadames — Aureliano Pertile; Amneris — Irene Minghini-Cattaneo; Amonasro — Giovanni Inghilleri; Farao — Guglielmo Masini; Ramphis — Luigi Manfrini; Hírnök — Giuseppe Nessi.
I. felv. után kb. 20.30: A rádió külügyi negyedórója.
II. felv. után kb. 21.30: Hírek, időjárásjelentés.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Kis Royal-étteremből. Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.10: „Polifilo álma.” (Az olasz fametsző-művészet.) Elek Artur előadása.
18.40: Gyorsírótanfolyam.
19.15: Rácz Elek magyar dalokat cimbalmozik.

20: Hírek.
20.25: A rádió szalonzenekara.
21.50: Időjárásjelentés.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Praha II. 18.45: Fall: A kedélyes paraszt, operett. — Lahli 19.45: Rajter Lajos versenye. Bukarest 20.55: Weber: A bűvös vadász, opera.
TÁNCZENE: Paris PTT 22.41, Borszlo 22.20, London 22.30, Luxemburg 23, Kalundborg 23.

SZOMBAT

SZEPTEMBER 24.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 1. Rákóczi-induló. 2. Translateur: Liliputi nasmenet. 3. Strauss János: Kék Duna keringő. 4. Eilenberg: Bersaglieri induló. 5. Csárdások (Cigányzene).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Móricz Pál elbeszéléseiből.” (Felolvasás.)
16.45: „Mit nézzünk meg?” Csillaghegyet és környékét ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangzó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés.
12.05: Oláh Kálmán és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek. (Strauss János lemezei.)
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerek.
16.15: Ilarsányi Gizi mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: A m. kir. posta műszaki tanácsadójának közleménye. (Felolvasás.)
17.25: A rádió szalonzenekara.
18.20: „Amíg a kávé és a esokoládé az asztalra kerül.” Közvetítés a Meinlgyár telepéről. Beszélő Budinszky Sándor. (Lemezfelvétel.)
19: „Simonffy Kálmán szerzeményei.” Bevezetést mond Balázs Árpád. Közreműködik Nagy Izabella és Palló Imre, kíséri Pertlis Pál és cigányzenekara.
20.15: Zarah Leander film- és táncdalokat énekel a berlini rövidhullámú adóállomás zenekarának kíséretével. Közvetítés Berlinből.
21.15: Hírek, időjárásjelentés.
21.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Táncclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17: A rádió szalonzenekara.
17.50: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrója.
19: „A Matto Grosso vadonjában.” — Irta Wild Lajos. (Felolvasás.)
19.30: „Asszonyok a falun.” Kovácsné Tüdös Ilona előadása.
20: Hírek, löversenyeredmények.
20.25: Hanglemezek. (Jazzdalok és táncszámok.)
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójelű adón, 32,88 méteres hullámhosszon, 9,125 kilocikluson 24—1 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Deutschlandsender 20.10: Lehar: Vig özvegy, operett. Oslo 20.15: Zarah Leander énekel.
TÁNCZENE: Lahli 21.10, Stockholm 22.30, Kalundborg 22.20, Luxemburg 23.

ISKOLAI IRÓ-, RAJZSZEREK, IRKÁK ÉS FÜZETEK OLCSÓN KAPHATÓK A „MÉLIUSZ” KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDESBEN.

Az ősi Kollégium 400 éves története

A Gotterhalte és a rab zsidók imája

Szoboszlai Papp István püspök elrendelte, hogy

a Kollégiumban a Kántus az istentiszteleten énekelje el a Gott erhaltet.

Elképzelhető, hogy a lángoló hazafiságú diákság körében az ilyen intézkedés milyen hatást kellett és milyen érzéssel énekeltek az osztrák dalt. Óvatosságból még megelőzte a császári kormány intézkedéseit is a diplomata püspök.

Megtöltötte, hogy a diákok Kossuth szakállt hordjanak.

Ezt a tilalmat 1853-ban adta ki. Megelőzte hónapokal a császári rendelkezést és ezzel elérte azt, hogy nem osztrák parancsra kellett levágni a diákok ápolat Kossuth szakállját.

A politikai besugók

Ittába volt azonban Szoboszlai Papp István óvatos alkalmazkodása az osztrák kormány még sem bizott a Kollégiumban. Igen félt az öreg falak között élőköt, mert

figyeltette besugóival úgy a tanárokat, mint a tanítványokat.

A tanárok előadásáról készültek jelentések és ha elszóltta magát a tanár, már tudták az illetékes helyen és jött a figyelmeztetés, dorgálás. Ezekben az időkben igen nehezen lehetett tartani a rendet úgy, hogy ne robbanjon ki a hazafiakból az elkeveredés. Szoboszlai Papp István azonban kézben tartotta a tanári kart és nem történt semmi olyan, mely talán az iskola ka-

puinak bezárását eredményezte volna. Meghajolt a hatalom előtt a Kollégium és lúrtle, hogy a császári biztos megsemmisítse az emlékeket, melyek a szabadságharcra voltak kapcsolatlanban.

Az elnyomatás tombolása idején adtak ki utasítást a Kollégium vezetői, hogy a tanító és lelkesültek minél jobban tanulják a magyar irodalmat.

Az új osztrák tanítási rendszerrel szembe fordultak és arra a rendeletrre, mely kimondotta, hogy a Kollégium jogi karán az egyes tárgyakat német nyelven kell előadni, nem válaszoltunk más módon, mint be csukták a jogakadémiát.

Inkább nem tartották meg, de elképzelhetetlen volt, hogy a Kollégiumban német nyelven tanítsanak jogot.

Ahogy a diplomata megbajlás érvényesült Szoboszlai Papp István irányítása idején, olyan erővel emelkedett fel a dacos ellenszögélés már a halála évében. A hatalom nem fukarkodott a megtorlással. Megvonta a gimnázium érettségi vizsgázási jogát. Meltettek Váradra vizsgázni a kálvinista diákok. Szünetelt a jogakadémiái előadás és az érettségiztetés 1861-ig.

A tanári kar 1858-ban kimondotta, hogy a latin nyelvű jegyzőkönyvek helyett ezután magyar nyelven veszik fel a tanári jegyzőkönyveket. 1856-ban mondták ki, a tanítóképző alakulását, mely 10 éven át egyéves tanfolyám volt. Kétéves lett 1866-ban és 1873-ban három tanfolyamos.

A diákság élete az önkényuralom alatt

Az önkényuralom másfélévtizede alatt a debreceni diákok száma lényegesen megnövekedett. Ennek okát abban lehet keresni, hogy azoknak, akik az iskola kötelékébe tartoztak, nem kellett bevonulni a császári hadsereghez. Az osztrákok alatt való katonáskodást nem kedvelték sehogyan sem a magyar ifjak és

így sokan, csak hogy elkerüljék a besorozást, beiratkoztak diáknak.

A Kollégium vezetői jól tudták ezt és menedéket adtak a magyar ifjaknak. Természetes azonban, hogy a nagy létszám nem vált előnyre az oktatásnak, kevesebbet követeltek a tanárok a tanítványoktól.

A diákok egyesüléseit, szervezeteit, a céltust is feloszlatták az önkényuralom alatt és csak a Kántus, meg a tüzőoltó testület maradt meg. Ebben a két ifjúsági szervezetben tömörült a hazafias diákság és ha nem is nyíltan, de titokban, bujva csak szervezkedtek az osztrák elnyomók ellen és elhangzottak beszédek, melyeket a Kollégiumba

is beszivárgó „besugók“ nem haligathattak megsem. A Kántus virágkorában volt már és igen kedvelték a polgárság körében is.

A hazafias érzésű diákoknak, akik a Kántusban énekeltek, igen nagy gyűlöletet okozott az az intézkedés, hogy énekelniük kellett a Gotterhaltet is. Megtették és énekeltek a Kollégium évszázados falai között, de minden alkalmat megragadtak arra, hogy mintegy ellentéttesül énekeljék Verdi Nabukodonozor című operájából a rab zsidók imáját,

melynek sorai a következők:

Ere igában nyugtánk mint három, Irgalom Szent Atyánk, irgalom.

Talán sehol a világon nem énekeltek el annyiszor a rab zsidók imáját, mint a debreceni ősi Kollégiumban, ahol arra kényszerítették őket, hogy az elnyomók dalát énekeljék. Válaszul a rabok dalát énekeltek el, mintegy magyarázatul a Gotterhalte után.

Az országos hírvű kántus

A Kántus irányítását 1845-ben átvette Szotyori Nagy Károly kántor. Művészi munkát végeztek a Kántus tagjai és hangversenyek híre olyan nagy volt, hogy még Pestről is lejöttek neves emberek, csak hogy a Kántus énekét meghallgassák.

Magyar népdalokat énekeltek négy szólamra. Magyar népdalaiknak óriási sikere volt, hiszen ezzel is az elnyomókkal fordultak szembe.

A Kántus ereje, munkája olyan nagyhatalmú volt, hogy a Kollégium jóhírének egyik igen fontos tényezője lett. A Kántus vagyona, mely néhány forint volt a kezdetben, most már komoly tökévé gyarapodott. A Kántus

vendégzerepelni járt és mindenütt nagy siker, erkölcsi és anyagi kísérte szereplését.

A Kántus vagyona 80.000 aranykoronára növekedett.

A diákság másik, megmaradt szervezete a Tüzőoltó Társaság volt. Ebben a társaságba tömörült az ifjúság harciasabb része. A tüzes diákság anynyira nem tudta magát fékezni, hogy az osztrák zsandárokkal is összeütközésbe került. Természetes, hogy ezzel szemben nem maradt el a megtorlás sem. A tüzőoltó társaság tovább működését 1850-ben beszüntették. Féltek a nyilvánvalóan hazafias tömörüléstől. A diáktüszöltőságra azonban szükség

volt a városnak.

Nagy szolgálatokat tettek tűz esetén és nem lehetett nélkülözni őket a város veszélyeztetése nélkül.

Kérték is alapos indokolással a diáktüszöltőség újból való működésének megengedését. Báró Léderer altábornagy a közérdekre való tekintettel engedélyezte is a diáktüszöltőség műkö-

dését. A diáktüszöltőség működése magával ragadta a várost és az ő kezükben volt az évi nagyverdei majálisok megrendezése is. Az ilyen majálisokon az egész város megjelent. Selyem zászlójuk alatt vonultak fel a diákok és a majálison részt vett a város minden számottevő vezető egyénisége és családja.

Költők koszoruja

A Kollégium növendékeinek sorában az országos hírnevű költők sorát Csokonai nyitotta meg. A szabadságharc után már egész bokréája a költőknek indult ki a Kollégiumból. Szabeska Mihály, aki szénior is lett, Baja Mihály, Oláh Gábor, Madai Gyula, Gyökössi Endre, Ady Endre a magyar költészet tündöklő csillaga is növendéke volt a Kollégiumnak. A jogakadémiára iratkozott be és itt jelent meg első verseskötete is.

A nagy államférfi gróf Tisza István is előbb magántanulója, később nyilvános tanulója volt a Kollégiumnak. Horthy Miklós, az ország kormányzója is a Kollégium gyakorkoló iskolájának volt a növendéke.

Az ország egyik legnagyobb könyvtára

Beszámoltunk már arról, hogy a Kollégium a maga könyvtárát milyen nagy igyekezettel növelte, köteles volt a külföldről hazatérő diák a legújabb külföldi könyveket a Kollégiumnak hozni, hogy így lépést tarthasson a fejlődéssel. Később sok pénzt áldoztak, hogy gyarapítsák a könyvtár anyagát. A gyűjtés szorgalmasan folyt, 1873-ban már 50.000 volt a kötetek száma. Igen tekintélyes szám volt ez abban az időben és nagy súlyt adott az intézetnek.

Az 1873-ik évtől kezdve rohamosan fejlődött a könyvtár és most 200.000 a kötetek száma.

Az ország negyedik legnagyobb könyvtára a Kollégium anyakönyvtára. Pótolhatatlan ösnyomatványok, kéziratok gyűjtemények vannak benne. A könyvtár ügyét mindig kiváló tanárok

intézték. Most is kiváló irányításban van dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár böles vezetése alatt.

Nem érdektelen megemlékezni az elnyomatás idejében azokról a

tanárokról, akik tanítványikkal együtt vonultak az ősi iskolából a magyar szabadságért a harcerekre.

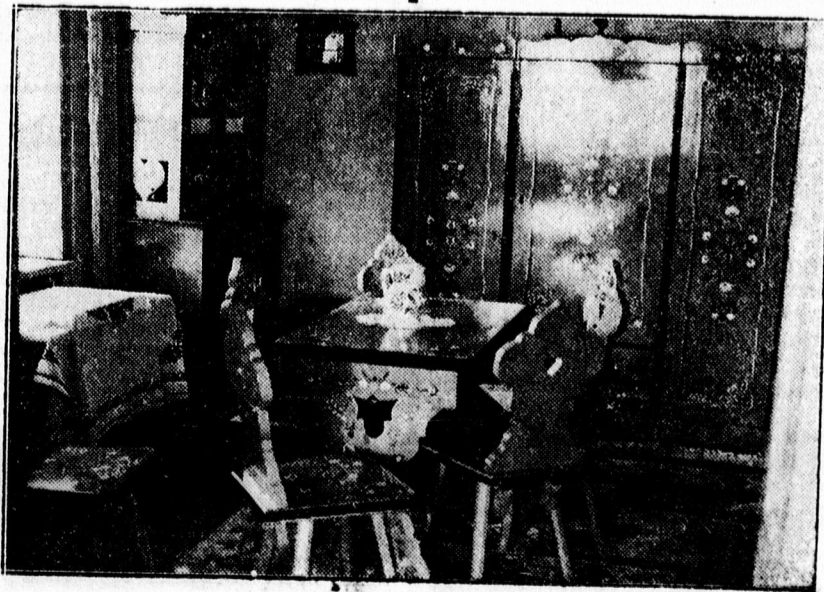
Ilyen volt Lugossy József, aki nemzetőr lett. Csányi Dániel huszárezredet szervezett és ült is érte a szabadságharc leverése után 12 évig várbörtönben. Némethy Lajos is barcolt. Körösi Sándor katonai törvénytájtája volt. Világos után halálra ítélték, de kegyelemből csak várfogságba vitték. Kiszabadulása után visszatért a Kollégiumba és tanított a jogakadémián.

Gayné Edy íróő iparművészeti munkássága

A „Debreczen“ olvasóinak kedvence költőője Gayné Edy, az ismert nevű íróő, akinek tehetsége a fővárosban is teljes méltánylásra talált. Ezt bizonyítják az elismerő okleveleknek, érmeknek, babérkoszorúknak tömegei, amit az utóbbi évek pályázatain nyert kiváló munkásságával a debreceni íróő.

Gayné Edyről azonban csak kevesen tudják, hogy nemcsak kitűnő íróő, hanem egyszerűsmin nagyon tenetséges iparművész is teljes elismerést érdemel. Pompás, pazarul egyéni ötletek, finom, művészi stílusos kivitel jellemzi munkáit. Gayné Edy árpádtéri lakásának egyik díze az úgynevezett „magyar szoba“, melynek minden bútordarabja valóságos remek s ezeket a bútortokat elsőtől-utolsó darabig Gayné Edy tervezte és festette. A kitűnő íróő, mint iparművésző is nagy sikert aratott azok-

nak körében, akik „magyar szobá“jában gyönyörködhetnek.

TISZÁNTÚLI KISIPAROSOK

Ipok közgyűlés lesz október 2-án

Az Ipartestületek Országos Központja október 2-án közgyűlést tart. Ezen tárgyalják a Hévízi Iparos Gyógytelep és a Gyógyház ügyeit, megállapítják az iparosjóléti intézmények és gyógytelepek szervezeti, kezelési és igénybevételi szabályzatát és megválasztják az intézmények vezetőit.

Inségmunkák augusztusban

A városi szociális ügyosztály jelentése szerint inségmunkákban kertészeti munkákat végeztek és vízlevezető árkokat tisztítottak augusztus hónapban. 42 inségmunkás dolgozott, a napi átlag 47 fő. Munkabérekre 2681 pengőt, fuvarra 368 P-t, anyagra 29 pengőt fizettek ki. Az augusztusi összes inségmunka kiadás 3079 P volt.

Üdül házuk van a miskolci szabómestereknek

A miskolci szabómesterek szakosztálya most avatta fel Görömböly-Tapolcán üdülőházukat ünnepélyes keretek között. Az iparos összetartásból fakadó eredményes munka gyümölcse, gyönyörű példája ez az üdülőház. A debreceni iparosokra is nagyon ráférne, hogy üdülőházat létesítsenek a hegyek között.

Az építőiparosság nagygyűlést tart Miskolcon

Október 2-án, az V. Miskolci Ipari Vásár megnyitásának napján az ország építőiparossága nagygyűlésre jön össze. A következő nemzetgazdasági fontosságú kérdéseket vitatják meg:

1. Az építőipari munkaalkalmak megteremtése.
2. A közmunkák igazságos elosztása és a hatóságok házilag, inségmunkába végzett építkezésük teljes szüntelése.
3. Családi lakóházak, munkáslakások és mezőgazdasági cselédházak építkezésének adó- és hitel támogatása.
4. Az építőszakmáknak olcsóbb termelési hittel való ellátása, evégből a Nemzeti Bank 10 millió pengős veszteségi tartaléka alapján a *kisipari hitelakció haldátlan megindítása.*
5. Az ötéves nemzeti honvédelmi beruházások során a kis- és kézműipar fokozottabb munkával való ellátása a méltányos megosztás alapján.
6. A városrendezési törvény sürgős végrehajtása, nehogy a városrendezési tervek hiánya a magánépítkezést hosszabb időre megakadályozza.
7. A tatarozási adókedvezményeknek a jövő évre leendő kiterjesztése és további tartarozási hitelek nyújtása.
8. A LÁB kölcsön-akció megfelelő tőkeellátása, hogy családiház építkezés ebből a kölcsönforrásból is fokozottabb mértékben megindulhasson.

Az idényiparok OTI hátralékaira nem biztosít kiméleti időt a belügyminiszter

Az idényiparosok azt kérték a minisztertől, engedje meg, hogy az úgynevezett holt szezonban ne kelljen fizetniük az OTI hátralékuk törlesztésére megadott részletet. A belügyminiszter most döntött ebben az ügyben és pedig úgy, hogy megállapította, a hátralékok olyan időből erednek, amikor a járadékot az iparos fizethette volna, de ezt elhanyagolták. Az amnesztiát is azért adták, hogy az iparosok törlesztési és részletfizetési kedvezményeket kaphassanak. A hátralékok azonban jelentős arányban szaporodnak nemcsak az idényiparosoknál.

Ha most az OTI a jelen esetben a ruházati iparosok részére megadná a havi fizetési haladék kedvezményét, a többi hátralékos iparosok is kérik ezt és végeredményben súlyos helyzet állana elő. A tartozások a ké-

sedelmi pótlékkal és a folyó járadékkal nagyon felfaporodna és még kevésbé volnának képesek fizetni, ha ezután kénytelenek lennének végrehajtások útján erősebben behajtani a felgyűlt hátralékot, az érdekelt vállalatok és üzemek jórésze megszűnne. Az engedmény tehát tönkretenné az iparosokat és az OTI érdekeit is veszélyeztetné.

Felhozta a miniszter azt is, hogy a jörfizető iparos tehát jogosulatlan előnyökhöz juthatna.

Az OTI azonban nem zárkózik el az elől, hogy egyes munkaadók fizetési kötelezettségének teljesítését a lehetőség szerint megkönnyítse s ennek megfelelően a részletfizetési kedvezmények engedélyezése iránt előterjesztett egyéni kérelmeket az eddigi gyakorlat szerint a jövőben is méltányosan bírálja el.

Engedjék, hogy a pékeknek is meg legyen a mindennapi kenyérük

Az élet egyik legfontosabb anyagával, a kenyér kérdésével foglalkoztak Debreczenben a sütőiparosok országos kongresszusukon.

Galamb Ferenc üdvözlő szavai után Vannay Károly országos elnök mondott megnyitó beszédet, amelyben kijelentette, hogy először magukat kell megjavítaniuk a sütőiparosoknak és csak azután kívánhatnak támogatást másoktól is. Hogy lehet segíteni, bizonyítják azok a városok, ahol egyezmények vannak.

Tárgyalták a munkabérmegállapítás kérdését. Kifogásolták, hogy a munkás szervezetek nem a szaktudásnak, hanem a gyenge szakmunkásnak akarnak kedvezni.

Debrecen az első állomás abban az országos mozgalomban, amely nyíltan kritizálja a sütőiparban a munkabérmegállapító rendeletet, amelyet hibásnak tartanak azért is, mert a munkásokból minden ambíciót kiöl.

Határozati javaslatot terjesztettek be, mely azt kéri, hogy a mostani rendelet helyett úgy szabályozzák a munkabéreket, hogy az üzem teherbíróképességét és a munkások tudását vegyék alapul. A javaslatot elfogadták.

Tárgyalták a kötelező irányárak elrendelése érdekében beterjesztett határozati javaslatot is.

A letartóztatottak ipari foglalkoztatása

Az igazságügyminisztertől ismételték kérték, hogy a rabok ipari munkavégzését mellőzzék. Ebben az ügyben az igazságügyminiszter meghallgatása után az iparügyi miniszter a következő leiratban közölte álláspontját:

„Az igazságügyminiszter úrtól nyert értesülésem alapján — hivatkozással a 19.298/1938—VI. sz. folyó évi június hó 2-án kelt leiratomban foglaltakra —, közlöm, hogy a kisebb bírósági épületek belső berendezési munkáit az igazságügyminisztérium azért kénytelen rabmunkaerővel végeztetni, mert ellenkező esetben a le-

szelmei pótlékkal és a folyó járadékkal nagyon felfaporodna és még kevésbé volnának képesek fizetni, ha ezután kénytelenek lennének végrehajtások útján erősebben behajtani a felgyűlt hátralékot, az érdekelt vállalatok és üzemek jórésze megszűnne. Az engedmény tehát tönkretenné az iparosokat és az OTI érdekeit is veszélyeztetné.

Felhozta a miniszter azt is, hogy a jörfizető iparos tehát jogosulatlan előnyökhöz juthatna. Az OTI azonban nem zárkózik el az elől, hogy egyes munkaadók fizetési kötelezettségének teljesítését a lehetőség szerint megkönnyítse s ennek megfelelően a részletfizetési kedvezmények engedélyezése iránt előterjesztett egyéni kérelmeket az eddigi gyakorlat szerint a jövőben is méltányosan bírálja el.

Egyhangilag elfogadták úgy ezt a határozati javaslatot, mint a bérsütés és az áltársulás eltöltésére vonatkozó javaslatot. Kérik, hogy az árrombolási ügyekben az ipartestületi szék ítélezze és olyan pénzbüntetést is szabhasson ki, mely behajthatatlanság esetén elzárásra legyen átváltoztatható.

Tárgyalták a sütőiparosok túlzott adóztatásának ügyét is. Az enyhítésre javaslatot fogadtak el.

Több fontos határozat meghozatala után Vannay elnök rekesztette be a kongresszust.

tartóztatottakat a büntetőtörvénykönyvben előírt foglalkoztatottsága nem volna biztosítható. — Egyébként az igazságügyminisztérium által követett eljárás megfelel a K. Sz. 16. §. (1) bekezdése 16. pontjában foglaltaknak s így nem kifogásolható. A. K. Szó 16. §-a (1) bekezdése 16. pontjában foglaltak szerint a letartóztatási, valamint javítóintézeteknél biztosítható szükségletek anyagát az említett intézetek a K. Sz. rendelkezéseinek megfelelően szerzik be. Budapest, 1938. évi augusztus hó 25-én. A miniszter rendeletéből: Péch László s. k. miniszteri fő-

mérnök.

A Közzsallítási Szabályzat 16. §-a I. bekezdésének 16. pontja tartalmazza azokat az eseteket, amelyekben a megrendelés szabadkészből adható ki.

Városi közmunkák

A városi műszaki ügyosztály a múlt hónapban a következő munkákat végeztette el, illetőleg az alábbi összegeket fizették ki ezekre a folyamatban levő munkákra: a közbiztonsági új hűtőháznál 300 pengőt, a városi épületek karbantartására 5516 pengőt, tanyai iskola-kutak építésénél 542 pengő, óvodák meszelésére és karbantartására 330 P, a szegényház kibővítési munkáinál 937 P, a ref. elemi iskolák karbantartására 433 P, a kisegítő iskolák karbantartására 1815 P, a zeneiskolai munkákra 112 P, gazdasági építkezéseknél 14.500 P, ezeken kívül még több kisebb munkánál történtek kifizetések.

A hatósági munkaközvetítő munkája

A hatósági munkaközvetítő augusztusban 87 munkahelyet és 566 munkakeresőt tartott nyilván és közvetített 524 esetben. Száz munkahelyre 77 munkakereső jutott. A munkahelyek közül 133 a férfiak és 454 a nők részére állt rendelkezésre. Szakmunkások részére 112 férfi, a segédmunkások részére 21 férfi és 454 női munkahelyet ajánlottak fel. A munkakeresők között volt 92 szakmunkás, mind férfi, 21 férfi és 454 női segédmunkás.

A munkapiac helyzete a munkásokra közepes, a segédmunkásokra nézve kedvező volt. Kedvező volt a munkapiac helyzete a vas- és fémiparban, a ruházati iparban és a segédmunkások terén.

Munkába helyeztek 72 férfit és 452 nőt.

Élénk volt a kereslet a háztartási alkalmazottak iránt, 437 egyént helyeztek el.

Iparok egy havi forgalma

A városi iparügyi osztály augusztusban 55 iparjogosítványt adott ki, túlnyomórészt kereskedés folytatására vonatkozóan.

Ipart 21 esetben szüntettek meg. Kiadtak 58, ki- és bejelentettek összesen 78 munkakönyvet. Szerződtek 8 tanoncot, felszabadítottak 7-et.

A munkabérek Debreczenben

A hatósági munkaközvetítő hivatalos kimutatása szerint Debreczenben augusztusban a következő munkabérek voltak érvényben: kerékgyártó hetibére ellátással 6-12 P, kovács hetibére ellátással 6-12 P, borbély hetibére 6-7 P, napszámos napibére 1.60-2.10 P, háztartási alkalmazott havibére 5-25 P.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Az állatok angol betegségének okai

Az állattenyésztők tudják, hogy az angolkór megtámadja az állatokat, elkorcsosodnak, nyomorékká lesznek és ezzel az állat értéktelenné válik. Az angolkórról a következőket érdemes tudni.

Angolkór, vagy angolbetegség alatt (rhachitis) a szervezet anyagforgalmi zavarát értjük, amely főleg az ásványi anyagellátás terén elkövetett hibák eredményeképpen mutatkozik. Kultúr-betegség, vagyis emberen-állaton egyaránt a természetes életmódtól való eltérés okozza. Minden szervezet, ha szabad tetszésére van bízva, a sokoldalú táplálkozást hajlja végre a gyakorlatban, föltéve, ha erre a körülmények módot nyújtanak neki. Ennek következtében változatos és különböző összetételű táplálékot fogyaszt, élete a táplálék megszerzése közben napfénydús, tiszta levegőjű környezetben folyik, az anyagforgalom szabályozására olyannyira fontos különböző vitaminok és elegendő jómennyiségű táplálék felvételében semmi akadályozza. Mielőtt azonban ezek a föltételek hiányoznak, az anyagforgalom zavarai is jelentkeznek. A kultúra az állattenyésztésben is a minőségi és mennyiségi többlettermelésre szorítja a gazdát. Ennek következménye az állattartásban a zárt életmód, kevesebb napfény és levegő, csekély mozgás, egyoldalú, de erőteljes takarmányozás, a fiasztatás gyakorisága, mely a szer-

vezet energiáját kizsarolja, mesterségesen előállított takarmányok fokozott etetése (vér-, hal-, húsliszt, malomipari termékek), csekély értékű tenyészállatok alkalmazása a tenyésztésben, stb., stb. Mind a szervezet ellenállóképeségének csökkenésére vezetnek, de különösen fokozódik ez a hatásuk akkor, ha a helytelen takarmányozással anyagforgalmi zavart is előállítunk a szervezetben.

A szervezte ásványi anyagellátásában elkövetett hibák a fent megjelölt körülmények között ugyanis sokkal hamarabb okoznak anyagforgalmi zavart, mint abban az esetben, ha a tartási viszonyok ideálisak. A betegség kezdetben tünetek nélkül, csupán az ellenállóképeség nagyfokú csökkenésében mutatkozik; vagyis az állomány érzékeny lesz az időjárás változásai (hurutos betegségek), a hélióskodók, fertőző betegségek, fásasztó lábon hajtások stb. iránt. Szakember előtt pl. valamely állományban kellően meg nem indokolt tömeges megbetegedések mindig fel kell, hogy ébredjenek a gyanút sóforgalmi zavarokra. Az angolkór oktanak felderítése azóta fejlődött hatalmasan, amióta a szérumos és vaccinás gyógykezelések körül szerzett tapasztalatok megmutatták, hogy sikert úgy a gyógyító, mint a megelőző ojtásoknál csak akkor remélhetünk, ha az állomány sóforgalmi zavaroktól mentes.

A tej mennyiségéről és minőségéről

A tej összetétele

A tejelő marha tejet ad, de nem közömbös, hogy milyen tejet ad. Van olyan szarvasmarha, mely igen jó zsírtartalmú tejet ad, de nem sokat, vannak olyan tehének, melyek igen bőségesen adják a tejet, de kevés a zsírtartalma. Néhány érdekes adatot sorolunk fel a tej mennyiségéről és minőségéről.

Minden haszonállatnak, hogy termelhesen, fenntartótakarmányon felül bizonyos mennyiségű termelőtakarmányra van szüksége, hogy a szervezet által elhasznált tápanyagokat pótolhassa. A tejelőmarha is, hogy tejet termelhesen, a takarmányokban ugyanazon anyagokat kell, hogy vissza kapja, amelyeket a tejjel a szervezetből elvont. Lássuk ez okból a tej alkotórészeinek összetételét.

A közepes, jómínőségű tehéntej tudvaleg 87,5 rész vizet és 12,5 rész szárazanyagot tartalmaz. Ezen szárazanyag viszont mintegy 3,6 százalék fehérjéből, 4,7 százalék tejujorkból és 0,7 százalék hamuból tevődik össze. A tej szárazanyagösszetétele mutatja tehát, hogy annak mintegy egyharmad részét a fehérjeanyagok és kétharmad részét zsír és szénhidrátok képezik, az ásványi anyagokon kívül.

A táplálékanyagok visszapótlásánál legfontosabb szerepet játszik a fehérjék, melyek kizárólag takarmányfehérjékből termelhetők és amelyeket hatásukban a zsírok vagy szénhidrátok helyettesíteni nem képesek. A fehérjék a mirigyek váladékainak hatására aminosavakká bomlanak, amelyek azután testfehérjévé alakulnak, azonban mindig a legkisebb mennyiségben előforduló aminosav arányában. Mennél változatosabban adagoljuk a fehérjéket, annál jobban használja ki azokat a szervezet, vagyis: takarmánykeverékünk annál jobban

értékesül, mennél több abrakféléből tevődik össze. Ha tehát egy forrásból származó fehérjéket, vagy pedig fehérjeszegény takarmányt etetünk, úgy a tej mennyisége csökkenni fog és benne a tejszír- és tejfehérjemennyisége is kevesebb lesz. Viszont indokolt, hogy a fehérjékkel takarékosan bánjunk, mivel a takarmány legdrágább tápanyagai.

A zsírok és szénhidrátok a tej mennyiségére alig vannak befolyással, de a minőségének emelésére bizonyos mértékben hozzájárulnak, így a takarmány zsírja leginkább csak a tejszír minőségére van befolyással. A takarmányzsír a tejszír mennyiségének képződésére alig hat, amiért is azon feltételek, hogy némely takarmányok tejszírfokozó hatása lenne, nem áll.

A tehenéssel foglalkozó gazdát mégis a termelt tejszír mennyiség érdekli leginkább, minthogy manapság a tej árát bizonyos zsírtartalmú tej ki-lőjára vonatkoztatják és ehhez minden kilópercent zsírtöbbletért jutalékot fizetnek, míg a zsírhiányért levonást eszközölnek.

A tej zsírpertentje a takarmányozás útján alig növelhető, tehát csakis a több tejjel fokozható annak zsírmennyisége is. A tejszír százaléka e tekintetben a kamatlábhoz hasonlítható, melynek alapján egy bizonyos nagyságú tőke után kamatot kapunk. Minél nagyobb a tőke, annál több az utána járó kamat is, bár a kamatláb ugyanaz marad.

Borjzás után a tejtermelés a legbőségesebb, zsírszázaléka azonban a legalacsonyabb. Ebből következik tehát, hogy a termelt össztej mennyiség zsírtartalma aszerint fog ingadozni, amilyen százalékból a tehénállományunkban a friss- és öregfejűek váltakoznak.

A tejhozam a tehén életkorával is szorosan összefügg. Legtöbb tejet ad a tehén a 4. borjzás után 9 éves koráig, azután tejelőképessége fokoza-

tosan csökken, ami a takarmánynak gyengébb értékesítésére vezethető vissza az előregedő szervezet folytán.

Saláta termelése szabad földben télire

Téli saláta termesztéséhez igazi salátaföld szükséges, úgy amiként a káposzta termesztéséhez csak a káposztaföld adhat bő termést, több jövedelmet. Igazi saláta- és káposztaföld a mélyfekvésű, bőségesen trágyázott, ki nem száradó, porhanyós talaj, amelynek öntözéséhez, elárasztásához tömegvízzel rendelkezünk. A jelzett szárazfekvésű terület csak bőséges állott víz elöntésével használható salátának, ha porhanyó, érett istállótrágyával ellátta a salátaföldet. Az áttelelő salátafajta magját szabadföldben szeptember elején vetjük el. Amint 3-4 levelet hajt, kihalántazzuk lehetőleg szél-

től védett, déli fekvésbe 30-30 cm. sor- és tőtávolságra. Mivelése gyomirtás, kapával. Fejlődése az időjárástól függ. Ha meleg az ős, mind fejbe kerül és piacra kerül, a többi letakarjuk télire szalmával, törekekkel, falevellettel, ami van a közelben. Szoktuk körüldeszkálni, a deszka oldalaihoz kívül istállótrágyát halmozni melegítőnek, hogy ezáltal az áttelelő salátát egész télen szükség szerint felszedhessük a takaró alól eladás céljára. A szabadföldön áttelelt salátából a legkorábbi piaci saláta lesz tavaszra, ha az időjárás kedvez és a téli idő szigorúságtól megbirtuk óvni.

Elektromos fényben termesztett növények

Harveynek sikerült először (Amerikában 1923-ban) különféle gabonánövényt és néhány gyomféléseget napfény nélkül 200-1000 wattos lámpákkal virágzásra és terméskezésre bírni. Boyce Thompson Institute for Plant Research oly kísérleti kamrát rendezett be, amelyet 25 lámpával 25.000 Watt erősséggel világított meg. Az állandó hőmérséklet mellett, állandó páratartalomról is gondoskodtak. Maximov szentpétervári tanár két 1000 wattos lámpával kísérletezett. A babot virágzásig, sőt a megtermékenyítésig növesztette. Érdekes volt a pohánkával végzett kísérlete: míg a pohánka időnkinti elsőtétítéssel kevés

termést is hozott, addig az állandó fényben nem jutott el a magkötésig. A gabonákkal oly jó eredményeket ért el, hogy az elektromos fényben termesztett növények magvai minőségileg nem igen különböztek a szabad földön termelt növények magvaitól és elvetve normális növények fejlődtek belőlük. Az elektromos fényvel végzett kísérletek különösen a növénynevelés szempontjából fontosak, mert ezzel az eljárással függetlenül a korai vagy késői éréstől minden növényt, minden időben virágzásra bírhat és keresztelhet olyan növényeket, melyeknek egyidejű virágzása a természetes körülmények között sohasem következhetik be.

Fehércsírás gabona a házi szárnyasoknak

Fordultak hozzánk azzal a panasszal, hogy a kacsák, libák egymás tollát tépdési és valóságilag elesufítják egymást. A tolltépés attól származhatik, hogy a kacsák, libák szűk helyen vannak tartva és hiányzik az eleségükből a szükséges méz és foszfortartalom. De okozhatja a tolltépést a rovarok támadása is.

Ha szűk helyen vannak elzárva, készítsen nagyobb férőhelyet részükre. Bőséges vízzel és uszkálólhelyről gondoskodjon. Az eleség közé keverjen tápmeszt és csontdarát. Csíráztasson árpát, búzát lapos edényben rongy-

rétegek közé, vizesen tartva, azonban a csíráztatás csak fehéren történjen és a fehércsírás gabonát kismértékben minden nap etesse. Zöldeleséget igen apróra vágva, korpával, darával hintse meg és e közé keverje a tápmész és tápcsontdara adagokat. A libák részére föltétlenül zöld legelő terület szükséges. A kacsák részére elégséges, ha tóban, vagy folyóvízben halászatnak, amidőn a rovarokat békafiókákat, a vízben élő azalékokat bőségesen fogyasztják és így elégséges méz és foszfortanyagot kapnak.

A szőlő eltartása hamuban

A szőlő téli eltartásának sokféle módja van, ahol aszalják a szőlőt, olyan módon, hogy felteszik a fürtöket száraz helyen zsinegre csüngtetve. Az ilyen eltelt szőlő összezugorodik hosszú tartás után és csak rövidebb ideig maradnak meg a szemek eredeti állapotukban. Van a szőlőnek egy másik eltevési formája is. Szokták a szőlőt hamuban is eltenni.

A szőlő hamuban eltevése nagyon célszerű. A szőlőnyesés alkalmával összegyűjtött szőlővesszőket (venyigéket) elégetjük és hamujából részben lúgot főzünk. Késő ősszel a gondosan megválogatott szőlőfürtöket több ízben belemártogatjuk a szőlővenyige hamujának lúgába, amíg a bogók színe el-

tűnik eltűnik a lúgos vegyület ráakadásától. Az így előkészített szőlőfürtöket kirakjuk szikkadni, majd ládában, melynek fenekére szőlővenyige hamuját szórunk, egy réteg szőlőfürtöt ráakunk, erre ismét venyigehamut. Ily módon rétegenként a láda megtelik, de a szőlő tetejére ismét venyigehamut öntünk, a láda fedelét rászegesszük és hűvös, száraz pincébe elteszük. A hamuban elrakott szőlő nagyon tartós. Felbontásnál a szőlőbogyó héjáról vízben áztatással távolítjuk el a rátapadt hamut. Az elhasználás nem sürgős, ha a ládát felbontottuk, mert a tetején alkalmazott hamu a láda tartalmát megvédi a romlástól.

A ló és öszvérvizsgálatok helye és ideje

A folyó évben tartandó ló- és öszvérvizsgálatok idején és helyeit az alábbiakban közli a hatóság és felhívja a város területén levő ló- és öszvértulajdonosokat, hogy állataikat az alábbi beosztás szerint kijelölt és az állatok tartási helyéhez legközelebb fekvő vizsgálati helyre és időre az elrendelt vizsgálat foganatosítása végett vezessék elő: 1. Október hó 4-én, kedden délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a Hortobágyon lévő mátai biztosi hivatalhoz. Ezen a napon elővezethetők a Tiszacsege, Tiszadorogma, Egyek, Tiszafüred, Nagyvén és Nádudvar községek határai, valamint a Hortobágy-folyó által határolt I. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 2. Október hó 5-én, szerdán délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a Csapó-uceai csordaföldre. Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonala, Vámospercs, Nyírmártonfalva, Bagospusztá, Sámson és Hajdúhadház község határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 3. Október hó 7-én, pénteken délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a nagycseri erdőhivatalhoz. Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonala, Vámospercs, Nyírmártonfalva, Bagospusztá, Hajdúsámson és Hajdúhadház község határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 4. Október hó 11-én, kedden és 12-én, szerdán délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a ló- és szarvasmarhavásártérre. 11-én az A-tól K-ig, 12-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyíregyházi vasútvonala, Vámospercs, Nyírmártonfalva, Bagospusztá, Sámson és Hajdúhadház község határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 5. Október hó 13-án, csütörtökön és 14-én, pénteken délelőtt 7—12 óráig terjedő időben a volt Ghillányi-laktanya előtti téren. 13-án az A-tól K-ig, 14-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyíregyházi vasútvonala, Vámospercs, Nyírmártonfalva, Bagospusztá, Sámson és Hajdúhadház község határai, valamint a Debrecen—nyíregyházi vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 6. Október hó 15-én, szombaton délelőtt 8—15 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton levő 5. számú útkaparó házhoz. Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—füzesabonyi vasútvonal, a Hajdúböszörményt—Szoboszlót összekötő országút, Szoboszló megyei város határa a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vonala által határolt III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 7. Október hó 19-én, szerdán és 20-án, csütörtökön délelőtt 8—17 óráig terjedő időben a Szoboszló úton levő 4. számú útkaparóházhöz. 19-én az A-tól K-ig, 20-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők az előbbi szakaszban részletesen körülírt III. állategészségügyi körzetnek ehhez

a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. — 8. Október hó 21-én, pénteken és 22-én, szombaton délelőtt 8—15 óráig terjedő időben a szováti útfélen fekvő ú. n. Vecsei-féle földház. 21-én az A-tól K-ig, 22-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők a Debrecen—nagyföldi vasútvonal, Mikepércs község és Hajdúszoboszló megyei város határai, valamint a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vasútvonala által határolt IX. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. — 9. Október hó 26-án, szerdán és 27-én, csütörtökön délelőtt 8—16 óráig terjedő időben a Látókép-esárda előtti területre. 26-án az A-tól K-ig, 27-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vonala, Vámospercs, Nagyléta, Vértes, Monostorpályi, Hosszúpályi, Hajdúbagos és Mikepércs községek határai és a Bellegető határa által határolt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. — 11. November hó 9-én, szerdán délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a halápi-esárda előtti területre. Ezen a napon elővezetendők az előző szakaszban részletesen körülírt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. — 12. November hó 10-én, csütörtökön és 11-én, pénteken délelőtt 9—18 óráig terjedő időben a kádarsai-esárda előtti téren. 10-én az A-tól K-ig, 11-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezek a napokon elővezetendők a Balmazújváros község határa, a Hortobágy-folyó és Szoboszló megyei város, valamint Nádudvar község határai által határolt II. állategészségügyi körzetnek, valamint a III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. — 13. November hó 12-én, szombaton délelőtt 9—14 óráig terjedő időben az ú. n. Pipagödörhöz. Ezen a napon elővezetendők az előző szakaszban részletesen körülírt II. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgálati helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. Figyelemre méltó a hatóság a ló- és öszvértulajdonosokat, hogy a vizsgálatra csak azokat a öszvéreket vezessék elő, amelyek az összeírás idejében már legalább két évesek voltak és hogy az elővezetendő lovakra és öszvérekre vonatkozó előző évi »Lóvizsgálati Igazolvány«-okat okvetlenül vigyék magukkal, mert amelyek állattulajdonos az előző évi »Lóvizsgálati Igazolvány«-t nem tudja felmutatni, az ellen a kihágás elkövetésé-

nek gyanója miatt feljelentést kell tenni. A »Lóvizsgálati Igazolvány«-t és az ideiglenes »Lóvizsgálati Igazolvány«-t a tulajdonos köteles mind addig megőrizni, amíg a hatóság azokat ki nem eszereli; b) az állat elidegenítése (eladása, elcserélése, elajándékozása stb.) esetében az új tulajdonosnak átadni; c) az állat elhullása esetében 15 napon belül a ló tartási helye szerint illetékes hatóságnak beszolgáltatni; d) a vizsgálatra magával vinni s ott vagy egy alkalommal a hatóság felszólítására felmutatni. A ló-, illetve öszvér elidegenítése esetében a »Lóvizsgálati Igazolvány«-ra és a »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-ra vonatkozóan az előző szakaszokban megállapított kötelezettségek a marhalevel kiállításának, illetve átírásának időpontjától kezdődően az új tulajdonost terhelik. Olyan lóra vagy öszvérré, amely a legutolsó évi összeírás idejében legalább két éves volt, de a hároméves kort még nem érte el, marhalevel kiállítani és az ilyen lóra vonatkozó marhalevel kezelni (tulajdonjog átruházási nyilatkozattal ellátva, állategészségügyi bizonyítványt megújítani, új irányítást rávezetni) az összeírás évének december hó 1. napjától a következő év március hó 10. napjáig terjedő időben csak akkor szabad, ha a ló- vagy öszvér tulajdonosa érvényes »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-t tud felmutatni; március hó 10. napjától április hó 1. napjáig terjedő időben pedig csak akkor, ha vagy érvényes »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-t, vagy érvényes »Lóvizsgálati Igazolvány«-t tud felmutatni; végül április hó 1. napja után csak akkor, ha a ló- vagy öszvér tulajdonosa érvényes »Lóvizsgálati Igazolvány«-t tud felmutatni. Olyan lóra vagy öszvérré, amely a legutolsó évi összeírás idejében a hároméves kort betöltötte, marhalevel kiállítani és az ilyen lóra vagy öszvérré vonatkozó marhalevel kezelni csak akkor szabad, ha a ló- vagy öszvér tulajdonosa érvényes »Lóvizsgálati Igazolvány«-t és ezenfelül az összeírás évének december hó 1. napjától a következő év március hó 10. napjáig terjedő időben — még érvényes »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-t is fel tud mutatni.

Az »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-a kiadást követő év április hó 1. napjáig érvényes.

Hirdetmény. (Méntulajdonosok figyelmébe.) Ertesítem a város érdekelt lakosságát, hogy az 1938. évi rendes méntvizsgálatok az alant részletesen felsorolt helyeken és időben lesznek megtartva. Közlöm azt is, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter úr a lötenyésztés fejlesztése érdekében 42.595/1938. III. sz. a. leiratában elrendelte a város területén lévő összes magánménék és 1 éven felüli ménesikóknak tenyésztési szempontból való kötelező megvizsgálását. Az alant felsorolt vizsgálati helyekre tehát a köztényésztésre szánt ménének kívül elővezetendők az összes ménék és az 1 évet betöltött ménesikók is. 1. folyó évi szeptember hó 27-én, kedden d. e. 9 órakor a nagycseri vadászak előtt, 2. ugyanezen a napon d. e. 10 órakor a Haláp esárdánál, 3. folyó évi szeptember hó 28-án, szerdán d. e. 9 órakor a Látókép esárdánál, 4. ugyanezen a napon d. e. 11 órakor a Kádarsai esárdánál, 5. folyó évi szeptember hó 29-én, csütörtökön d. e. 9 órakor a m. kir. állami méntelep mellett, 6. folyó évi szeptember hó 30-án pénteken d. e. 9 órakor a hortobágyi mátai biztosi hivatalnál lesznek az elővezetett ménék megvizsgálva. Felhívom tehát nyomatékosan a város érdekelt lakosságát, hogy a tulajdonukban, vagy birtokukban lévő köztényésztésre szánt, avagy köztényésztésre nem szánt ménjeiket és az 1 éven felüli ménesikókat az állatok tartási helyéhez legközelebb eső fentebb felsorolt vizsgálati helyre és kitűzött

időre — a méntvizsgáló bizottság által megejtendő megvizsgálás céljából — vezessék, vagy vezettessék elő, mert ha eme kötelező vizsgálatnak menjeket nem vetik alá, úgy a rendkívüli vizsgálat felmerülő összes költségeket viselni tartoznak, azonkívül pedig az 1927:XXV. tc. 6. §-a szerint — amennyiben eszelekményük súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követnek el és a hivatkozott §. c. pontja alapján 600 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani. Debrecen, 1938. szeptember hó 7-én. *Polgármester.*

Hirdetmény. Az Országos Földbirtokrendező Bíróság (1909/1938. OFB. sz. végzésével a Debrecen városból, illetőleg Bleyer Mórtól megváltott ingatlanok után nevezett megváltást szenvedő és a földhözjuttatottak közötti közvetlen jogviszony idejére járó hasznbérösszegeket a követelőkkel szemben állapította meg: öv. Draveczky Istvánné, Beregszási Gábor, öv. Tibá Mihályné, Fábán Sándor, öv. Pipó Imréné, öv. Paksi Sándorné, öv. Mérsáros Vincéné, Elek János, Varga József, Tóth István, Dihe Mihály, Budai András, Szabó József és Márkus József. Az OFB. végzést a Városháza hirdető tábláján folyó évi szeptember hó 19-től október hó 3-ig bezárólag közszemlére tétetem és e körülményre az érdekeltek figyelmét azzal hívom fel, hogy a végzés ellen a kifüggesztés első napjától számított 15 napon belül az Országos Földbirtokrendező Bíróság Tanácsához címzett, de a polgármesteri iktatóban benyújtandó fellebbezéssel lehet élni. Debrecen, 1938. évi szeptember hó 15. *Polgármester.*

Versenyárgyalási hirdetmény. — A Diószegi úti vasúti felüljárón vasbeton oszlopba erősített vascsökörlát és vasbeton lépcső építésére versenyárgyalást hirdetek. A készítenő korlát hossza 700 fm., a vasbeton lépcső részút irányban mért hossza 10.50 m. Ajánlat csak a város által kiadott úrlapokon kiadott úrlapokon ehető, melyek a városi műszaki ügyosztály iktató-hivatalába díjmentesen beszerezhetők. Részletes felvilágosítás a műszaki ügyosztály 18. sz. szobájában szerezhető. Az aláírt ajánlatokat lepecsételt borítékban »Ajánlat vasbeton lépcső és korlát átépítésére« felirattal ellátva 1938. szeptember hó 21. nap d. e. 10 óráig kell beadni a közigazgatási iktató hivatalba. Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanazon nap d. e. 11 órakor lesz a Városháza tanácstermében. Bannapenzül az ajánlat szerinti értékeknek 2 százalékát kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig letenni. *Polgármester.*

Hirdetmény. A városi adóhivatal értesíti a város területén italmérsi engedéllyel bíró adózókat, hogy az 1939-41 évi 3 éves kivétési időszakra szóló italmérsi illeték kivétési alappól szolgáló iparforgalmi adatok 1938. szeptember hó 19. napjától 1938. szeptember hó 26. napjáig bezárólag közszemlére tétettek. A közszemlére kitett összeírású jegyzék a délelőtti hivatalos órák alatt (8 óráól 2 óráig) megtekinthető a városi adóhivatal fogasztási adó osztályában (földszint, kapubejárattal szemben, 51—52. sz. szoba). A közszemlére kitett összeírású jegyzékben feltüntetett italforgalmi adatokra vonatkozó esetleges észrevételek helyegmentesen a m. kir. néznügyigazgatósághoz címzett beadványban a városi adóhivatal iktatójában legkésőbb 1938. évi szeptember hó 29. napjáig feltétlenül beadandók, mert a feltüntetett határidőn túl beadott észrevételek figyelembe nem vétetnek. *Városi adóhivatal.*

Hirdetmény. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszedési körből, vagyis vidékről, akár tengelyen, akár vasúton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adó köteles cikkeket — bor, sör, szeszitalneműek (pálinka, likőr, tiszta-szesz, egyéb égetett szeszitalneműek és folyadékok) hús, szalonna, hárj, stb. — az alább megjelölt módon jelentse be. Mindenki, aki bort két liter meghaladó, de 25 literen aluli, sört két liter meghaladó, de 25 literen aluli, szeszitalneműeket egy liter meghaladó, de 25 literen aluli mennyiségben vasúton, vagy tengelyen, kézi-, vagy személypodgyásként a város területére behoz, tartozik a behozott adótárgy nemét, mennyiségét az illető helybeli vasúti állomáson, illetve a vámsorompónál a bejelentések átvételére jogosított közegeknél a behozattal egyidejűleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiség után a törvényesen megállapított fogyasztási adót ugyancsak a fentemlített közegeknél, a közegek által kiállított hivatalos nyugta (fogyasztási adó bércsa) ellenében azonnal megfizetni. Mindenki, aki a fent felsorolt fogyasztási adóköteles cikket vasúton, vagy tengelyen, kézi-, vagy személypodgyásként 25 literen, illetve 25 kg-on felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozatalkor azonnal köteles azt a vasúti állomáson kerendelt fogyasztási adó ellenőrző közeg, illetve a behozatali úvonalakon felállított vámsorompók kezelői elé állítani, s ezen felül a behozott adótárgy nemét, mennyiségét, úgyszintén az elraktározás helyét és idejét a behozattól számított 24 órán belül a városi adóhivatal fogyasztási adók kezelő osztályánál (városi adóhivatali udvar, földszint) bejelenteni. A postacsomagban bármilyen mennyiségben érkezett fogyasztási adó alá eső cikkek a postai kézbesítéstől számított 24 órán belül ugyanitt szintén bejelentendők. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy a fogyasztási adó alá eső cikkeket tengelyen, vagy gyalogosan csak a sorompóházakkal ellátott nyilvános utakon szabad a város területére behozni, s hogy az összes utak fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartatnak. A fogyasztási adó alá eső cikkeknek a sorompóházakkal

el nem látott utakon történt szállítása, valamint a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, melynek során a mulasztó 1—1000 pengőig, illetve a megrövidített, vagy megrövidítés veszélyének kitéve fogyasztási adó, illetve adópótlék négyszeres összegétől annak nyolcszoros összegéig terjedhető büntetéssel büntetettik. Debrecen, 1938 évi szeptember 12. Városi adóhivatal.

Hirdetmény. Felhívja a városi adóhivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó ideai termésüket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó osztályánál (földszint, 51/54. sz. szoba) jelentse be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és a szőlőterület fekvési helyén kívül még a hordók egyenkénti tartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt must pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágási eljárás megindítását vonja maga után. Ugyancsak felhívja a városi adóhivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbirtokosokat, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandók, valamint a cselédségüknek és munkásaiknak természetbeni járandóság címén kiszolgáltatandó saját tőmésű boraik után 50 százalékos fogyasztási adó kedvezményt igényelhetnek. Azon termelőket, akik ezen kedvezményre igényt tartanak, felhívja a városi adóhivatal, hogy a fogyasztási adók kezelő osztályánál ezen kedvezményre vonatkozó igényüket természetesen bejelentés alkalmával, szóbelileg, egyidejűleg jelentse be. Azok a szőlőbirtokosok pedig, akiknek szőlőbirtoka Debrecen város területére behozott bormennyiségeket a behozattól számított 24 órán belül tartoznak bejelenteni — a fenti kedvezményt a behozatali bejelentéssel egyidejűleg igényelhetik. A kedvezmény igénylése alkalmával igazolandó hogy a kedvezményt ideai vagy előző évi termésű boraikra igénylik-e? A szüretelési munkálatok befejezését követő 8 napon túl történő kedvezményre vonatkozó igényléseket a hivatal helybeli termelőktől nem fogadja el. Városi adóhivatal.

Hölgytödrás- segédet fixre, vagy feleségre keresek azonnali belépés, Hatvan u. 61. szám. 633

Alkalmazunk kereskedelmi érettségivel bíró gyakorlatnokot, Magyar Hollandi Piac u. 44. 586

Fiatal ügyes segédet, vagy klszolgálóleányt azonnali belépésre keresek, Monokony csemegeüzlet, Piac uca 30. 644

Kommenciós kocsi keresek, kinek felesége házmesteri teendőket elvégzi. Tanyára pedig kommenciós bérest. Rákóczi uca 15. 641

18—20 éves ügyes megbízható fiút kifizetőnek felvesz Tokaji borozó, Hatvan u. 1. szám. 652

Szívógázmotor és stabilgőzgép kezelésében jártas üzemből készült alkalmazásra keresek. Csakis hosszabb gyakorlattal bírók jöhetnek figyelembe. Veréb lőrgyár. 1006

Egy ügyes, erős fiút kifizetőnek fűszerüzletbe azonnalra felveszek. Pozsonyi ut 16. Aufriehlig. 659

Tanuló könyvkötészetbe felvétetik. Varjas Pál, Kálvin tér 3. 671

Cipészegédet jó munkást állami munkára felveszek. Rákosi Jenő u. 7. 676

Házmester, 40—50 éves, magános asszony, takarításért szobás lakást kap. Ertekezni délután. József kir. herceg uca 25. 757

Kocsis, mint ügynök, kaucióval felvétetik, Grünfeld, Hatvan uca 21. 752

Kommenciós mindeneskocsist elfogadog, hosszú bizonyítvánnyal, Montezredes uca 11., hétfőtől Bellegelő 382, Szoboszlói úton. 709

Jóesaládból való fiú, péktanulónak felvétetik, Nyil uca 79. 735

Megbízható házmestert, ahol a férfi megélhetése biztosítva van és az asszony jól mos, vasal, keresek. Egy nagyobb leánygyermek nem akadály. Jelentkezés hétfőn délután 3 órakor, Szent Anna uca 62. 730

Kerékpározni tudó kifizetőfiú felvétetik, Grósz Jenő, Piac uca 51. 740

Hofherr- traktorhoz kezelőt keresek, Magoss György-tér 30. 670

Borbélysegédet felvesz „Bella” Széchenyi uca 59. 688

Ügyes fiatal kifizetőfiút, vagy leányt felveszek, Grünmann könyvkereskedő, Piac uca 53. 700

Tisztességes házmestert, takarításért lakást kap, Eötvös uca 21. 693

Fiatal napszabó azonnal felvétetik, Bartos ruhafizlet. 699

Kifizetőfiú, vagy leány felvétetik, fogtechnikai laboratóriumban, Erzsébet uca 61. szám. 689

Kifizetőfiú, vagy leány felvétetik, Hegyi Endre úriszabóság, Miklós uca 2. 696

Alkalmazást keres férfi

Gazdatiszt hároméves bérgazdasági gyakorlattal, tehenészet, hizlalás, irodai munkákban jártas, — azonnal állást keres. Cím a kiadóban. 545

Keresztény jömegjelenésű, középkorú, nagyon ügyes kereskedősegéd, elsőrangú eladó, hosszú fővárosi gyakorlattal, kaucióval is, bármilyen szakmában elhelyezkedést keres. „Kirákatrendező” kiadóba. 602

Keresztény mérlegképes főkönyvelő, vezetőtisztviselő, állását változtatná „Malmuszakma” jeltje 702

Keresztény, textilés segéd ajánlkozik hosszabb gyakorlattal. Cím a kiadóban. 577

Alkalmazást nyer nő

Jó esaládból való lányokat tanulónak varrodába felveszek. Szabó Kata, Fűvészkeret u. 18. 531

Fodrásztanulónak leányt felveszek. Horgonyi Szoboszlai ut 4, vagy Nyugati uca 14. szám. 556

Pénztárosnő festéküzletbe felvétetik, kiszolgálásban jártas előnyben. Irásbeli ajánlattal Csapó u. 22. 596

Kézi, gépi, fehérneművarráshoz is értő leányokat felvesz Klein Klára nőiszabó, — Arany János u. 48. 594

Gyakorlott segédleányt felvesz — Enyedi szalon, Kosuth u. 9. 607

Bejárónót jó bizonyítvánnyal azonnali belépésre felveszek, Csillag u. 9. sz. 623

Kifizetőleány vagy fiú felvétetik Amerikai Divatüzlet Csapó 16. 624 650

Géphimzőnöket keres Nagy Gyula pus-pöki palota. 704

Ügyvédi irodába gépiró jogászcjelölt, vagy kis-asszony felvétetik, Halász iPac 41. 660

Bejárónót délutáni házimunkára keresek. József kir. herceg uca 46.

Ügyeskező lányok szőnyegszövődébe, állandóan felvétetnek, rövid kiképzés után fizetés. Montezredes uca 14. 695

Lányok, papírcsokó ragasztáshoz felvétetnek. Munkát hához adok. Hatvan uca 29. 683

Gyakorlott szobaleány jó bizonyítvánnyal felvétetik, Montezredes uca 13. 738

Zsákvarrónót azonnal felveszünk, Hónig, Vár uca 7. 724

Kifizetőleány azonnal felvétetik, Molnár Mária fotoszaküzletben, Svetits-palota. 711

Tanulóleányt felveszek, toledó munkát kiadok. „Styl” Széchenyi uca 11. 713

Háztartási alkalmazott

Szakácsnőt vidékre, csakis hosszú bizonyítvánnyal bíró felveszek Jelentkezés lapunk kiadóhivatalában. 35

Azonnalra kerestetik jólfőző — minden es bejárónó. Egmalom 3. 572

Bejárónót megbízható, azonnali belépésre felveszek. Kut u. 88. Jelentkezés délután 4 óráig. 587

Bejárónó egyszerűen, szorgalmas minden es munkára könyvvel felvétetik Baltazar u. 9. 576

Megbízható, jól főző minden es elsejére felveszek. — Jelentkezés hétfőn Barta, Piac u. 5. 622

Bejárónót jó bizonyítvánnyal, délutánra felveszek Rákosi Jenő uca 5. II. emelet, balra. 703

Gazdasszonyt, minden es, kis családhoz, vidékre keresek — Batthyány uca 18. 637

Bentlakó minden es leányt felveszek, Nyil uca 79. 736

Mindenesleány, vagy bejárónó, jelentkezhet Weinberger-nél, délután, József kir. herceg uca 35. I. 733

Idősebb bejárónót fél napi munkára felveszek, Pacsirta uca 58. 743

Bejáró takarítónót azonnalra keresek, Lázárné, Piac uca 19. 717

Ügyes fiatal bejárónó azonnali felvétetik, Fodor Arany János uca 15. 750

Ajánlat

Géphimzést olcsón vállalok. Késes u. 80. 323

APRÓHIRDETESEK

Házasság

Nyugdíjképes, ari állású, jömegjelenésű, keresztény urilány házasság céljából megismerkedne hasonló szituációjú 40—50 közötti komoly urral. Jelige: „Egyesült erővel”. 590

Férjhez adnám elvált leányomat — negyvenhaton felüli állásban levő nyugdíjas urhoz. Tehormentes ház van. Cím a kiadóban. 568

Alkalmazást nyer férfi

Kifizető felveszek, lombfűrészhöz értő előnyben. — Cím a kiadóban. 607

Kereskedősegéd elárúsítónok, cipőkereskedelmi jártassággal írásbeli ajánlatukat küldjék „Jövő” jelige a kiadóba. 506

Kifizetőfiút kerékpározni tudót felveszek, fűszerüzlet, Árpád tér 26. 504

Keresek pár tehén őrzésére 13 vagy 14 éves fiút vagy leányt. Zegléd u. 1. sz. péküzlet. 559

Kommenciós cselédet, családot keresek októberre. Bellegető 58. Acsádi ut. 522

Kommencióst kiscsaládot október elsejére felvesz Monostorpályi ut 64. Kántor-szatócs. 450

Veréb bőrgyár timársegédeket felvesz. 649

Ügyes fiú óratanulónak felvétetik. Neuhauser vasúti óras Piac u. 81. 525

Vincellér kertészt keresek kommencióra, ki a szőlő és gyümölcsfák kezelésében teljes hozzáértéssel bír. Jelentkezni Rákosi Jenő uca 8. Locseinél. 555

Halmérésbe 300 pengő kaucióval üzletvezetőt keresünk. Az állást október elsején kell elfoglalni. Pályázati feltételek megtekinthetők a Téglyakerti Olvasókör elnökénél. 549

Jó munkás fiatal fodrászsegéd — azonnal felvétetik Rákovszky u. 1. Tóth. 603

Biciklivel rendelkező kifizetőfiút keresünk. „Szorgalmas” jelige a kiadóban. 610

Asztalos tanulót felveszek — Szilágyi Sándor Rothermere u. 46. (Darabos). 620

Rőfössegéd, jó eladó felvétetik Amerikai Divatüzlet Csapó 16. 625

Kifizetőfiú azonnalra felvétetik, Fischer, Teleki uca 73. 635

Fakihordó faüzlethez felvétetik azonnal. Agárdi u. 6. 494

Ciánosztasson
bizalommal a „Csala”
ciánzó vállalattal, Rákóczi uca 9. sz., tele-
fon: 14-27. 1650 10 1.

Butort,
varrógépet, minden
ingóságot veszek, el-
adok, Hívásra ház-
hoz megyek Medgye-
si, Csapó u. 49.
836 VIII, 28.—IX 28

Kalapujdonságok
nagy választékban,
„Arany”-nál. Alakítás
modell után 1 pengő.
Sas uca 4. 1111 9. 30.

Ciánozási
vállalat, Varga uca 10
szám. Szücs Imre és
Szücs Imréné.
1264 10. 1.

Poloskairást
ciángázzal, lakások át-
vizsgálását felősséggel
végzi. Kiss, Kigyó uca
5. szám. 1950 10. 8

Takaréktárhelyek
készen kaphatók. Javi-
tását ha nem süt, fűs-
től, javítom, felelőséggel,
Nagy István, Szé-
chenyi uca 6.
500 10. 17.

Börkabátfestés,
cipő, retikül, stb. vil-
lanygéppel fest Nagy
Károly, Batthyány u.
10. szám. 498 10. 17

Mindentéle
éplési anyag, valamint
deszka, lé, faragott fa
és bauxit cement kapható a Debreceni Mű-
gyár R. T. Fűrdő uca
2 számú telephelyen 109+

Veszek
használt bútort, padlás
és pincelomat. Hívásra
jövök. Andrásó Csapó
uca 16., telefon: 32-11
1996 +

Varrógép-
köleszés, vétel, csere,
eladás. Minden varró-
géphez alkatrészt kapható. Javítások jótállás-
sal, Eisenberger, Csapó
uca 101. szám. 53+

Csapó u. 14.
szám alatt levő festék-
árúüzletet Sas u. 1. sz.
alá helyeztem át, ahol
továbbra is készséggel
álok szolgálatokra. —
Nádudvari Lajos. 52+

Dióhálok,
kombinált szekrények,
rekamiek, ebédlők, író-
asztalok, hármasszék-
renyek, asztalok, szé-
kek, jégszekrények,
konyhabútorok olesón:
Bütormagazin, Széche-
nyi u. 6 szám. 50+

Hálóok,
ebédlők, irodaberende-
zések, konyhák, vil-
lanymotorok, rekamiek,
különléte bútorok el-
adása. Dégenfeld tér 6.
62+

Közvetlenül
a gyárból érkező ma-
radékjaim a legol-
dosabbak. Dr Ré-
vészó, Piac u. 42. sz.
Pannonia udvarban,
126+

Benzin
ruha, parkett tisztítá-
hoz, autólajok, padló-
olaj, kerékpár és al-
katrészei, Dunlop gumí
Emerich, Sas uca 4.
Telefon: 11-87. 127+

Lela
zománcozott asztal-
tűzhelyek, szénkály-
hák raktáron. Fele-
lőséggel készít és
szakszerűen javít
zománcozott asztal-
tűzhelyekt. Csapó u.
87. sz. 118+

Debreceniek
találkozóhelye Buda-
pesten VII., Szövetség
utca 3. szám „Kiss De-
brecen” vendéglőben.
1917

Vendéglősöknek,
kocsárosoknak ajánl-
ja olesó fajborait Ceg-
ledi borpince. 5 liter
már hazaküldetek. Ma-
goss György tér 8.
501

Cserépkályhás!
Mesés meleg lesz télen
a szobája, ha cserép-
kályháját Mesével rak-
tatja. Mese a kályhá-
kat olesón megcsinálja,
akár szénfűtésre, akár
pedig fára. Új kályhák
kaphatók a legolcsóbb
árban. Mese kályhás,
Rákóczi u. 37. 526

Üstök
rézből, vasból, hor-
gonyzótól, kályhák,
zománcúztűzhelyek, eső-
vek, hősugárzók, Nagy
vasútleben, Csapó uca
537

Sempertova
nemes homlokzati va-
kolati anyag kapható a
Debreceni Műgyár-
nál. 272+

Hatvan fillér,
egy négyfogós menü,
Szent Anna uca 36. sz.
alatti kifőzdében. 617

Mérlegek,
tolóúlyok, tizedes, ta-
karéktűzhelyek új s ja-
vítottak, minden árban
Kigyó uca 57. 6+1

Kartellen
kivüli motokló lterje
45 fillérért, Széchenyi
uca 3., benzinkútjánál
kapható. 658

Filepapus
készítéséhez értő mun-
kásnőket állandó mu-
kára felveszek. Kezdő-
ket betanítok. Kész pa-
pusok olesó áron min-
dne számban kaphatók.
Berger, Batthyány uca
1. I. emelet 2. 681

Cserép,
hődfarku és kupás, Alföldi Takarékpénztár
téglaárában jutányos
árban kapható. Eladási
iroda: Alföldi Takarékpénztár.
665

Kereslet
Motorkerékpárt,
ötszázas oldalkocsist,
esetleg szőlőt veszek —
Szent Anna uca 1. sz.,
hentes. 755

Elelmiszer
ital

Őszibarack,
befőzéshez feherbúsú
duráncai és magvaváló
kapható. Porósztyai ut
73. szám. 409

Eladó
egy hold szőlő termése,
rizlinggel vegyes. Birs-
alma, lekvárnak való
bercenei szilva, Hon-
védtemető uca 33. 581

Teljes tejet
keresek, napi 20—30
litert, Szent Anna uca
39., fűszerüzlet. 619

Teljes ellátás
Harmincötér
kitünő teljes ellátás
kapható, tisztviselő csa-
ládnál, Kút uca 62.
1803 9. 19

Diákot keres
Egy,
vagy két nyelvtanulást
leányt, teljes ellátásra
elfogadok, Szent Anna
uca 18. 621

Oktatás
Németül
tanulhat tökéletesen
már ötven fillértől,
születet németet, —
Bethlen uca 57. 398

Ötven fillér
egy óra angol, olasz, s
német nyelvtanfolya-
mamon. Piac uca 49.,
szerkesztőség. 1915 9. 25

Szabást,
varrást meg tanulhat-
nak úrlányok, asszo-
nyok szerződéssel vagy
munkakönyvvel, dr Ba-
lázsósnál, Rákosi Jenő
uca 5. Ugyanott mé-
retre szabásmintákat
olesón készítenek. Ér-
deklődni: 9—1 óráig.
1397 9. 16

Birodalmi
német oklevés nyelvtan-
ulárnó német órákat ad.
Nyelvtan, irodalom, be-
szégetés. Cim: Karola
Majce, Verbőczy u. 4.
543

Párisi
diplomás uriaszony
francia órákat ad. Cim a
kiadóban. 518

Geborene
Deutsche, dipl. fran-
zösische und englische
Sprachlehrerin gibt
Stunden. Grammatik,
Literatur, Konversa-
tion. — Karola Majce,
Verbőczy u. 4. 544

Diákok,
festészetet tanulni óhaj-
tók még jelentkezhet-
nek, Szent Anna uca 5
delután 4—7 óráig. 619

Iroda
Irodának
alkalmas ucaai nagy
szoba, alkovval kiadó.
Darabos uca 7. 639

Társ
Fatelephéz
társulhat párszáz pen-
gővel. Cim a kiadóban.
613

Társ-ót,
keresek étkezde meg-
nyitására, iparom van
József kir. herceg uca
53., negyedik ajtó. 629

Felstartás
kerestetik, kevés töké-
vel, élelmiszerüzlethez.
Esetleg egészben is át-
adó. Érdeklődni: Dé-
genfeld tér 30-as sátor.
565

Hentes-
mészárosüzlet fejleszté-
séhez kétezer pengővel
társ kerestetik, szak-
képzeltség nem fontos.
Cim a kiadóban. 595

Bevezetett
divatszalonba elsőren-
dű szabásznőt keresek
vidékre. Csillag uca 40
Steier. 525

Hangszer
Zongora
finom, bécsi gyártmány
eladó, Svetits palota 1.
lépéső, III. emelet 1.
562

Zongora
világmarkás, fémbeté-
tes, kereszthurok és kü-
lönféle butorok jutá-
nyosan eladók. Felvilá-
gosítás kapusnál, Deák
Ferenc u. 17. 474

Mesterhegedű,
káposztagyálú eladó.
Csapó uca 73. szám,
fűszerüzlet. 613

Hegedű
háromnyegedes, gyer-
mek részére, egész he-
gedű eladó Eötvös uca
85. szám. 608

Egy kijátszott
hegedű és többféle vi-
selt tisztizubbony, kö-
peny. Egy viselt tiszt-
iszma sámfával eladó.
Csap uca 43. 739

Zongora,
bécsi gyártmányú, 400
pengőért sürgősen el-
adó, Berger, Batthyány
uca 1. I. e. 2. 681

Rádió
Kitünő
háromlámplás, telepes
rádió eladó. Szappanos
uca 11. Hírpi. 716

Philips
rádió, beépített hang-
szórók, alighasznált ál-
lapotban olesón eladó.
Megtéríthető delután.
Mester uca 6. 591

Bútor
Hálószoba,
teljesen jókarban eladó
Miklós uca 11. 636

Íróasztal,
könyvszekrény, eladó,
Svetits-palota, 1. lépéső
III. emelet 1. 561

Eladók,
ágy, tükör, székek, spor-
kályha, egy jókarban
levő petroleumfűző Ta-
nitó uca 8. 3 ajtó. 615

Tűzelő
anyagok
Katonatisztek,
altisztek, tűzfát, szen-
et legolcsóbban kaphat-
nak Vágó tűzfakere-
skedésében, Margit-
fürdőnél, telefon 10-24
1169 vv.

Télire,
kösznet, fát, most sze-
rezen be legolcsóbban
kapható Grünfeldnél,
Halvan uca 21., tele-
fon: 29-82. 374 10. 14

Tengeri csutka
előnyös árban, minden
menyiségben kapható
az István-malomban.
617

Vegyes
Felstartásra
ötven anyajuhot kiad-
nék. Megbízottam: dr.
Lévay, József kir. her-
ceg u. 4. 539

Örökre
fogadnék 12—14 éves
leánykát. Árva előny-
ben. Cim a kiadóban.
542

Csafológusnő,
múlt, jelen, jövőről fel-
világosít. Fogad: Sze-
chenyi uca 43. 609

Kiadó
vagy eladó, kis vana-
malom. Báthoryné, Ga-
borján, Biharmegye. 601

Elveszett
Egy kiszabott
mellény szövetjelt egy
szegény kifutógyerek
elvesztette, a Jókai ut-
cától a Csige kert ucaig
Beesületes megtaláló
jutalomban részesül. —
Grünfeld cég. Piac u.
37. szám. 1005

Üzlet, műhely
raktárhelyiség
Kiadó
kézimunka, ruhafestő s
mosodafelvető irodai
üzlet, Czegléd uca 16.
487

Gyárnak,
üzemnek, nagyobb rak-
tárnak alkalmas helyi-
ségek kiadók. Érdeklő-
dni lehet: dr Rényi
ügyvédnél, Miklós u. 5.
szám. 206

Kiadó
egy nagy göré. Ugyan-
ott egy nagy tölgyfa-
kád eladó. Czegléd u. 4.
493

Egy
raktárhelyiség kiadó.
Kazinczy u. 6. 532

Göré
kiadó Vásárpénztár mel-
lett, ugyanott trágya
kihordásra. Horváth ut-
ca 5. 541

Fűszerüzlet
berendezéssel október
1-re kiadó. Cim: Kassa
ut 34. 551

100 mázsa
tengerinek göré ki-
adó, Honvéd u. 62.

Tengerigöré
kiadó Szondi uca 17
593

Főtér
portálos üzlethelyiség
kiadó. Értekezhető:
Arany János uca 2.
726

Üzlethelyiség
Csapó uca 3., azonnal
kiadó. Értekezni lehet
dr Brück ügyvédnél.
Piac uca 77. 719

A város
legforgalmasab helyén
évtizedek óta fennálló
cipészüzlet, berendezé-
ssel és felszereléssel
együtt eladó. Cim a ki-
adóban. 725

Üzlethelyiség
berendezéssel és áruval
kiadó. Értekezni a hely-
színen, vasárnap 12—6
óráig. Kishegyesi út 39
616

Atadó üzlet
vendéglő
Pékség,
központban átadó. Ér-
deklődni: Csapó uca
17., délelőtt, házfelügye-
lőnél. 751

Autó, motor
kerékpár
„Adler”
négysezemélyes kisautó.
keveset használt, eladó
Cim a kiadóban. 457

„Renault”
kisautó, olesón eladó.
Rákóczi uca 56. 579

Eladó
prima motorkerékpár,
300 köbcéntis, Lauger
lépműhely, Péterta 48.
7+

350-es
motorkerékpár olesón
eladó. Erős Lajos uca
6. szám. 616

Olesón
eladó 220 köbcéntis
„Puch” motorkerékpár
Érdeklődni: Svájei tej-
ivó. Gambrinusz útjáró
741

Kiadó lakás
egyszobás
Kiadó
kis szoba konyhás kert
lakás, 300 négyszögöl
földdel. Ert. Széchenyi
69. 530

Egy
szoba, konyha október
1-ére kiadó. Lorántffy
u. 40. 553

Kiadó
1 szoba, konyha speiz
október 1-re. Homok u
31. sz. 534

Kiadó
uceai szoba esetleg
butorral. Veres u. 4

Mikepercsi
utkaparóháznál ki-
adó egy tanya föld
nélkül, Fancsika 67
szám. 612

Szép
szoba, konyha, külön
baromfiudvarral ki-
adó Sámsoni ut 13
szám. 627

Kétrendbeli.
egyszobás lakás esen-
des udvarban kiadó
október 1-re. Vendég
u. 77. 672

Egyszobás
uceai pincelakás kiadó.
Montezredes (volt Ma-
goss) uca 11. piac kö-
zelében. 710

Egy szoba,
előszoba, konyha, mel-
lékhelyiségekből álló, s
esetleg fürdőszobás la-
kást keres állami tiszt-
viselő, két személyre.
Cim a kiadóban. 678

Kiadó lakás
kétszobás
Kiadó
kétszoba fürdőszoba s
konyha, mellékhelyisé-
gekkel, november else-
jére. Vilmos eszászár ut
52. sz. 1940

Szent Anna u. 8.
kétszoba, előszoba ki-
adó. November 1-re.
512

Kettő
szoba mellékhelyiségekkel október 1-re kiadó. Komlóssy ut 14. szám. 489

Kettő
szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel november-től kiadó. Kicsi család előnyben. Árpád tér 44. 535

Utcai
kétszobás lakás kiadó. október 1-re. Kőlcsey 21. 560

Kiadó
két szoba, előszoba, fürdőszoba, gáz bevezetve, lakás. Széchenyi u. 21. 563

Két szoba,
konyha, előszoba, élel-kamra, pince és padlásból álló lakás, novemberre kiadó. Miklós u. 11. szám. 634

István út 56.
alatt két szoba, konyha spájz, október elsejére kiadó. 653

Uccai
két szoba, nagy előszoba, fürdőszoba kiadó. Pesti uca 55. 698

Kiadó
két szoba, előszoba, s konyha, pince, mellékhelyiségekkel, 300 négyzetes gyümölcsös villalaks, Mák uca 16 október 1-ére. 701

Két szoba,
konyhás lakás, november elsejére kiadó. Hájó uca 20 Megtekinthető: 10 órától. 694

Kettőszobás
és egyszobás lakás kiadó. Bethlen uca 20. 706

Egyszerűbb
két helyiségből álló lakás, magánosnak kiadó Faragó uca 15. 708

Szép két szoba,
uccai fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó, gáz, víz, villany, november elsejére Kigyó uca 23. Csapó uca felől is bejárattal, Malomköz 6. 754

Kettőszobás
fürdőszobás udvari lakás kiadó. Kigyó uca 30. Megtekinthető délutánonként. 749

Kettőszobás
előszobás, fürdőszobás, parkettás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Domokos Lajos uca 28. 720

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó
háromszobás lakás novemberre. Andrassy ut 12. 552

Azonnalra
is kiadó háromszobás egyszerű udvari lakás. Arany János u. 20. 56

Háromszobás
utcai lakás kiadó. Attila tér 6. 528

Beresényi
otca 12. számú családi ház november 1-re kiadó, 3 szoba, szép mellékhelyiségek. Megtekinthető 3-5 óra közt. Stepper Hermán Dóczy internátus. 558

I. II. emeleti
3 utcai szobás összkomfortos lakások novemberre kiadók. Werbőczy u. 14. 557

Hüvelyes
u. 7. sz. 3 szobás lakás november 1-re bérbeadó. — Felvilágosítást nyújt Benkő ügyvéd, Szent Anna 14. 569

Azonnalra
első emeleti, udvari háromszobás, II. emeleti uccai négyszobás október elsejére, földszinti uccai háromszobás november elsejére, komfortos lakások kiadók. Fűszkert uca 12. 640

Központon
háromszobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Batthyány uca 14. 637

Kiadó
háromszobás, emeleti uccai összkomfortos, erkéllyel. Megtekinthető délelőtt 11-1 ig és délután 3-4-ig. — Értekezni Burger Pál, keresztpület, Hatvan u. 71. 664

Uccai
három, esetleg négyszobás összkomfortos lakás ujonnan festve november 1-re, esetleg október 1-re kiadó. Rákóczi 35. 124

Háromszobás
uccai lakás, november elsejére kiadó. Hatvan uca 42. 690

Kiadó
háromszobás lakás október elsejére, Szent Anna uca 48. 756

Kiadó lakás nagyobb

5 szobás
uccai lakás Kossuth u. 45. november esetleg októbertől kiadó. Megnézhető 11-12 között. 119+

Kiadó
ötszoba, fürdőszobás lakás, egyéb mellékhelyiségekkel. Széchenyi u. 31. Szilágyinál. 563

Négyszoba,
hallos urilakás november-től kiadó. — Batthyány u. 13. 585

Négyszobás
modern lakás, november elsejére kiadó. József kir. herceg uca 35. szám. 628

Hatszobás,
hallos, mellékhelyiségekkel, összkomforttal bíró lakás, november elsejére kiadó. József kir. herceg uca 32. 638

Kiadó
modern parkettes uccai négyszobás és udvari kétszobás lakások, nov. elsejére. Egymalom u. 3. szám. 697

Lakást keres

Raktárnak
alkalmas udvarral lakást keresek, azonnali beköltözésre, vagy október elsejére. Negyedvenként előre fizetek. Cim a kiadóban. 513

Flatal
úriasszony szobátársnőt keres. Választ „Fele-zünk” jelígre a kiadóba. 611

Komoly
úrino, október 1-ére magasszintű, vagy fölépülő elsőemeleti légfűtéses, szépen bútorozott szobát keres, esetleg ellátással. Cim a kiadóban. 605

Gárzon.
vagy szoba, konyhás lakást keresek, november elsejére. Aranjlatokat „Pontosfizető tisztviselő” jelígre. 575

Butorozott szoba

Elegánsan
butorozott különbejárattal szoba fürdőszobahasználattal azonnalra József kir. herceg uca 12. sz. I. 1. 546

Butorozott
szoba különbejárattal, fürdőszobahasználattal, 1 esetleg 2 hivatalnoknőnek, vagy egyetemi hallgatóknak kertés villában, esetleg ellátással kiadó. Domokos Lajos u. 6. sz. 566

Csinosan
butorozott különbejárattal szoba fürdőszobahasználattal hölgy részére azonnal kiadó. Esetleg teljes ellátással. Szent Anna u. 18. sz. 547

Kiadó
különbejárattal butorozott szoba. Miklós uca 41. udvarban. 583

Különbejárattal
szépen butorozott szoba azonnal kiadó — Kálvin tér 5. sz. 600

Tiszta
csinosan butorozott szoba kiadó elsejére. Domb u. 14. sz. 618

Butorozott
szoba különbejárattal s fürdőszobával. Werbőczy uca 3. azonnal kiadó. 632

Uccai
különbejárattal magasszintű butorozott szoba, jutányosan kiadó. Nyil uca 116. 645

Különbejárattal
csinosan butorozott parkettás, vízvezeték, mosdókagylóval ellátott egészséges szoba kiadó. Arany János uca 46. 661

Uccai
butorozott szoba, egy-két személynek kiadó. Paacsirta uca 49. 679

Különbejárattal
butorozott szoba, ellátással, vagy ellátás nélkül kiadó. Simonyi út 11. A. 691

Kapualatti
butorozott szoba, két egyénnek is kiadó. Kishegyesi út 17. 687

Szép
uccai butorozott szoba, olcsón kiadó. Szappanos uca 11. 707

Butorozott
parkettes szoba kiadó. Arany János uca 58. 728

Kiadó
elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával, keresztény úrnak, — Bethlen uca 58. 734

Különbejárattal
uccai szép butorozott szoba (W C-vel), József kir. herceg uca 35. I. jobboldal. 732

Kiadó
különbejárattal, parkettes butorozott szoba és egy egyszerűbb, egy, vagy két személyre. Póterfia 48. 744

Egy uccai
szoba butorozva kiadó. Csillag uca 23. 718

Butorozott
szoba, konyhával, előszobával, kettőnek is kiadó. Meszera uca 7. 757

Egyszerűbb
szépen butorozott szoba, lépcsőházi különbejárattal, elsejére kiadó. Simonyi út 6., földszint. 747

Kapualatti
bejárattal elegánsan butorozott uccai szoba kiadó. Bethlen uca 49. 721

Különbejárattal
butorozott szoba kiadó. Cserepes uca 7. 748

Egy
különbejárattal szoba kiadó, esetleg butornak is. Széchenyi uca 109., fűszeresnél. 673

Ingóságvétele

Vennék
két, vagy három lóerős szívógáz, esetleg petróleum-motort. Cim a kiadóban. 491

Ingóság eladás

Bontásból
kikerült jó minőségű téglák, ikerablak, kirkati portálé, vasrácskapu, vasrácsok, vasgerendák, faanyagok műköltépesők, vasajtók, s vasablakok nagyon olcsón eladók, hitelbanki építkezésnél. 460 10. 16

Új boroshordó
eladó. Hunyadi uca 14. zálogház. 486

Használt
krumplifűlesztő, liszteshombár, hordóeresztő kötel, Wampir por-szivógép, 5 lóerős villanymotor, állófogas, gázkályha eladó. Csapó u. 77. 538

Eladó
használt cserépkályha. Maróthy 13. 564

Keveset
használt fekete, férfi, hosszú télikabát eladó. Megtekinthető a délutáni órákban. Homok utca 57. 529

Jókarban
levő négyrémás és egy nyolcórémás benyiló ablak olcsón eladó. Lónyay utca 3. 536

Eladó
angol előszoba, teljes berendezés, szőnyeggel, képekkel, kitűnő jó állapotban, valamint egy jó zongora. Értekezni: 21-59 telefonszám. 573

Télikabátok,
férfi és női, szövetek, s festmények, hegedűk eladók. Horváth, Csapó uca 4. 588

Balkaros,
Singer bőrvarrógép, kedvező feltételekkel eladó. Csapó uca 4. 589

Fali óra
ablaktok, könyvelő álló íróasztal eladó. Varga uca 27. 602

Eladó
konyhakredenc, fürdőkád, szétnyitós kis asztal, új pehelypaplan. Ötkilós piaci mérleg, zsírosbödön, Magoss György tér 3. szám. 606

Eladó
egy jókarban levő gyalupad, vaskályha, kaposztáshordó. Cim a kiadóban. 599

Hintaszék,
egyszerűbb, festett ágy, falitűkör eladó. — Vigkedvü Mihály uca 5. szám. 630

Wertheimsekreény
művészi berakások már ványasztalka, zongoralámpa, metronon, testménévek, nagy konyhasztal, mosóteknők, dézsa, liszteláda, két hamis kuvasz eladó. Poroszlay út 11. sz. 631

Tengeridaráló
alighasznált kézi, járgány, vagy bármilyen más hajtóerőre alkalmazható, eladó. Vigkedvü Mihály uca 34. 626

Bontásból
kikerült szép nagy ajtók, ablakok, eladók. Török Balint uca 23. 648

Singer
varrógép szüllyesztős, alig használt, eladó. Kossuth u. 41., keresztpület. 670

Kaukázusi
dióhálok olcsón eladók. Kiss asztalosmester Apaffi u. 131. 675

Jó
használt kerékpár eladó. Mörle u. 28. 662

Singer
alig használt varrógép eladó Szepességi u. 30., jobbra. 663

Két
egyszárnyu ajtó, tokkal és egy puskaállvány eladó. Széchenyi 90., trafik. 656

Homokfúto
kocsi egész könnyű egy lóra eladó. Hatvan u. 47. 655

Fehér
cserépkályhák, használtak és egy négyesőves „Zephir” kályha eladók. Hatvan uca 4. Laczkó. 753

Antik
szalngarnitúra, komód előszobafal, jégsekreény, állótűkör, íróasztal, más bútorok eladó. Piac uca 73., Biró 682

Teljes
önkéntesi felszerelés, s civilruhák, női bunda, fali óra stb. jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 742

Eladó
Csepel segédmotorkerékpár, álló inga és alabástromoszlopos zenélő antik óra. Omega kerékpár, himzett függöny garnitúra. Komár, Mikos Kelemen u. 21. szám. 654

Önkéntesi
ruha, középértetre eladó. Szent Anna uca 31., udvari emelet. 727

Fekete
selyem estélyi ruha, nőcipő, teniszrakett, villanyesillár, konyhasztal eladó. Varga u. 9. szám. 737

Üvegfal,
beépített üvegfaltal és egy pallótokos kamaraajtó eladó. Pesti uca 69. szám. 705

Megbízásból
jutányos áron eladó barna csikó és szürke buénó bunda. Adler Jenőné, szücsnél, Gambri-nusz átjáró. 757

Legujabb
tipusu alig használt Remington 12-es írógép asztallal együtt eladó csak magánosnak. Cim a kiadóban. 674

Eladó
ebédlőkredenc, asztal, 4 börszékkel, egy törnyos konyha, egy kihűző eseléd asztali ágy. Egymalom uca 3. 714

Gazdasági eszközök

Boroshordó,
új és használt minden nagyságban és mennyiségben kapható bár Györfly hordógyártási telepén, Nap u. 4. Javítások gyorsan készülnek. Szőlőprés eladó. Telefon: 12-83. 147+

Tejeskocsi
eladó, alighasznált, — Bethlen uca 53. 554

Hajtókocsi,
négyüléses, gumikerekeű eladó. Megtekinthető délután 3-5 óra között, Simonyi út 3. 574

Góré
ezerkétszáz mm. tengerit befogadó nagyságú kiadó. Galamb u. 4. szám, vásárpénzzárral szemben. 584

Eladó
szerszavak, szekér, s kettős eke, járgány. Miklós uca 36. 688

Vetőgép,
20 soros, Melichár-rendszerű, eladó. Karoly Ferenc József ut 21. B. 677

Boroshordók
teljesen jók, tiszták, eladók. Széchenyi uca 22. alatt. 729

Morzsoló
teljesen jókarban eladó Varga uca 17. 756

Gazdasági termények

Szár
métermáza fehérek tök eladó. Ugyanott traktort bérszántásra keresek. Honvéd uca 43. 614

Gyermek harisnyák és pizzamák nagy választékban olcsó árban

a Fischer boltban
Teleki u. 73.

Eladó házhely

Házhelyek
a Hid uca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v.

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy percrenyire levő Apponyi uca 48. számú házhely négyosztályos. Ára kedvező részletekben is fizethető. 2+

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közlekedési felvilágosítást a Kölesönös Segélyező Egylet ad. Kossuth u. 8. 104+

Házhely
325-600 négyosztályos közművekkel, kerítéssel, jutányosan. — Szechenyi uca 76. 722

Központi
egyetemmel szemben telek eladó. Cím a kiadóban. 715

Eladó ház

Kút uca
20. számú családirház eladó. 492

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyosztályos telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. A+

Ilyen eseményt még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizelt egy most renovált ház. Havi bérjévétele 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Háromezer pengővel átvehető. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóban. A+

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyílt egy most renovált házra. A lakbértől a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cím a kiadóban. A+

Takaros
kerteségi ház, nagyon olcsón megvehető a Bozai telepen. 384 négyosztályos telek, 2 egyszobás konyhás lakás és 1 egyszobás konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. A+

Jól jövedelmező ház
remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cím a kiadóban. A+

Homokkertben
119 négyosztályos telken 3 egyszobás és 1 egyszobás lakás van. Most havi 30 pengőt hoz. Alkalmi áron átvehető, kevés pénz kell hozzá. Cím a kiadóhivatal megmondja. A+

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyosztályos telek, 1 négyosztályos, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszobás konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjévétele 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cím a kiadóhivatalban. A+

Jó vétel
A Salétrom utcán 115 négyosztályos telkes ház havi 54 P bérjévételemmel eladó. 2 egyszobás, konyhás és 1 egyszobás konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. A+

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszobás üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cím a kiadóban. A+

Eladó
villamos végállomásnál gazdáknak is nagyon alkalmas házas telek, 2 szoba, konyha, kamara, 2 istálló, göré, egy nagy szénas szín deszkából. Az épületek téglából, cseréppel fedve, jóvízi kút. Az egész ára 3500 pengő. Részletre is megvehető. Kézpénz esetén engedmény. Bihari u. 4. sz. 105+

Nagyjövendelmű
ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vízvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérletkötéssel most megvásárolható. 9+

Üzletes ház,
forgalmas helyen, a Király Ferenc uca 7. sz. alatt. A telek 320 négyosztályos, három lakoszlállyal. Ára: 4500 pengő. Kedvező fizetési feltételekkel, esetleg lakbérletkötéssel. 8+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyosztályos telken három egyszobás konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjévétele 56 pengő. — Cím a kiadóban. A+

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjévételemmel -- 366 négyosztályos területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sernyőfront. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi uca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcsőn. A tulajdonosnál. 101+

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétezer utcában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérletkötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Zephir-
kályha, 12 csöves, kifüggesztésben állapban eladó. Lengyel kelmefestő. Csapó uca 24. 745

Eladó
Csillag uca 66. számú ház, lakbérletkötéssel és egy rádió eladó. — Svetits házfelügyelőnél. 731

Eladó
Jókai uca 46. számú ház, 15 évig adómentes négyosztályos magánlakással, parkirozott udvarral. 202

Eladó
Nádor uca 20. számú 1952 négyosztályos kert, fele termő szőlő, rete gyümölcsös, száz darab gyümölcsfával, két egyszobás konyhás lakással. Esetleg a szőlőtermés külön is eladó. 567

Eladó kastély,
Hajdúböszörmény határában, Debrecenről 14. kövesúttól 4 km távolságban, 10 szobás, emeletes kastély, 8 holdas ingatlan, amelyből négy hold termő gyümölcsös, szőlő s őspark, kézpénzfizetés mellett eladó. Az ingatlanok a kastély egyharmada négy évre hasznosítható. Ertekezni lehet Debrecenben, Maróthy György u. 21. szám, a tulajdonosnál. Közvetítők kizárva. 461

Házak,
földek, telkek, gyümölcsösök eladók bő választékban. Balázs Andor ingatlanirodájában Rákosi Jenő uca 5. 667

Villa
Nagyerdőn eladó — 24.000-ért, 10.000 P LÁB kölesön és 5000 P banktelér átváltható. Adómentes, modern, nagy telkekkel. Értekezni Gavalér ügyvéd, Svetits palota. 580

Eladó
Hajdúszoboszlón vendéglőépület, sok szobával, Járásbírósg mellett. Értekezni lehet Gazdák Bankjában. — 684

Földek, házak, telkek eladása, vétel, bérlete ügyében forduljon bizalommal
Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Nagy Sándor

ingatlanirodájának hirdetése
(Csapó uca 27.)

Perecs u. 23. Nagytelkű, gazdálkodóház. Utcái kétszobás lakás, melléképületekkel, — udvari egyszobás lakás, stb. Kevés kézpénzzel, most 11.500 pengőért, sürgősen eladó!

Szekely u. 8. Zsibvásártérre átnyúló nagytelekkel. Utcára kétszer egyszobás, melléképületekkel, udvari egyszobás lakásokkal. 5500 pengőért eladom. Pár száz pengővel, lakbérletkötéssel megvehető. Villamoshoz egy perc. Vendég u. 79. Utcái háromszobás, udvari egyszobás, konyha s házmesteri lakás — pottom 4500 pengőért. Vevőknek csak fele pénze legyen!

Csillag u. 51. Kétrendbeli kétszobás lakás, melléképületekkel, virágos udvar. Vidékre költözés miatt sürgősen, olcsóért eladó!

Munkás u. 4. (Nyilastelepen) Kétszer egyszobás, konyha, speiz, nyárikonyha, melléképületek, gyümölcsösök — 4500 P. vagyonmegosztásért. — Autóbuszjárat.

Kút u. 104. Utcái kétszobás lakás, konyhával, vízvezeték, lefolyóval, kétszer egyszobás lakás, nagy mühe y. Tulajdonos lakása kivétel 41 P bérjévételemmel — 4300 P. Kevés előleggel, lakbérletkötéssel.

Kút u. 98. Utcái kétszobás, előszoba, melléképületek, udvarnyíló kétszer egyszobás, melléképületek — 4000

pengő. Kiseb házzal cleseréljük. Szeder u. 4. (Sámsoni utnál) Adómentes egyszobás, konyha, speiz melléképületek — 3500 pengő. Sürgősen elado. Átvehető 1400 P bankkölesön.

Magyar u. 5. (Csapókertben.) Adómentes, egyszobás, konyha, speiz nagy kerttel — 3200 pengőért, kevés pénzzel, lakbérletkötéssel fizetve.

Hétezer u. 61. (Vagongyárnál) Egyszobás, konyha, nyárikonyha, melléképületek, drága cserépkályhával, csillárokkal, gyümölcsöshöz létrákkal, szőlővel, felszerelésekkel együtt — 3200 P. Külföldre utazás miatt, sürgősen! Kedvező fizetési feltételek!

Király Ferenc u. 8. Kétszobás, konyha, melléképületek, 300 öl kitűnő gyümölcsösök — 2800 P.

Acél u. 45. (Tócsókertben) Tóth Józsefné egyszobás, konyha, kamara, istálló családiháza, 300 öl feketefölddel — 2000 P. Megvehető 1000 P elegendő.

Szeder u. 28. (Sámsoni utnál) Egy szoba, konyha, kamara, göré, stb. elköltözés folytán 2000 P.

Fentieken kívül kisebb-nagyobb házak, földek, szőlők, telkek, gyümölcsösök bőséges választékban!

Eladó föld
Gyümölcsösnek kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részlete is eladó. A terület házhegyeknek is parcellázva van. Bihari uca 4. 102+

Hajdúszovátton
község alatt 49 kat. hold elsőosztályú, fekete tanyásföld, 65.000 P. (Alku tárgya). Tizenkét éves bérlő 4 mázas búzát fizet. Vidékre költözés miatt sürgősen eladó. Bővebbet Nagy Sándor ingatlanirodában, Debrecen Csapó u. 27. szám. 550

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenesen marad a vevőnek. Közlekedési felvilágosítás 28-83. telefonon. 11+

Hajdúbagosi
Rákóczi szőlőkertben eladó szőlőföld, 400 kvadrát. Értekezni lehet: Hajdúbagosi, Sári Kálmán 124. szám. 395

Eladó
376 négyosztályos, dróthúgassal rendezett szőlő, terméssel, Honvédelemet uca 33. 582

Eladó
Perecz dűlőn hét és fél hold föld. Értekezni lehet: Kishegyesi út 10. 592

Földek,
Macson 15, Szepesen 13 Kishegyesen 10 hold feketé, valamint Ujfalu-nál 12 hold tanyás igen olcsón eladó. Balázs, Rákosi Jenő uca 5. 666

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel: tanyásföldek, Sestakert Andrassy út kétszobás ház, nagy kerttel. Kossuth kertben 3 szobás, terraszos villa, egy hold termő szőlővel. Nyilastelepen jó családi ház, gyümölcsösökkel, szőlőugassal. Csapókert Báthory utcán 950 négyosztályos kétszobás ház. Wolatt-katelepen jövedelmező ház. Értekezni lehet Gazdák Bankjában. 686

Elado
26 holdas tanyásföld, a város alatt, kövesút szélén. Értekezni lehet Gazdák Bankjában. 685

Eladó
a Perec dűlő elején 3 és fél hold föld. Értekezni: Kishegyesi út 38. B. Szilágyi-nál. 712

Eladó állatok

Méhek,
42-es kaptárakban eradók, krematóriumi gépésznek a Köztemetőben. 578

Puli,
fajtiszta, fekete göndör háromhónapos, eladó, Szabó Kálmán uca 29. 527

Kasos-
méhek kaptarok, István út 15. 723

Méhesládok,
42-es nagyboconádi olcsón eladó. Érdeklődni Tökés műterem, Csapó uca 1. 746

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTULI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
IF. SZIGETHY GYULA
igazgató.